

DIJŃKA KNJIŹNICA
Nova Gorica

1149

26 POVEŠTI

SA

MLADE LJUDI

ŠPIŠAL

Shtefan Kozianzhizh

MLAD DUHOVEN
GORIŠKE VELKE ŠKOFIJE.

20
20

V' GORIZI

Natifa'il in salohil Paternolli
1847.

ZENA 30 kr.

26 POVESTI

SA

MLADE LJUDI

SPISAL

SUTERAN KOZIANZHIZH

MLAD DUHOVEN
GORISHKE VELKE SHKOFIJE.

V' GORICE

Natfnil in saloshil Paternolli

1847.

MADE IN U.S.A.

REMARKS

UNITED STATES CUSTOMS SERVICE

HEADQUARTERS
COLUMBIA AVENUE, SINGAPORE

1149

12.940/54 N

11/10/54

1954

JAKOB HIŠNIK INO NJEGOVI OTROZI

Poboshni ljub' pravizo,
Deflih je sanizhvan,
Povfot terdi refnizo,
In zhednosti je vdan;
Hudobni se mu pazhi,
Sa hlinza ga imá,
Ga tare in ga tlazhi, —
Doklér ga ne sposná.

Jakob Hišnik je bil priden in bogabojezh
kmet, dober ozhe ino svešt podloshnik. Pa reve
fo ga slo terle; na to mu je she pridna shena
umerla; se vé de je jokal po svoji Notburgi,
(tako se je klizala njegova rajnza,) ino britke
folve tozhil, fosebno pa na dan pogreba. Sha-
lostno ino stokaje se verne s svojimi tremi o-
trozi od pokopalisha domú, kjer si vsak otro-
zhizh svoj posebni kotizh poifhe, de se per
miru sjoka.

Tudi Jakob se ni mogel fols sdershati, kadarkoli je memo postelje fhel, na kateri je njegova neposabljiva Notburga umerla; nikoli ni mogel posabiti dneva, ko mu je sadnjikrat svojo roko podala. « O frezhen dan — je sdihoval — ker mi je bila Notburga fhe tako bliso! Ali tiho! — se je po tem tolashil — tiho! sej mi ni na vezhno odvseta, sej mi je fhe smiraj bliso, in dan pride, ker jo bom sopet vidil, in je vekoma ne sapustil! »

Zhes nektere dni pertezhe Katriza, nar starfhi Jakobova lzhi, plakaje domu; ozhetu se je prezej sdelo, de ji je kdo kaj shaliga storil. « Katriza! kaj ti je? » — jo poprafhajo.

Katriza. Oh, ljubi ozhe! nafh fofed Klòp mi je bil tako hud. Sdaj vaf bo vfiga konez — mi je ozhitno pred vsmi ljudmi rekel — ko bi ne bili imeli svoje matere, bi she sdavno vsi s svojim salim ozhetam vred na herafhko palzo djani bli; ali kar se ni do sdaj, se bo gotovo sa naprej sgodilo. In lih prav vam je; Bog le kratek zhaf zhaka, potem pa kasnuje (fhtrafuje.) Le povej svojimu ozhetu, de sim jest to govoril.

Kako ne bo tako govorjenje dobriga otroka shalilo? Ozhe. Nizh ne maraj, ljuba Katriza!

naj ljudje govorijo, kar hozehejo. Bodite le poboshni otrozi! zhe v Boga saupamo, in pridno delamo, nam bo shé sbe pomagal. Zhe je pa Bog nafh pomozhnik, naf vsi fofedje ne morejo na berafhko palizo perpraviti.

Tako je Jakob svoje otroke tolashil, ino natihama Boga molil, de bi mu soperniki ne fhkodvali.

Jakob je svoje otroke pridno v fholo pofhiljal; fofedam se to ni prav sdelo. Vezhkrat fo ga savolj tega safhpotvali. »Kaj je treba, mu nekiga dne Serdez rezhe, de svoje otroke pofholah postopati pufstih. Doma, doma jih obdershi in delati jih uzhi, to bo bolj pametno. Menim, naf kdo bi to vender loshej ftoril, kot ti. Ali ti hozhesh smiraj bolj prebrifane glave biti.»

Jakob. Maram prav sa tvoje safhpotvanje, ljubi moj Serdez! Lih sato, ker fo moji otrozi v vezhim ubofhtvu, kakor tvoji, menim, se morajo tudi vezh uzbiti. To, kar se sdaj nauzhé, bo vse njih bogastvo. — Dota se raftrefe, pred ko se misli. — Kar se pa otrozi dobriga in koriftniga nauzhé, jim ne more nobeden vseti. Bog vé, zhimu jim bo sbe to enkrat, zhefar se sdaj uzhé?

Serdéz. Se vé de! ti bofh sbe s svojih

otrok visoko uzhene gospode sredil!
 Jakob. Naj Bog s njimi stori, kar je njegova sveta volja; zhefar se kdo suzhi, nikdar ne teshi. — Tako je sosedje vselej odpravljaj.

JAKOB SVET PODLOSHNIK.

Svojimu knesu (firhtu) ino svoji gosposki je bil Jakob vedno pokorin, kakor Bogu. Na tanko je spolnoval njih povelja, zhe tudi vezhkrat ni umel, zhimu so dane, ker si je mislil: « Podloshen sim, ino pokorfhina mi je dolshnost. » — On ni maral sa to, kar so njegovi sosedje pozhenjali; fhe le bolela ga je njih v-pornost in sa voljo tega ni malo preterpel.

Drugo leto po smerti njegove Notburge je po vuh okolizah tozha strafhno pobila, ino vse perdelke pokonzhala. Jakob je to nefrezho poterpeshljivo prenesel, in se je tako tolashil: « Bog mi je do sdaj fhe vselej pomagal, in mi bo tudi sanaprej! »

Sosedje pa so se v kerzhmi (ofhtariji) zhes svojiga deshelfkiga poglavarja ino zhes grofa grosili, in njih postave preklinjali. « Odpravljajo prasnike — so vpili — prepovedujejo prozesje; kako nam bo Bog svoj blagoslov (she-

gen) dal? Ali se je zhuditi, de naš take nefrezhe sadevajo? » — Ko ravno nar hujšhi vpijejo, pride tudi Jakob v pivnizo. « Ravno prav pridešh, modroglavez! — nad njim vpijejo — tù ga imamo. Kaj smo neki smiraj pravili: Boshja kasen (shtrafinga) ne odide? Sdaj bomo sradali in semenško shito berazhili. Pojdi sdaj tje, naj ti gosposka pomaga, ker jo smiraj tako pridno sagovarjash. »

Jakob. Sej vender she ni vsiga konez, ljubi fosedje! Imejte poterplenje, našh ozhe nebeshki nam je she vselej pomagal.

Klop. Ja, ja — sdaj naj ti Bog pomaga. Kar gre k' Boshji zhafti, odpravljajo, in hozhefh de nam bo Bog milostljiv! Ali je zhuda, de nam kruh od ust jemlje? Boshja kasen je; in she hujšhi se nam bo godila, ako ne bodo jenjali nam vedno novih postav dajati.

Jakob. Ljubi moj Klòp! ne sodi tako predersno; sej zhlovek ne more rasumeti, ali je ta ali una nefrezha shiba Boshja. To pa vémo, kar nam sveti Evangeli odkrito ino raslozhno pravi: « Bodite pokorni svoji gosposki, ktera je od Boga postavljena. » In zhe syesto vse spolnemo, kar naš sveti Evangeli nzhi, nam vest nikoli ne bo ozhitala, de bi kake kasni yredni

bili. To je gotova refniza, de Bog vpornost kasnuje, in de

— Kdor kolj pokor' fhne ne skasuje,
Ga Bog in zhlovek sanizhuje.

Sdajzi pride noter ubog mosh s svojo sheno ino s mladima otrokama: « Ljubi moji! dajte mi kaj vbogajme; tozha naf je vse pobila, hifha in hlev pa sta nam pogorela. » — Naj vam drugi pomagajo — odgovore fofedje — naf je tudi tozha pobila. »

Jakob pa mu da en dar, ter pravi: « Jest imam vender fhe hifho ino shivino; kar premorem, vam dam; vsemite to malo sa dobro. »

Sofedje. Lejte ga berazha svetohlinza — revesh, naf hozhe fhe oframotiti.

Jakob. Ja v refnizi ste vi kakor svetohlinzi v fv.Eyangelii, od kterih je pifano: » Komarje prezejate, kamele pa poshirate. » Ker se nam stare navade saterajo, se ustite; ljubesen do blishnjiga po opufhate. » Usmiljenje mi je ljubfhi od shgavnih darov. » — pravi gospod Bog — me uméte?

Serdez. Ne potrebujemo tvoje pridige, me uméfh? Ali ti pa sashenem verzh v glavo.

Jakob. Modrejſhi perjenja. Kerzhmar! tù je plazhilo. Sofedje (sa njim) Ravno prav, de gréfh, zhe ne bi te bili vùn vergli...

JAKOBOVA DRUSHINA SE REVNIIH INO NESREZHNIH RADA USMILI.

Tako ſo Jakoba ſmiraj bolj ſovrashili, in kjer ſo mogli, ſo mu ſabavljali. To mu pa ni ſerza ogrelo, tudi ni doſti maral ſa ſvoje ſofede; v Boga je ſvoje ſaupanje ſtavil, ino ſvoje otroke v Boshjim ſtrahu redil. Njegovi otrozi ſo bili ſatorej ſhiva podoba ſvojiga ozheta; bili ſo poboshni, poſhteni ino polni ljubeshni, kakor on; ali poredni ſofeshki otrozi ſo jih ravno ſa tega voljo ſmiraj ſanizhevali.

Neki dan ſe Gaſhperju, Jakobovimu ſinu, domu gredozhimu, derhal vlazhugarſkih otrok perdruſhi, ino mu ſabavlja. Ali Gaſhper teh paglovzov ſhe ne pogleda, in ſvojo pot gredé, ſagleda ſtaro ſhenizo ſa plotam leſhati, ki je bla od ſtarosti na tla pozhenila, ker ſo jo ſlabosti obhajale. Hudobni otrozi jo ſaſmehujejo,

ino jo s blatam luzhajo. » Fej! fram vaf bo-
 di — vpije Gafhper—s starih ljudi, nam uzhe-
 nik smiram pravijo, se ne sme norza delati.
 Ali ne vidite, de je bolna? » — » Kaj nam
 sato, » — savpijejo otrozi, vershejo she enkrat
 blata na - njo, ino stezhejo. Gafhper pa se spo-
 mní, kar je v sholi slifhal, de se mora v fili
 takim s merslo vodo senzè smozhiti. Urno tezhe
 k blishnjimu studenzu, sajme vode v klobuk,
 mozhi s njo senzè bolne shene de se je pozhasi
 sopet savedla, ter jo prime pod pasduho, ino
 jo domu sprémi.

Njegova sestra Katriza je bila ravno tako
 ufmiljena. Neki popoldan je shla h keršhan-
 fkimu nauku; kar perdervi nevihta; plôha se
 je vfula, ino ne odjenja do temne nozhi. Te-
 daj she ponozhi se Katriza s drugimi otrozi
 s vafi domu poda. In ker so mogli fkos gojsd
 iti, so se vsi od strahu tresli ko listje; Katriza
 pa se nizh ni bala. Ko pridejo v fred gojsda,
 slifhijo mili jokajozhi glas. » Pofhaft!! » sav-
 pijejo otrozi, in sazhnejo tezhi, kar morejo.
 Katriza ni stekla; spomni se, de je v sholi
 vezhkrat povešt brati slifhala, kir pravi: kadar
 kdo po nozhi méni, de kako pofhaft vidi ali
 slifhi, naj naravnost blishej stopi temu, kar vidi

ali slifhi, ino preprizhan bo vsakokrat, de ni pofhaft. Serzhno ino bres strahu se tje blisha, od kodar je glaf slifhala. Kmalo sagleda vosno kolo, in potem gosposk klobuk: « To she ni pofhaft! » si misli, stopi hitrejshi, ino stokanje se smiraj bolj raslega. Na sadnje sagleda dva v kozhii vpreshena konja v lef samotana, ino ne dalezh prozh gospoda ino gospo hudo ranjena na tleh leshati, ki nesta eden drugemu pomagati mogla. — « Ti si angelzhek Boshji nama s nebes poslan » — ji rezheta, kadar deklizo sagledata. — « Ljuba moja — odgovori Katriza — jest vaju ne morem feboj vseti; ali poterpita malo, hitro hozhem tezhi, in svojiga ozheta poklizati! » — « Stori to, ljabo dekle! ino podvisaj kar morefh, bofh she svoje plazhilo dobila » — « Oh, kaj sa plazhilo! » — pravi Katriza, ino she stezhe domu.

Ozhetu pové, kai je vidila ino slifhala. Jakob to slifhat urno vstane, napravi vos, in vsame feboj vse tri otroke, ki so pred njim svetili do kraja, kir sta ranjena leshala; dene ju na vos, in Gashper ju pelja domu. Jakob pa odmota mej tem konja, in dirja she sa njimi, kar savpije Gashper: « Ozhe! she ena; gospod ino gospa pravita, de mora tudi njuni kozhjash

neki bliso leshati. » « Peljite ju le domu — rezhejo otrokam ozhe — ino stesite med tim bolnikama, ga bom she jest poiskal. » To sgovori, perveshe konja k drevesu, ino najde kozhjasha bliso tam mertviga. K' febi ga vsame na konja, ino jaha s njim domu. « Bog se usmilitvoje dushe ubogi Filip ino ti poverni tvojo svestobo! » Sta bolnika rekla, kadar sta mertviga pernešti v gledala.

Jakob ju sprashuje, kdo de sta, in kako se jima je ta nefrezha pergodila. « Jest vam hozhem vse dopovedati, ljubi ozha! — mu urno Katriza v besedo seshe — bolnika ne moreta savoljo prevelike slabosti dvakrat svojih nefrezh praviti. Kupza sta is Kovarniga, sta bila na Blagigradskim tergu. Ker je tako strafhna nevihta nenadjama perdervila, se jima konja splafhita, de ju ni mogel vezh kozhjash vder-shati. S vosa je doli padel, bleso je bil povoshen; gospoda pa ino gospo sta konja s kozhijo vred she dalez naprej vlekla, dokler sta se v les samotala, in nista vezh naprej mogla. Trideset milj imata she do svojiga doma. »

Ozhe. Oh, nefrezhna zhloveka! Koj hozhem konja osedlati in po vrazha jesditi.

Kupza. Vse vam bo dobro plazhano, ljubi

mosh! pa she ena je; v uajini kozhii, ki je she v gojsdu, imava dosti blaga.

Ozha. Urno! Gafhper, jahaj ti po sdrav-
nika, ino jest bom kozhijo sem perpravil. Ti
pa Katriza! skuhaj kaj dobriga bolnikama, in
Lenza, delaj njima kratekzhaf, pa le urno, le
urno!

Kmalo perpelja Jakob polni, nalosheni
vos is gojsda, in ga pod streho spravi. Koj po-
tem pride tudi Gafhper s vrazham. Ta jih je
sagotovil, de rane nilo nevarne, ino obljudi,
jih v kratkim szeliti: — « Jakob! tu ste pa
dobro naleteli — mu rezhe vrazh, ker ga Ja-
kob s hifhe spremi — ta je gospod Majer ino
njegova gospa, bogata kupza is Kovarniga; ko
sim she v sholo hodil, sim per njima hrano
imel. O, ta imata dosti zvenka! « Nizh savoljo
plazhila, ampak vse is ljubesni do Boga ino
blishnjiga - - to je moj pregovor » — mu od-
govori Jakob, in ga profi, de bi si slo persa-
deval, ta dva bolnika kmalo osdraviti. Drugi
dan sta bolnika vkasala Filipa zhastitljivo po-
kopati. Ona pa sta se v nekih tednih popol-
nama szelila, ker sta bila od Jakobove drushine
lepo ino fkerbno postreshena.

Dan lozhitve se je tedaj blishal, ino Jakob bi

bil imel rajtingo povedati. Ker pa ni hotel plazhila vseti, sta premoshua zhloveka ozheta ino otroke bogato obdarila. Samo Katriza ni nizeh dobila; « Katriza — rezheta Jakobu — mora s nama iti. Ta angel nama je shivljenje otél, in polovizo najniga premoshenja ohranil; jo hozheva tedaj seboj vseti ino sa njo kakor sa lastniga otroka fkerbeti. Midva imava le edino hzher. Jakob! Katriza bo dobro prefkerbljena. Ali hozhete?

Jakob. Katriza, ali hozhefh s njima iti?

Katriza. O serzhno rada, ozhe! sej v mesto bi bila she sdavno rada fhla.

Jakob. Kuhni tedaj roké gospodu ino gofpej, ino sahvali se jima, de te hozheta prefkerbeti.

Sdaj si Katriza svojo zulizo napravi, ino se na namenjen dan blagoslovljena od zele družine s kupzam na pot poda.

« Lejta otroka! — rezhe Jakob, kadar je kozhija odfhla — nafh ljubesnjivi Bog je Katrizo she prefkerbel; ostanita le tudi vidva vedno dobra ino poshtena otroka, in Bog bo tudi vaji prefkerbel; » Kmalo potem pishe Katriza, de se ji tam prav dobro godí, in de jo v refnizi imajo kakor lastniga otroka. Tega

le ozhe s drushino neisrezheno veseli ino Boga sa njegove dobrote hvali.

BOG JAKOBA HUDO OBISKUJE.

V zhlovefhkim shivljenju se veselje ino shalost, vedno verstita, kakor luzh ino fenza na podobah. Tudi Jakoba je to naletelo.

Neki dan pokriva Gasper hifho. Pade s strehe, ino si levo roko ino nogo slomi. Napol mertviga poberejo, in she menijo, de ga bo ta padez pod semljo spravil. Zhes dolgo osdravi, ali vse shive dni je ostal ves pohabljen ino fphantov (ali shepast,) de ni bil vezh sa kmezsko delo.

Jakoba je ref ferze bolelo, viditi svojiga Gasperja, ki mu je she per vfakim delu v roke segal, na enkrat tako pohabljeniga. » Pa Bog je tudi Ozhe reveshev; bo gotovo tudi sa Gasperja fkerbel » si misli, ino vsame hlapza.

Nektere leta so pretekle, ino Jakob je bil smiraj vesel, def ravno ni bil Gasper sa nobeno delo. Nesrezha pa ni nikoli vgnana. Bog ga hozhe she enkrat fkusiti, preden ga k sebi poklizhe. Kuga se je njegove shivine lotila. Govedo sa govedam mu zerkne, ino od dveh

konj mu le eden ostane. Jakob terduo ino stanovitno terpi, in svoje saupanje v Boga stavi; vendar so tolike nefrezhe njegov snivot tako slabile, de je hudo bolel.

Zhe je vezhi nefrezha Jakobovo hišo sadela, bolj so se sosedje veselili. Lenza zelo vas s denarjem obhodi mleka ali masla iskaje, ali bila je ali s gerdimi besedami odpođena, ali so ji k vezhimu rekli, de ne morejo pomagati; s bolnim ozhetam vred bi bila reyna drushina lakot terpeti mogla, ko bi se ne bila neka kmetiza njih vsmilila, de jim je skrivaj v sili pomagavala. Ali v pivnizi sdaj veselje oshivi. Serdizu in Klopu je sdaj vol (ali bira) došti bolj dišhal, ker vidita Jakoba v revah. » Sdaj, sosedje! — sazhne, Serdiz — sdaj, sdaj vidite ozhituo, de je zhes Jakobove boshja shiba peršhla. Ali vam nisim to smiraj pravil, de Bog le zhaka, potem pa hudobue bolj ojštro kasnuje? Dva sosedja. Prav imash, Serdiz! —

Sdaj perstopi ptujz v slabim plajšhi savit v pivnizo: « Kerzhmar? polizh vola! » — sakrizhi, in se sraven kmetov vsede. — Kmetje ga pa šhe ne pogledajo, in Serdiz le naprej govori: « Kdor kolj pokoršhne ne skasuje, ga Bog in zhlovek sanizhuje » — nam je shlapa pod sobe

djal; sdaj se vidi, kako mu Bog plazhuje ker se je okoli grofa ino duhovnov tako pridno bli-
nil. Lepò ga je oblagodaril, se lohka hvali. Zhe ga Bog ne tepe, tako ne vem, kaj. —
» Ne samerite, kaj je pa ta Jakób hudiga storil, — mu ptujz v besedo feshe — de ga Bog, kakor pravite, tako hudo tepe? »
Serdiz. Sadošti hudiga! On je vefi so-
per naf, ino terdi s salo gospoško; sraven tega bi pa naf vboga shlapa fhe rad sa norza imel; mi hozhemo v svoji veri shiveti ino ymreti, ali on — plefhe, kakor mu jo grof ino fajmoshter godeta. Sdaj pa ima, njegov prebrifan sin si je rokò ino nogo slomil, shivina mu je pozerkala, ino on sam vmira sdaj v nadlogi.

Ptujz. Mu bofste faj kakor dobri sofedje v revi pomagali?

Serdiz. Kaj pa de — ko bi na pol mertev tukaj pred menoj leshal, ga ne pogledam.

Klop. Ino ko bi se imel v vodi ytopiti, ga ne islezhem. Pa zhakajte le, de samishi, njegovi otrozi bodo fhe le skufili, sakaj naf je sa-
shpotval.

Ptujz. O vi trinòshki (ali tiranfki) ljud-
je! Vaf to uzhi kerfhanfka ljubèsin?

Serdiz. Aha! ta je tudi smed novitnikov

eden! Ja ja, to ste she pravi moshjé, ki smiraj od ljubesni do blishniga klepetate. — Ino kratkim, kdo se bo tukaj med naf mefhal? komur ni to prav, naj gre drugam pravize ifkat.

Praviza se bo tudi nafhla » — rezhe ptujz, ter gre urno is pivnize.

Klop. (sa njim) Ta mi je she le ta pravi. — Ko bi bil poshten, bi si ne bil tako obra-sa sakrival. Jaderno persopi kerzhmar v' ifbo: » Sofedje! — pravi — lépo ste naredili! — Ta ptujz je nafh grof. Ko sim mu na konja pomagal, se mu plajsh rasgerne, in sagledam njegovo svesdo, ter ga koj sposnam. »

Serdiz. Maram sa grofa! to ima od svojiga ogledovanja, de marfikterikrat refnizo pod nos dobi.

Klop. Sa stran mene tudi, naj bo grof, ali kaki drugi! — Pernefite mi ga she en polizh!

Drugi kmetje se saporedama domu smusajo. K' sadnjim tudi Serdiz ino Klop vfa pijana domu grefta.

Per Jakobovih pa je bilo vedno shalostni-fhi. Bolni ozhe so smiraj bolj flabeli, ino otroka sta smiraj bolj jokala, Bili so kot jagneta med volkovmi. Kodar so pomilvanje ifkali, so

fhkodoshelnoſt naſhli, in nameſt pomozhi pa nadloge, » Oh ljubi ozhe! — ſta otroka javkala — Zhe naji vi ſapuſtite, kakſhina ſe bo nama ſiroutama godila? »

Ozhe. Ne jokajta otroka! Zhe vaji tudi jeſt moram ſapuſtiti, bo vender Bog ſhe vajin ſkerbni ozhe. Jeſt vama ne morem vezh pomagati, Bog me je hudo obiſkal, ne morem vezh ſ poſtelje. Pa to dela vſe Boſhja roka, otroka! Dobro vém, de vaji bodo ob naſhe lepe njivze ino ledine perpravili; zhe jih pa prodaſta, ſe boſta ſ Boſhjo pomozhjo ſ denarmi, ki jih ſanje potegneta, lohka preſhivela.

Otroka. Ali ljubi ozhe! ni duſhe v' zeli vaſi, de bi ſa naji kaj marala; na to ſva ſhe otroka, ki ſe na to ne umeva; kdo bo to ofkerbel?

Ozhe. Ne ſkerbita ſa to. Naſh goſpod grof ſo dober goſpod, kolikorkrat ſim le per njih bil, ſo me vſelj na rame poterkali, in rekli: » Jakob, ti ſi mi ſveſt podloſhnik; zhe ti bo zheſar treba, pridi k meni. » Njim potoſhita, oni vama bodo gotovo pomagali.

BOG REVNIH NE SAPUSTI

V vseh revah upaj le v Boga,

On ti bo podelil, kar ti svet ne da.

V boga otroka sta ravno plakaje svoje re-
ve toshila, ino Jakob ju je, kar je mogel, tola-
shil, kar nekaj pred hiho sasvonzhika. Kako
se v boga drushinza sazhudi, ker vidi na dvori-
shu troje debelih goved, ino eniga konja; gro-
fov, hišnik stopi per ti prizhi v hiho h Jakobu
ino rezhe:

Ljubi Jakob! moj gospod grof te lepo po-
sdravijo, in ti poshlejjo sdaj, ko je kuga mi-
nula, v plazhilo ljubesni ino svestobe do — njih,
nekaj goved, de sopet hlev napolnish; ino ma-
lo perpomozh sa tvojo bolesin — mu poda ne-
kaj slatih.

Bolni Jakob se od vefelja sjoka. » Moj
Bog! — sdihne, — ter flabe roke prot nebu
povsdigne — moj Bog! nekonzhna je tvoja do-
brota! poverni ti milimu grofu. — Sahvalite
gospod grofa, rezhe sdaj hišniku, sahvalite jih
v mojim in mojih otrok imenu, kakor samorete.
O, jest hozhem gotovo sa nje profiti, kadar
bom per Bogu! »

Hifhnik. Jutre te bodo grof fami obifkali. She danf bi bili perfhli, to de morajo tvoje fofede, falfifhati. S Bogam!

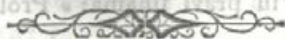
Otrozi sopet hlev fnashijo, ga s brinjam pokadijo, in peljajo va - nj lepo rejeno shivino.

« Lejta otroka! — fo potem ozhe djali, — Bog naf ne sapufti. On vsame, pa sopet da. On je nafno Katrizo prefkerbel, ino nam je sopet shivino dal; tudi po moji smerti vaji ne bo sapuftil. » Prihodni dan fo tudi ref gofpod grof perfhli s Serdizam ino Klopam vred. Perjasno Jakoba posdravijo; Ter fe h fofedama obernejo: » Rozhno! profita sdaj svojiga fofeda, de vama vse ftorjene krivize odpufti. « Sofeda ftorita to. Jakob jima svojo roko poda, ino rezhe s milim glafam: » Ljuba fofeda! s ferza vama vse odpuftim! « — Potem fo grof oba Jakobova otroka v svoje narozhje vseli, ino jima rekli: » Vedita, jest hozhem biti tima otrokama ozhe, in gorjé tiftimu, ki se bo podftopil, jima kaj shaliga ftoriti! « — (k fofedama) Svojo pervo dolshnoft fta ftorila; ali kasni, ki fim jo vama napovedal, fe imata prezej podvrezhi. » — Jakob to flihavfhi vsdigne svoje roke, in pravi tihama: » Profim, persaneftite jima! «

Naj bo tedaj — rezhejo grof — na prosh-
 njo mojiga ljubiga Jakoba vama je kasin (ali
 fhtrafinga) odpuf hena. Pa ne bodita v prihod-
 no vezh tako nevmiljena, krotita svojo vpor-
 nost, dokler fhe vtegneta; zhe ne, vaji bo uni
 sodnik kasnal, ki se ne da vezh sprofiti. » —
 Sofeda se na zelimu shivotu kot listje trefeta,
 pobesita ozhi, ino gresta oframotena domu. Ka-
 dar fta odfhla, rezhe Jakob: » Milostljivi Go-
 spod! kako fim jest tako milost saflushil? Bog
 oblagoslovi ino oblagodari Vaf ino Vafho hifho!»

Grof. Taki sveft podloshnik, kakor fi ti, je she
 sdavno vfo pomozh saflushil. Vpokoji se, ino ne
 beli fi glave sa stran fvojih otrok; jest hozhem
 vse shive dni sa nju fkerbeti. — S Bogam! ju-
 tre se sopet vidiva. — To rekozh podajo Jako-
 bu roko, ino grejo is ilbe.

Jakob. Oh! sdaj fim sopet frezhen ozhe!
 Otroka, sahvalita Boga, molita sa nafhiga mi-
 liga dobrotnika. O! sdaj rad vmerjem; li ljubo
 Katrizo bi rad fhe enkrat vidil. Pa — faj je
 tudi ona pod boshjo brambo, kakor mi vfi, ino
 pod boshjo brambo biti je dobro, otroka!

JAKOB VMERJE.

Hozhefh frezhue smerti vmreti,

Morafh vselj poshteno sh' veti.

Jakob je vsaki hip slabeji prihajal, zhutil je, de bo mogel kmalo vmreti; spovedal se je, ino s popotnizo v vezhno shivljenje okrepzhal, s he v sveto olje so ga gospod fajmoshter djali. Trejti dan po prijetih svetih Sakramentih se je posebno slabo obzhutil; na njigove proshnje pridejo sopet gospod fajmoshter k njemu, ino zeli dan neso vezh od njegove postelje odstopili. Brali so mu is svetiga pisma, s otrokama vred so sa vmirajozhiga ozheta molili, ino ga tolashili do sadujiga diha.

She ga je smertni pot obdajal, ko pridejo sopet gospod grof k njemu, bistro se s he na-nje osre, is serzhne hvaleshnosti, ker govoriti vezh ni mogel.

Samo ozhi in roke je s he vzhafi prot nebu povsdignil, kakor bi hotel rezhi: «Ozhe! v tvoje roke isrozhim svojo dus ho!» Kmalo potem je pojemal ino v shtertali (ali firkelzi) ure je frezhno ino mirno v molitvi gospod fajmoshtra ino zele drushine v Gospodu saspal.

Shalofna otroka zhes mertviga ozheta pade-
ta, ino ga s svojimi folsmi mozhita. Gospod grof
fo bili per lepi Jakobovi smerti tako ganjeni,
de fo solse tozhili. » V refnizi — pravijo —
lepo je pravizhnaiga shivljenje, smert pa she lep-
shi! » — « In she lepshi ino zhaftitljivshi bo
enkrat njegovo vftajenje; » — mu gospod faj-
mosh ter v besedo feshejo.

Potem sta tolashila shalofna otroka, ino
gospod grof ju sopet sagotovijo, de hozhejo sa-
naprej jima ozbe biti.

Dva dni potem fo Jakobovo pogrebfhino
obhajali.

She je bil mertvafhki krish pred hifho,
otroka sta na vef glaf milo jokala, she fo bili s
trugo na dvorifhu, kar kozhija perderzhi. Devi-
za po svatovfko ovenzhana fkozhi s nje ino sav-
pije: « Stojte, pogrebzi, stojte! — Oh Jesus,
tu nesejo mojiga ozheta! » — « Katriza! pre-
ljubesnjiva sestra! oh! mi smo nefrezhni otrozi! »
— sta ji Gashper ino Lenza nasproti vpila,
ino sta she britkefshi jela jokati, « Katriza je! » —
sheptajo okoliftojezhi. » — « Jest moram she
viditi svojiga ozheta! » — vpije Katriza. Mogli
fo trugo doli djati, ino jo odpreti, defu ravno
fo se ji pogrebzi stavili. S folsmi v ozheh ku-

fluje svojiga ozheta, si vsame venez is glave, ino ga da s ozhetam pokopati. S veliko filo fo jo od odra odtergali, ino trugo sopet sabili. Ona si pa hitro namesti venza s zhernim sagrinjalam (ali pajzholanam) glavo pokrije, ino sprejmi merlizha h grobu.

» Oh, ljuba Katriza! tako lepo fo vmerli, kakor svetnik — ji pravita brat in sestra, ko is zerkve na mertvishe gredo — sadnjo uro si niso drugiga she vofhili kot to: *O de bi le svojo ljubo Katrizo she enkrat viditi mogel!* »

Katriza, Oh, jest nefrezhna! de nisim dobila ozhetoviga blagoslova!!

Ko fo ozheta pokopali, ino pogrebzi se vfi domu vernili, ostanejo oni she dolgo na grobu klezhé, rosijo gomilo s svojimi folsami, ino molijo sa rajnkiga. Domu gredé se le od ozhetovih sadnjih besed, od [njegove ljubesni ino velikih od njega prejetih dobrot pogovarjajo, ino per vsakim novim spominu jim she bolj folse te zhejo.

» Oh jest nefrezhna nevesta! — sdihne Katriza, ko domu pridejo — de moram v pervizh sopet ozhetovo hifho viditi, ino ne naiti ozheta! oh! to mi moje nar vezbi veselja kali! »

Brat in sestra. No, saj povej nama, kako

li tako hitro nevesta? — Ali Katriza ni mogla od velike shaloſti ino ihtenja govoriti. Ko ſe je pa ſopet ſavedla, in nekaj vtolaſhila, pravi: « Veſta, moja dobrotnika ſta imela eno famo hzherko: She ta jima je pred tremi meſzi vmerla, ino potem ſta mi ſvojo hiſho s vſim premoſhenjam vred iſrozhila, ino eden s njune ſhlahte je moj ſhenin. Oh, to veſelje ſim hotla domu nepoſabljivimu ozhetu prineſti! » — Per teh beſedah ſe ſazhnejo ſopet ihtiti ino plakati, ter ſe le zheſ dolgo ſopet vtolaſhijo. Sdaj ji poveſta Gaſhper ino Lenza nefrezhe ſadnjiga meſza, in kako ſe ju je Bog vſmilil, ki jima je v goſpod grofu drugiga ozheta poſlal.

Prihodni dan grejo ſopet ſkupej na ozhetov grob, ino molijo jokaje, kakor poprejſhni dan. Od tod gredo v grad ſe goſpod grofu ſahvalit ſa vſe jim ſtorjene dobrete, ino ga profit, de bi jih tudi ſa naprej ne ſapuſtil. Goſpod grofo jih miſloſtljivo ſprejeli, ter jima ſopet obljubili, de hozhejo po ozhetovo ſa-nju ſkerbeti; in bili ſo tudi moſh beſeda. Gaſhperja ſo h ſebi vſeli. Ker je ſnal dobro piſati ino razhurnati (ali rajtati,) ino ſhe v drugih rezheh ſnajden je imel perloſhnoſt, ſe per mladih goſpo-

dizhih s he vezh nauzhiti. V kratkim je tako dalezh prinesel, de je snal v grofovi kanzlii prepisavati, ino tako je bil shtantovi (hromov) Gashper sa vse sfoje shive dni dobro perskerbljen.

Lenza je zhes nekaj zhasa s pomozhjo gospod grofa ozhetovi delesh ali erbshino dobila. In to pishejozhimu mi pravijo: De sta Gashper in Lenza vzherej v Kovarno odshla, ker bo Katriza pojutrishnim svatovshino imela.

Zhe te ravno fila *veshe*,

Bod' pravizhen, o kristjan!

Bog ti bo she slahzhal teshe,

In ti plazhal sadnji dan.

Se ti bo hudobni vstavljal,

Te bo skufhal v mresho vjet'.

Se bo ustil, te opravljal,

Bog te vari mu verjet'.

Se od tebe vse pomika,

Zhe te zel svet sapuisti,

Bog ti poshlje pomozhnika,

Ki ti ferze sveseli.

II. JERNEJ VERTNAR.

Jernej, vertnár v nekim velikim mestu, je bil sa nar urnihiga v zeli okolizi posnan. Perdelal je lepfhi ino tudi debelejshi sad, kakor vsi drugi vertnarji tistiga mesta. Vsi imenitni gospodje so se na svojih obedah s njegovimi breškvami bahali. Ni mu bilo treba dinj na terg poshijlhati, she tam na gredízah so bile prodane; she zeló po slatih so mu jih plazhevali.

Zhaft, ktero si je s svojim delam perdobil, ino velik dobizhek sta ga she bolj k pridnosti v vertnarstvu spodbadala. Ker je bil bogat ino slo delaven, se je tudi dobro oshenil. Njegova nevesta je bila Anza, mlado dekle is fofeske, lepih liz pa she lepfhi dushe.

Pervo leto njuniga sakona je bilo prav frezhno. Anza je svojimu moshu v vertu pomagala; sa to so se vertni perdelki dosti bolj isfhli (ali ratali,) kot druge leta.

K Jernejevi nesrezhi pa je tik njegove hi she drug vertnar stanoval, ki so mu Gregor rekli; ta je vfako jutro v kerzhmo (ali ofhtarijo) fhel, ino she le na nozh domu prifhel. Gregorjevo veselo serze je Jerneja sapeljalo, de ga je v kratkim jel posnemati. Spervizh ga je v

kerzhmi le obiskoval, de se je s njim od vertnarstva pogovarjal; kmalo pa she v svojim vertu ni od drugiga s njim govoril, kakor od vina. — Anza je nad tim spremenjenjam svojiga moshā fkrivaj sdihovala ino folse tozhila. Ker ni bila fhe sadoſti v vertnarstvu suzhena, de bi bila samogla pertlikovze (ali fhpalirje) fama prav gleshtati, je mogla doſtikrat po-nj v kerzhmō iti, de ga je od vina domu k delu perklizala. Pa *jemnaſta* ! boljſhi bi bilo, ko bi se ne bil dela lotil. Nikoli ni dreveſa zepil, de bi ne bil pijan. Resal je s krojzam (ali krivazhem) veje, kakor se mu je namerilo. Bres raslozhka je lepe ſadovite mladike, kakor nerodovite odraslike prozh kleſtil. In tako se je ſgodilo, de je na tiſtih lepih breskvah, kir ni bilo pretezhene leta li ene mladike bres ſadū, vſe polno praſnih odrastikov ſtalo. Zhe je bolj vert pojemat, bolj se je v Jerneju veſelje do pijanzhevanja vne-malo. Njegovo ſadje, njegovo ſozhivje ino ohrovt je vſo ſvojo zeno ſgubilo; in ker mu je smiraj bolj smanjkovalo, s zhimur bi ſvojo gerdo ſtraſt paſil, je ſazhenjal ſaporedama orodje, obleko ino perilo prodajati. In, kaj menite, je na ſadnje fhe pozhel? — Ker je ravno njegova ſhena nekaj groſdja prodajat neſla, gre, ino

proda is hiſhe vſe orodje, kar ga je ſhe bilo, de bi sa te denarje s Gregorjem pil.

— Tu je vboga Anza ſhe le oſtermela, kadar domu pride, ter hiſho prasno najde! De je oboshala, jo ſhe ni tolikajn peklo. Veliko vezh jo je bolelo, viditi ſvojiga moſha nad ſtraſhnim bresnam pogubljenja, ino ſheſt meſuzov ſtaro dete, ktero le ſhaloſt in reva zhaka.

Kdo bi pa rekel, de je ravno to dete ſvojiga ozheta od pogube reſhilo? — — Jernej perropotá ſvezhier domu, ſe roti ino perduſhuje, ſe vſede sa miſo, ſe na-njo s komolzam naſloni, ino terja vezherjo. Anza mu poda velik noſh, ino poloſhi pred-nj s ruto pogernjen koſh. Jernej ga naglo odkrije — pa jomene! kako oſtermi, ker ſagleda v koſhu ſvoje dete mirno ſpati, — Tú jej, mu rezhe Anza, to je vſe, kar ſhe imam; ti ſi temu detetu ozha, torej imaſh vezhi pravizo do njega, kakor lakota — vmori ga, nevmiljenz! ino ſnej ga, de ga lakota ne bo konzhalá. — Jernej le ſtermi, in kar beſedize ni is njega, ter le v dete gleda. Na ſadnje ga pa ferzhna ſhaloſt premaga, ſtraſhno ſazhne vpiti ino — britke ſoſe tozhiti. Naglo vſtane is sa miſe, ſe ſheni okoli vratu oklene, jo proſi sa odpufhanje, ino ji obljubi, de ſe hozhe pobolj-

fhati. Kar je tudi v resnizi storil. Njegov taft, ki ga dolgo she vezh viditi ni hotel, ko sa to njegovo poboljšhanje své, mu dovolj denarjev posodi, de se je mogel sopet vertnarstva lotiti. Jernej je to perpomozh dobro obernil, ino kmalo mu je vert sopet tako dobro rodil, kakor poprej, dokler she ni pijanzheval. Delaven ino *marljiv* je doshivel frezhno starost, bil je frezhen mosh ino dober ozha.

To pergodbo je potlej vezhkrat svojimu odrashenimu sinu sdihovaje perpovedoval, ino ga poshteno shiveti opominjal; in to opominovanje je sina tako navdalo, de ni nizh bolj zhertil, kot pijanzhevanje ino postopanje, ino je tudi vse svoje shive dni tresno ino delavno shivel.

Var' se, zhlovek! postopanja,

In ogibaj se p'janzh'vanja,

Delaven in tresen bod',

De bo s te teboj vsih gospod!

III. JAKIZ ŠIROTA.

Bogat mosh, Blashén po imenu, jaha nekiga dne is svoje pristave domu. Ker pride do pokopalifha neke vafi, flifhi v njegovim obidju mil glaf; ufmiljeni mosh se vftavi, fkozhi s konja, ga svojimu flushabniku, ki je sa njim jesdaril, da, de naj ga podershi in gre na pakopalifhe gledat, kaj de je? In polé! konez britofa sagleda otroka na gomili leshati, ki se milo joka. Blashén se mu perjasno blisha, ter ga vprafha: Kaj delafh tukaj moj otrok?

Otrok. Svojo mater klizhem. Vzheraj fo jih fem poloshili, pa nozhejo fhe vftati.

Blashen. Bleso fo umerli, kaj ne?

Otrok. Pravijo tako, de fo umerli, pa jest ne morem tega verjeti. Undan fo bili fhe prav sdravi, ki fo me k fofedi Shushevki peljali. Rekli fo mi, do bodo po me perfhli, pa jih ni bilo nasaj. Moj ozha fo tudi s doma fhli; in jih nisim vezh vidil.

Blashen. Ti pravifh, de fo tvoj ozha s doma fhli, kam neki?

Otrok. I kaj jest vem, kam fo fhli?

Blashen. Kje pa ti sdaj stanujefh?

Otrok. Per fofedi Shushevki, ino per nji

bom, dokler pridejo mati po me, kakor so mi
obljubili. Ref, ljubim svojo sosedo Shushevko,
pa s'he veliko bolj svojo mater, ki so tã noter
v jami. O mati! mati! sakaj spite tako dolgo?
kdaj boste vstali?

Blashen. Saftonj jih klizhefh, reyfhe! jih
ne bosh nikoli vezh sbudil.

Otrok. Bom pa tudi jest tukaj leshal, ino
per njih spal. Oh! sim jih vidil, kadar so jih
vunkej nëlli; Kako so bili bleđi, ino mers-
li! — Ja, tukaj hozhem leshati, ino per njih
spati.

Blashen se ni mogel vezh s'ols sdershati;
k otroku se perpogne, ga serzhuo objame, ter
pravi: Kako ti je ime, ljubi moj?

Otrok. Kadar sim dober, mi pravijo Jakez,
kadar sim pa poreden, Jakón.

Blashen. Ali me hozhefh h Shushevki pe-
ljati?

Otrok. O sakaj ne? prav rad, gospod! —
Se vsdigne, in tezhe pred Blashenam, kar mo-
re, ter ga perpelja h Shushevki. Ta sa pre-
strafhi, viditi tega gospoda s Jakizam priti.
Blashen pa jo ni hotel prestrafhiti, ampak ji
le pové, kako je otroka dobil, kako se mu je
v serze nfmilil, ter jo profi, de bi mu s'he kaj

vezh od staršev tega otroka povedala. Na to mu Shushevka sraven lebe perljudno stol ponudi, pa sazhne praviti:

» Ozha tega otroka je mlad, delaven zhev-ljar (ali fhufhtar) lepe postave, ki tu v fofeski stanuje; njegova spruga je bila prav sala, pa bolehna sheniza, delavna ino varzhna golpodinja, kakor on. Sedem let sta mirno v sakonu shivela, in k njuni frezhi ni drugiga, kakor premoshenja manjkalo. Ali Julian — tako je njemu ime — ni drugiga imel, kakor svoje rokodelstvo (ali antverh); Magdalena pa, njegova pridna shena, ker je bila sirota, ni druge dote h hifhi prinesla, kakor neke goldinarje, ki jih je per nekimu fajmoshtru perflushila. S tem denarjam sta si nakupila posteljo, nekaj hifhniga orodja, ino malo usnja sa delo. Defi ravno nista bila premoshna, sta si vender v pervih letih sakona s delam ino varzhnostjo toliko vfaki dan perhranila, de sta poshteno shivela. Kadar jima je pa Bog otroka dal, se ju je tudi reva lotila. Pa fhe vse to bi bila lohka prenesla, ko bi ju druge nefrezhe ne bile sadele. Uboga Magdalena, ki je zelo poletje na polju ko najemniza delala, de bi si bila kaj perflushila, sboli od truda ino slabosti, in leshi zelo jesen

ino simo bolna. Sdravila so bile drage, ino Julian si je malo vezh perflushil, ker mu je dela sazhelo smanjkovati; vsi so se bali, de bi jim slabo vstregel, ker je bila shena bolna. Magdalena osdravi sizer, pa njuna nadloga ni bila she vgnana. Sdaj je bilo she le treba lekarnika (ali apotekarja) ino sdravnika plazhati. Ker je bil Julian bres dela, in tudi Magdalene ni hotel nobeden vezh najeti, ker jo je bolesin silno oslabila; nesta denarjev imela, mogla sta se tedaj sadolshiti. Dolg je bil lohka storjen; to de kako denarje poverniti, ker ni bilo nobemiga saflushka? Od kod denarje vseti mito sa stanovanje plazhati?

» Nikoli nesta svoje revshine tako v shivo obzhutila, kakor ravno takrat.

Dostokrat sta mogla stradati, ker ne kozhika kruha v hifhi ni bilo de bi ga bila otroku podala. » —

Per te besedah se Jakez v kot skrije, in se sazhne ihtiti. —

» Pa to ni bila she njuna nar vezhi nefrezha. Neufmiljeni mosh, v zhigar hifhi sta prebivala, vidi, de jima je nemogozhe mito plazhati, shuga tedaj Julianu, de ga bo sapreti dal, ako ne plazha. Profila sta ga, de naj ju

do blisne shetve pozhaka, kir si bošta na polju s delam kaj perflushila: ali neufmiljenja ferze nišo ne profhnje ne folsé omezhile, de si je ravno nar bogatejšhi felan v vasi bil. S veliko silo jima dašhe mešiz odloga, ter se perdushti, de ju bo na boben (ali kant) djal, ino Juliana v jezho pahnil, ako mu do tistikrat vsiga dolgá ne splazhata. Odšhmal je bilo tako terpljenje ino javk v nju hišhi, de bi se bila mogla kamnu usmiliti. Oh, kaj mislite gospod! kako je meni ferze pokalo, ker sim poshtena foseda v takih stiskah vidila, pa jima nisim mogla pomagati! — Sama sim šhla enkrat nju hišhniga gospodarja usmiljenja ino poterpljenja profit. Djala sim mu, de mu, ako je potreba, svojo bajtizo sa-nju saštavim, kar je vse moje premoshenje. Pa vse to ni nizz pomagalo. » Ti si ravno taka berazhiza, kakor una dva, — mi je odgovoril —; taka le je, zhe se taka derhal pod streho vsame! » — Oh, gospod! kako me je to v ferze sbodlo; pa poterpešhljivo sim tudi to prenesla, de bi ga ne bila šhe bolj raskazhila; veliko bolj pa me je šhe bolelo, de sim uboga vdova, ki nisim dobrima zhlovekama pomagati samogla. Koliko dobriga bi lohka bogatinzi storili, ko bi imeli tako usmiljeno ferze, kakor mi uboshzi! — De vam

pa dalje povem ; predvzheranjim mi perpelja Magdalena, kakor je bila njena navada, svojiga otroka, de bi ga do vezhera tukaj varovala, ker je hotla v blishnjo vaf h tkavzu po preje iti, de bi si s predenjam kaj perflushila, ter svoje dolgé loshej poplazzhala. Jest sim otroka, ki ga prav rada imam, s veseljam sprejela. Sa odhodnjo ga Magdalena she objame, kakor de bi se ji sdelo, de ga ne bo nikoli vezh vidila. O! se mi sdi, kakor de bi jo she sdaj vidila. Solsé fo ji ozhi salile. Ne jokaj, Jakez, je djala, faj bom kmalo sopet doma, in bom po te prifhla. Roko mi je podala, sahvalila me je, de ji vselej otroka varujem, ter ga she enkrat objame, ino gre.

Kmalo potem, ko odide, sasilhim ropot v nje hifhi ; pa si mislim, de se je kaka nasid flabo naslonjena butara derv savalila, sato se she oserla nisim, kaj de je saropotalo. Kadar pa she temna nozh napozhi, in je vender she ni nasaj bilo, grem tje v nje hifho gledat, ker si mislim, de je morde svojo prejo pred, ko bi po otroka perfhla domu s hranit nelfa. Najdem duri odperte, stopim v hifho..... Bog! kako ostermim, ker vidim Magdaleno sra-ven gredí (ali lojtre) mertvo leshati. V temu

stermenju nisim vedila, kaj pozheti. Skufhala sim jo vsdigniti, de bi se sopet savedla — pa saftonj! Perklizhem sdravnika; ta ji pof hlata ziplo (ali serzhuo shilo), pomaja glavo, in pofhle prezej po shupana. Kadar she ta pride, premishljujeta, kako se je neki mogla vbiti, ter sta najdla, de je mogla kmalo po padzu vmreti, ali pa de je v omedlevzi dufho Bogu isrozhila, ker ni mogla na pomozh klizati. Jest sim pa koj vidila, kako bi se snalo to pergoditi. Domu je bila shla, hotla je na kafhto po shakelj iti, de bi v njemu preje prenesla; ker je pa imela she folsne ozhi, ni prav vidila, kam de noge stavi; kadar je tedaj hotla sopet doli iti, je nogo pre-nisko djala, torej s glavo na tla padla. Shakelj ki je sraven nje bil, mi je to dovolj prizhal. Med tim je pa shupan vkasal, koj drugi dan merlizha bres vseh sheg konez mertvisha pokopati, ter je djal, de bo skufhal svediti, kam de je Julian preshel. Jest sim se mu ponudila, de otroka h sebi vsamem, deflih se komaj samo sebe preshiyim, ker si mislim: » Dobrotljivi Bog vé, de sim vboga vdova; zhe mi tedaj otroka isrozhi, bo tudi sa-uj skerbel. »

Dobra shena, odgovori Blashen; vi ste dosti dobra, ti revni drushini skasali!

Shushevka. Nisim storila, kot svojo dolžnost. Saj smo sa to na svetu, de si eden drugimu pomagamo. Jest menim, de ne morem Bogu nizeh bolj prijetniga storiti, de se mu ne morem drugazhi sa vse od njega do sdaj prejete dobrote bolj sahviliti, kakor de svojim revnim sofedam po mozhi perpomorem. Oh, de bi jima bila le she bolj pomagati samogla! tode nimam drugiga na svetu, kakor tole bajtizo, vertizeh, kir mi malo ohrovta srase, in kar si s delam perflushim. Ofem let sim she vdova, in vender sim se s tem do sdaj smiraj poshteno preshivila, ter v Boga saupam, de bo do sadnje ure she smiraj sa me po ozhetovo fkerbel.

Blashen. Zhe pa tega otroka obdershite, vas bo njegovo srejenje dosti stalo, dokler si bo sam samogel svoj kruh flushiti.

Shushevka. Skufhala jo bom tako obrazhati, de bo tudi sa -nj vselej dovolj. Svoj sadnji kozhik kruha hozhem s njim deljiti.

Blashen. Kako ga bošte pa oblazhili?

Shushevka. Sa obleko bo pa Bog fkerbel, ki fenosheti s travo ino zvetizami saljha, ino drevesa s listjam oblazhi. Dal mi je roke de fhivam ino predem, s tem bom vbogo sroto oblazhila. Ni treba

Temu lazhnimu hoditi.

Kdor sna delat' in moliti.

Blashen. Ali ste terdno fklenili, Jakiza per sebi obdershati?

Shushevka. Ja, gospod. Jest bi ne mogla vezh shiveti, ko bi to mlado frotizo s hihe odpodila, ali ko bi jo v kako frotifhnizo posflala.

Blashen. Ste mu (bleso) mar v shlahti?

Shushevka: O kaj fhe! nizh drugiga me na - nj ne veshe, kakor fofefka ljubessin.

Blashen. In mene veshe na vaju oba kerfhanfka ljubessin. Satorej bi ne mogel viditi, de bi vi fami sa firoto fkerbeli, ker je Bog meni vezh premosheuja podelil, kakor vam. IsrozHITE meni Jakiza, de bom sa njigovo srejenje fkerbel; ker sta si pa she tako vajena vkupej biti, vaji hozhem obadva v svoj grad vseti, in jest bom vaji prefkerbel. Sofebno pa ste si vi s svojo dobroferzhnostjo ino vsmiljenjam do te revne drushine she sdavno vezhi plazhilo saflushili. Prodajte torej svoj vertizh ino to bajtizo, ino pridita k meni. Dokler bofta shiva, vaji hozhem preshiviti.

Shushevka (ga milo pogledaje) Profim,

ne samerite mi, gosped! v vašho ponudbo ne morem prevoljiti.

Blashen. Sakaj ne?

Shushevka. She sa tega voljo ne, ker ne bi hotla kraj sapustiti, kir sim [rojena, in kir she toliko let shivim; tudi bi se na shum poflopja ne mogla navaditi, ino v fredi toliko ljudi bi se ne snala vesti. Nisim vajena na mir, pa she manj na fladkarije; bi koj obolela, ko bi ne imela nizh vezh dela, ali ko bi boljshi sazhela jedati, kot po navadi. Pustite me torej s malim Jakizam v moji kozhi (ali bajti.) Ni mam otrok, bo pa mi jih Jakez namestil; ino to malo, kar imam, bo tudi njemu v prid.

Blashen. Naj bo tedaj, kakor vi hozhete; jest val nozhem s svojimi dobrotami shaliti; pustim ga vam, ker sta si tako dobra prijatla. Povejte mu vezhkrat od mene, de hozhem biti sa naprej njegov ozha, ino vi bodite mu mati. Vsa ki mesiz vama bom poshiljal, zhesarkoli bošta potrebovala; dostikrat vaji bom tudi sam obiskal, in vaji ovefeloval.

Kako dober je Bog! Kjer je nar vezhi reva, je nar blishej s svojo pomozhjo:

Hval' Boga, terpezha dufha! —

Zhe te tud' vse sapuſti,

Bog te vender ne sapuſha,

She sa f'rote on fkerbi.

IV. SVĚŠTI ŠIN

Spoſlutuj ſvojiga ozheta ino ſvojo mater, ta je perva ſapoved, ktera ima obljubo, de ti bo dobro, in de dolgo ſhivish. Efesh. 6, 2. 3. Okoli taſhent let pred Kristuſovim rojſtvam ſo Greki imenitno meſto v' Asii, Trojo s' imenam, obſedli, ſi jo v' deſetih letih ofvoji-li, ino ſaſbgali. Lohka ſi je miſliti, kakſhna ſe je mogla vbogim meſhzhanam goditi, ker ſo ſovraſhnikam v' roke padli. Veliko jih je ali ogenj pokonzhal, ali pa ſovraſhni mezh pome-ril, ſhe vezh jih je pa pobegnilo. Vender jih je ſhe doſti tudi v' meſti oſtalo, poſebno ſtarih ljudi, ki ſi niſo vedili pomagati. Teh ſe je pa ſhe zlo oſhabni premagaviz vſmilil: vajvodi ſa-povejo ſvojim vojs'hakam, de naj jenjajo ropati ino moriti; napovejo zelimu meſtu, de naj le vſaki, kdor hozhe ino kamor hozhe, pobegne, in ſejoj vsame, kar ima nar drashjiga, to de le eno rezh, ne vezh.

S' veseljam so Trojanzi sdaj vkup grabli, kar so mogli, ino jo tako is mesta potegnili, ker se jim nobeden ni vezh v' bran stavil.

Enej shlahtin Trojaniz, ko je to dovoljenje svedil, popade, kar mu je bilo nar' drashjiga — svojiga ozheta, ki od starosti ni mogel vezh hoditi, ga safadi na svoje shiroke plezha, ino beshi s' to butaro obteshen is mesta; ker se je bal, de bi mu ozha v' ognji ne vmerli. Greke, ki so to vidili, Enejeva ljubesen do svojiga ozheta tako možno gane, de mu dovoljijo, vse svoje premoshenje, kar ga s'he ni sgorelo, is mesta isnesti.

Tako je Enej, ki je bil pagán (ali ajd) svojiga ozheta ljubil, ino oframoti marfiktere Kristjane, kteri, ne de bi svojim starshem v' si-li pomagali, jih s'he le sanizhujejo, in jim njih stare dni grené.

V. OZHETOMOR.

Okó, ki ozheta saframuje, in porod svoje matere sanizhuje, naj od potokov krokarji iskljuvajo, ino mlade postojne snedó. Prip. 3o, 17.

Gerdesh, kteri svoje stare in revne starishe sanizhujesh, saframujesh, in jih spod strehe po-

dish, poslušhaj, kako v' svojih revah flabi ozha sdičujejo :

Oh strašna nozh! mras me mori, in ne najdem svetja, de bi se vetram ino mrasu branil, nimam postelje, de bi svoje oterpnjene ude ogrel. Star sim, ino mozhi so me sapustile. Nevsmiljen sin! ta misel me vmori, Nevsmiljen sin! jest sim te sredil, jest sim sa te fkerbel v' bolesnih tvojih otrozbjih let. Ker sim te v' bolezhinah vidil, so moje solse na tvoje liza padale. Oh! tistikrat si me ljubil, ino me tolashil: » Ozha, sakaj se jokate? faj nifim vezh bolan, ne bodite shalofni, lejte me, kako sim sdrav. « Vsdignil si se na posteljizi, s' rozhizo si po mojih lasih igral; rekel si mi: ne plakajte savolj mene, faj sim sdrav; in ko si to sgovoril, so te flaboſti sopet obſhle. Govoriti si hotel, pa nifi mogel. Ker si pa osdravil, si rafil, ino mozhan prihajal. Menil sim revesh, de boſh podpora moje staroſti; vse svoje dni sim se sa te trudil: ti me pa sdaj s' hiſhe na veter ino v' ſneg podiſh. » Ne moreva vezh vkupej shiveti, Ozha! » si mi v' svoji togoti djal.

In sakaj ne, moj ſin? kaj sim ti ſtoril? — H' zhednoſti sim te vabil, to je moja pregreha. Ker sim vidil, de moje premoſhenje, kar sim

si ga s' kervavimi shuli v' fhestdefetih letah perdobil, in kteriga sim s' veseljam tebi isrozhil, de bi te ofrezhil, tako neporedno sapravljafh, ki sim ti bresen kasal, v' kterim hozhefh vtoniti . . . Bog mi je prizha, de sim bolj sa te, ko sa se fkerbel, Ali nifim sadofti dolgo molzhal, ker te nifim hotel shaliti? Pa mojiga molzhanja in mojih fkrivnih stokov nifi umel. Mogel sim tedaj govoriti; mogel sim spet ozhetovfke pravize poprijeti.

Pa ljubesnjivo sim te fhe svaril; pravil sim ti, kako si svojo mater prerano pod semljo spravil, ker si jo s' svojim hudobnim sadershanjam shalil. Djal sim ti, de bofh tudi mene, ako se ne poboljshafh, vmoril. Kasal sim ti svoje od toliko sa te prelitih solsa vpadene liza; kasal sim ti svoje od shalofsti in velike britkofsti po konzi stozezhe five lafe. Stegnil sim prot tebi svoje roke, de bi te na svoje perfi pertifnil. Na kolena bi bil pred te padel, ko bi tako slo ponishani ozha samogel tvoje ferze omezhiti.

Ino ti, moj fin . . . naka fhe ne morem verjeti! . . . ti si mi shugaje proti stal? Tvoja nevsmiljena roka me je is hifhe sunila, je duri sa menoju sapahnila? — Moj fin! ali mi ti to storish? — Vezh nifi moj fin! — Sakaj pa ob-

Sprejmiti te hozhem, de bom tvojo mater sposnal, ki pravifh, de jih serzhno ljubifh.

O is zeliga ferza ljubim svojo mater, per ti prizhi hzhi odgovori, sato tudi fleherni dan Boga profim, de bi she dolgo shiveli. Nizh si bolj ne vofhim, kakor de bi jim samogla svojo ljubestin v' delih skasovati.

Pri teh besedah prideta do vboge bajtize. Kralj perveshe svojiga konja k' plotu, ter gre s' hzherjo v' isbo k' materi, ktero je she na durih milo stokati flifhal.

Mati leshé na slamnati postelji, famo revno vajkfhenzo imajo sa podglavje. Malo perprave vidi okoli febe, vse kashe vboshtvo ino potrebo. Bledo oblizhje stare ino beteshne matere mu ferze gane.

Hzhi stopi urno k' bolni materi, in jim rezhe: Ljuba mati! tukaj so ptuj gospod, ki sim jim piti dala; vas hozhejo viditi ino sposnati.

Kralj se perblisha k' postelji, staro mater ljudomilo posdravi, ter pravi: Se mi smilite, ljuba mati, de ste bolni!

Bolj me starost flabi, kakor bolesin, mu mati s' tihim glasam odgovoré, veliko bolj revna bi bila, ko bi ne imela dobro hzherko; ona si vedno persadeva, in vse fkufha mi moj stan

slajf hati, ino moje bolezhine potolashiti. Ali mi bofte verjeli shlahтни gospod, nozh in dan moja ljuba hzhi dela, le njeni veliki marljivosti se moram sa Bogam sahyaliti, de fhe shivim. Dobrotljivi Bog da ték njenim trudu, naj ji tudi plazha otrofhko ljubesen, katero mi skasuje. To govorjenje je kralja tako ganilo, de so ga folsé posílile, ter rezhe : Dobra hzhi, ali bi ne hotla s' menoj v' Stokholm (*) priti, de ti jest tam tvojo dobrovoljnost plazham, ino te sa vselej ofrezhim ?

To se ne sгодí po nobeni zeni, shlahтни gosfod, pravi dekle, in ko bi vi fhe tako dobro s' menoj mislili. Svoje matere ne sapustim, de bi si ravno v' Stokholmu imela kraljiza biti, tako né.

Kralj se njenim odkritim odgovoru posmeja, ter rezhe :

Ljubi otrok, faj te nozhem od tvoje matere lozhiti, ne; temuzh le tvojo otrofhko ljubessin hozhem poplazhati: vsemi to mofhno, in stresi svoji materi smiraj svesto do sadnje ure.

Dekle pa se je branilo mofhno vseti. Nizh

(*) Stokholm je poglavitno mesto Shvedije, kjer po navadi kralj stanuje.

se ne boj, ji rezhe kralj ljubesnjivo, jest ti hozhem le v' malim pokasati, kolikanj per meni svešta ljubesin otrók do svojih staršhev velja.

Naj bo tedaj, dobra hzhi sdaj veselo odgovorí, mošhno vsamem, ino vaf lepo sahvalim, to de le sa svojo mater; ter jo da svoji materi v' rokè, ktere so mati hvaleshno prot ptujzu stegnili, ino potém pa jih sklenili ino molili.

Na to rezhe kralj: Vsemite le bres vse fkerbi denarje, shena, faj imam pravizo ino tudi *fredstva* (ali *mitelne*) vaf plazhati — jest fim vafh kralj!

Nafh kralj! — se savsamete mati ino hzhi. Mati se trudijo is postelje se vsdigniti, de bi vredno kralja pozhafiti ino sahvaliti mogli, ko je hzhi she pred njim klezhala, ino potok folsá ferzhne hvaleshnosti se ji po obrasi vlije.

Kralj mater sadershuje, in velí v' postelji oftati, ter rezhe ljubesnjivo: Ja, jest fim vafh kralj; sa naprej pa hozhem tudi vajin ozha biti, ino sa vaji fkerbeti.

Potem se k' dekletu oberne, ino ji rezhe: Stresi smiraj svoji materi, de bofh frezhna. Bog vaju obvari, danf ste mi vesel dan napravile, shivo obzhutim danf radošt kralj biti, in dobre ljudi po vrednosti poplazhati.

Komej je kralj nasaj v' Stokholm prifhel, she je materi in hzheri sa vse shive dni milofhino dovoljil, ktero bo po smerti ene ali druge shiva zelo potegvala.

Kdor star'fhe fposhtuje,

Jim fteshe vse dni,

Ga Bog she plazhuje,

Dokler fhe shivi.

VII. LENZA IN BOGOLJUB.

Lénza in Bogoljub fta fvoje starifhe slo ljubila, in kér fta bila pridna ino vbogljiva otroka, fo jih njuni starifhi ravuo tako ljubili.

Neke dni fta vfako jatro po sajterki v' konez verta tekla, in fhe le zhes fhtertal (ali firkelz) ure nasaj perfhla, ter fe dela lotila.

Gofpodu Zvetètu, njunimu ozhetu, fe je to zhudno sdelo, ker fta bila do tiftikrat smiraj prav delavna otroka, in fizer tako, de fta vezhkrat pol sajterka popufhila, de fta le prej delat fhla. » Kaj neki to pomeni? — rezhe enkrat fvoji gospej — bojim fe, de fe jih bo lenoba lotila; zhe fe navadita poftopavati, nama

sgine vse naju upanje, ki ga imava od teh otrok. » — Ona sdihne, in mu ne more odgovoriti.

She tisti dan poklizhe k' febi svoja otroka, ter ju vprašha: « Sakaj tezheta vsak dan tako rano u vert? Ali ne moreta pozhakati, de svoje delo dokonzhata: po storjenim delu vama nobeden ne bo branil v vert iti, » — Lenza in Bogoljub sta pa le molzhala, ino she serzhnejshi svojo mater objemala.

Drugo jutro se smusneta, kadar menita, de jih nobeden ne vidi, od sajterka fkrivaj u vert pod veliko s gabram opleteno lopo. Gospa Zvetéovka pa ja samerka, gre od dalezh sa njima se fkrivaje sa gošto leskovo ograjo, ino pridshi do lope se na perste vsdigava, de bi vidila, kaj de otroka v' lopi delata. O Bog! kako je nje materno ferzé od veselja poskozhilo, ker sagleda svoja otroka v' lopi na svoje kolena pasti, in roke fkleniti.

Bogoljub je naprej molil, Lenza pa sa njim: » Gospod Bog! prošiva te, de bi midva starishe ne preshivela. Oh! jih tolikanj ljubiva, naju nar vezhi veselje bo, kadar bova bolj odrasla, jih po mozhi ofrezhiti! — Stori naju, o Bog! dobra, pravizhna ino modra otroka, de

bova veselje staršev! » Vsihi o Bog! najino molitev! Vselej hozheva tudi tvoje svete saposvedi spolnovati. » — Ker sta leto odmolila, vstana, se serzhno objameta, in gresta domu vsaki na svoje delo.

Njuna mati, to viditi, se od veselja sjoka. Urno tezhe k' moshu, ga na svoje perfi perstifne, ino mu povej kar je vidila ino slifhala. Obadva sta bila tako frezhna, kakor de bi bila v' nebeshki raj preseljena.

Bodite tudi vi, otrozi! tako ljubesnivi, kakor Lenza ino Bogoljub, in molite sa svoje starifhe, ker so vam sa Bogam nar vezhi dobrotniki.

Starfhe ljubiti,
 Sa-nje moliti
 Bodi nam ljuba dolshnost;
 On' nas redijo,
 Sá nas skerbijo,
 Vod'jo nas vedno h' krepost'.

VIII. MIHEZ.

Vbog najemnik, Bernard po imenu, je imel shestero otrok, pa malo hrane. Na to je bila s he slaba letina, in vse se je podrashilo. Bernard se je nozh in dan trudil: pa s vsm svojim (trudam) potam si ni mogel toliko perflushiti, de bi svojo lazšno drushino s he tako revno preshivil. To ga je silno teshilo.

Nekiga dne poklizhe svojo mlado drushino, in ji s folsnimi ozhmi rezhe: Ljubi otrozhizhi! tako se je s he vse podrashilo, de s vsm svojim trudam le malo perflushiti morem. Glejte, sa tale kof kruha sim mogel zel dan delati; sado voljite se s tim malim, kar perdobim; nasitil vas sizer ne bom, ali vas bom saj smerti vbra nil. — Vbogi mosh ni mogel dalej govoriti; ozhi prot nebu oberne, ino se sjoka. Otrozi so tudi jokaje sdihvali: O Bog! pomagaj nam vbogim nefrezhnim otrozhizhkam; pomagaj nashimu ozhetu, ino perstopi nam s svojo pomozhjo, de ne bomo lakote vmerli.

Bernard sreshe svoj kruh na sedem kofzhikov, eniga sa se obdershi, druge pa otrokam rasdeli. Eden smed njih pa, Mihez po imenu, nozhe svojiga kofa, ker pravi: Ga ne

morem jeſti, ozha, ſim bolan; ſnejte ga vi, ali pa ga rasdelite. — Revſhe, kaj pa ti je? — ga vpraſha Bernard, in ga na rozhe vsame — Bolan ſim, odgovori Mihez, ſilno bolan; vlegel ſe bom. Bernard ga neſe v poſteljo, ino drugo jutro gre veſ pobit po ſdravnika, ter ga proſi, de bi hotel bolniga ſinu osdravit priti.

Sdravnik gre k Bernardovim, deſi je ravno gotovo vedil, de ne bo plazhila; miſli ſi: tudi revnim ſim dolshan, kar morem, pomagati. Pride v hiſho, vidi Mihza v poſtelji, ſe mu bliſha, ino mu ziplo (ali ſerzhno ſhilo) poſhlata; ali nobeniga ſnaminja bolesni ne najde. Sposna pa, de ſe ga je velika ſlaboſt lotila; hozhe mu tedaj pijazho ſapifati, de bi ſe ſo-pet okrepzhal. — Nikar ne piſhite, ne, rezhe Mihez ſdravniku; jeſt ne bom nizh pil.

Sdravnik. Nizh ne boſh pil? Sakaj pa ne?

Mihez. O goſpod! tega vam ne morem povedati; nikar me ne praſhajte.

Sdravnik. Kaj te ovéra, mi to povedati, ljubi moj? Menim, de ſi termat.

Mihez. Goſpod ſdravnik, verjamite mi, to ni nobena terma,

Sdravnik. J ſilil te ne bom; bom pa tvojiga ozheta praſhal, morde ne bo tako perkrit, kakor ſi ti.

Mihez. Oh gospod! lepo vas prosim, nikar ne povejte tega mojimu ozhetu.

Sdravnik. Ti si pa ref zhuden otrok. Moram s tvojim ozhetam govoriti, ker se mi nozhefham odkriti.

Mihez. Oh, gospod! nikar tega, vas prosim; bom raji sam povedal, le moji bratje ino sestre naj gredo prej s isbe.

Sdravnik veli otrokam odstopiti, ino potem pravi Mihez: Oh gospod! v teh filnih zhasih si moj ozha s velikim trudam komaj tolikajn perflushijo, de slabiga zherniga kruha kupijo; she tega nam delijo; vender vsaki le majzhkan kofzhik na dan dobi, sa se pa fkorej niza ne perhranijo. Viditi svoje bratize in sestriize smiraj lakot terpeti, je vsa moja bolesin. Starejshi ino mozhnejshi od njih raji ne jem, de she moj kofzhik dobijo. Sato sim se tudi potajil. Ali lepo vas prosim, ne povejte od tega niza mojimu ozhetu.

Sdravniku so per teh besedah solse v ozhi stopile; brishe si jih, ino rezhe: Kaj pa nisi niza lazhen, ljubi dezhi?

Mihez. Ne samerite mi, lazhen sim; ali she bolj me boli druge stradati viditi.

Sdravnik. Vefh pa, de bofh umerl, zhe ne bofh niza jedel?

Mihez. Vem to, gospod! ali s ferza rad vmerjem, ker bodo moj ozha en trebuh manj potem sa nafititi imeli, in kadar pridem k Bogu, ga bom vedno profil, de naj moje bratize in festrize preskerbi.

To govorjenje shlahtnoferzhniga otroka je gospod sdravnika tako ganilo, de ga objame, ino rezhe: Naka, ljubi moj dezhih, ne bohi ne vmerl; Boshja previdnost fkerbi sa te in sa zelo drushino. Sahvali Boga, de je mene femkej poslal, de vam pomagam. Kadar to sgovori, hiti domu, naloshi hlapzu mnoge shivesha, ter se s njimi k Bernardu ino njegovi stradajozhi drushini verne. K' misi jih vse posadi ino nafiti. Serze se je dobrotljivimu sdravniku od veselja topilo, ker je vidil, kako je nedolshne otrozhizhe oveselil. Sa odhodinjo rezhe Mihzu: Ne bodi vezh shalosten, saj bom jest sa naprej s he sa vas fkerbel! — Svešto je vsaki dan revna drushina od vrazha dobivala shivesha; tudi drugi milostljivi ljudje so po naklonjenju sdravnika jim vedno dari poshiljali, ali hrane, ali pa s he denarjev, sopet drugi pa obleke ino perila, tako de uboga drushina ni samo s vsm dobro ofkerbljena bila, ampak si je sa prihodne dni tudi lohka kaj perhranila.

Kaj rezhete k' ti pergodbi otrozi? Je li Mihez prav storil, de se je hotel istradati? kai ne, de ne? Sakaj le Bog je gospodar nashiga shivljenja, on naj naf h' sebi poklizhe, kadar bo njegova sveta volja; dolshni pa smo, si ga tako dolgo perhraniti, dokler nam je mogozhe. — Kaj se pa od sdravnika lepiga uzhimo? Jelite, je bil prav blasiga serza, ki se je revne drushine vsmilil, ino ji pomagaval. O bodimo tudi mi taki! Vsmilimo se radi revnih ljudi, podelimo jim, kar moremo de bomo tudi mi enkrat milost dosegli, in Jesuf sam pravi: » Blagor milostivim, ker bodo milost dosegli. » Mat. 5, 7.

Kar kolj vbogim podelish,
U nebesih spet dobish.

IX. PÉNZHINO GNJESDO.

Mati! mati! perkrizhi nek vezher Tonzhik k svoji materi, glejte, kaj imam v klobuki!

Mati. Ha ha! pénizo. Kje si jo dobil?

Tonzhik. Danf sjutrej sim v' plotu nashiga verta gnjesdo sapasil. Zhakal sim do vezhera. Tedaj grem nezoj lepo pozhasi tjekej, in ker

si je ptizhik nar manj mislil, pa! — sim ga sa perutnizhize sgrabil.

Mati. Jeli, je bila fama v gnjesdi?

Tonzhik. Nje mladizhi so bili tudi noter, mati. Oh! so tako majzhkni, imajo she mah, Se ne bojim, de bi mi vfhli.

Mati. Kaj pa bofh s to ptizo pozhel?

Tonzhik. Jo bom djal v tizhnik, in ga v ifbi obefil.

Mati. Kaj bo pa s vbogimi mladizhi?

Tonzhik. O, tiste bom tudi vsel, ino jih redil. Prezej jih ifkat tezhem.

Mati. Shal mi je, de ne bofh vtegnil po nje iti.

Tonzhik. Menite, de je dalezh? Lejte tamle, kjer velki *zhreshnjar* stoji, nam ravno nasproti. Kraj sim si dobro samerkal.

Mati. Jest ne menim to; jest pravim, de pridejo po te. Sholnirji so morde she per vratih.

Tonzhik. Sholnirji? — Pridejo po me? —

Mati. Ja, po te. Brizh je sdaj le tvojiga ozheta saperl, in ga *odpeljaje* je djal, de pride she po te in po tvojo sestro, de vaji bo tudi saperl.

Tonzhik. O moj Bog! kaj nama bo storil?

Mati. V jezhizo vaji bo saperl, ino ne bofta mogla vezh vun, kadar bi hotla.

Tonzhik. O hudobin brizh!

Mati. Shaliga vama ne bo nizh storil; jesti in piti vama bo vfaki dan dajal. Samo saperta bofta, ino me ne bofta vezh vidila.

(Tonzhik fe sazhne jokati.)

Mati. No, Tonzhik! kaj ti je? Ali je to tako grosna nefrezha sapert biti, kadar *se ima vfe*, zhefar fe h' shivljenju potrebuje?

(Tonzhek, le ftoka in ne more odgovoriti.)

Mati. Brizh ravno tako dela s tvojim ozhetam, s festro ino s teboj, kakor ti s ptizo ino mladizhi. Kakor brizha hudobniga imenujesh, fi ti tudi sam hudobin.

Tonzhik. (jokaje) Oh! faj bom ispuftil penizo. (Odkrije svoj klobuk, in ptiza vefela fkos okuo sleti.)

Mati. (objame Tonzhika) Vtolashi fe, fim moj! fim te le hotla fkufiti. Tvoj ozha ni sapert, in tudi ti ne bofli ne tvoja festra. Hotla fim ti le pukasati, kako hudobno fi delal, ker fi vbogo ptizo sapreti hotel. — Kakor fi bil ti shaloften, kadar fim rekla, de po te pridejo, ravno tako, zhe ne bolj, je bila tuda ta ptiza, ka-

dar si jo bil vjel. Kaj meniš, kako so mladizhi po njej, svoji materi, sdihvali? Kako je bila ptiza shaloftna, ki si jo mladizhem odvsel? — Na to gotovo nisi mislil, ko si jo vjel, kaj ne, ljubi Tonzhik?

Tonzhek. Ja mati, na to nisim mislil.

Mati. Pa sa naprej nikoli ne posabi, de je Bog te nedolshne shivalize sa to vstvaril, de bi se svoje prostosti veselile; kako nevsmiljeno bi bilo, jim to kratko shivljenje greniti? — De pa tega ne posabish, in se loshej drugikrat spomnish, se morash malo pefmizo nauzhiti, ki sim jo v nekih bukvah brala.

Tonzhik. Oh! navadite me jo!

Mati. Poflufhaj tedaj:

Imam vas, zhversti mladizhi!

Dva, trije — oh! shtirje so!

Dolg' sim pasil — vbogi ptizhi,

Sdaj ste prifhli mi v rokó!

Bran'te se le, vboge sh'vali,

Le zhverzhite, koljkor 'zhte: —

Mi ne bošte, ne, vbeshali,

Saj nimate perja she.

Pa zhuj! — ptiza tù sdihuje,
 Ker vezh mladih v gnjesdi ni,
 Zhuj! kako po njih shaluje,
 In okoli ferfoli.

Kako morem to storiti,
 In mladizhke ji vset' ? —
 Bi smel poleg femkej priti,
 Jo poslušhat v gojsdi pet' ? .

Ko b' me mati sdaj sgrabili,
 De b' me hotel kdo sapret',
 Oh! kak' bi felse tozhili,
 Bi vofhili si koj vmret'.

Tak' nevsmiljen nozhem biti
 Ino gnjesdo vam rasdjat',
 Mlade hozhem tud' puštiti,
 Vem, de prost je vfakter' rad.

Raspeluj jih le, o ptiza!
 Ino uzhi jih pet' lepó;
 — Ker mi ptizhev vefeliza,
 Ljubesnivo glad' uhó:

Proti letu bom pa skufhal

Dostikrat u hosto prit',
 Dolj se vlegal in poslušhal
 Hvalo jih Bogu *slovit*.

Posnemajte, otrozi! Tonzhika, in ne mu-
 zhite vbogih shivali, ker vse stvari, sverine,
 ptize pod nebam, in ribe v vodi, so sa zhlo-
 veka velika boshja dobrota. Konj naf nosi, vol nam
 dela, krava nam mleko daje, ovza vovno, ko-
 kosih jajza, zhebela med; ptizhi nam shvergole
 in prepevajo sjutrej, in naf oveselujejo. Vse shi-
 vali so nam koristne,; moramo si jih tedaj v prid
 obrniti, ne pa jih nepotrebno muzhiti (ali mar-
 trati.) She otrozi, si morate slo persadevati,
 vsmiljeni do nedolshnih shivali biti, zhe bote she
 sdaj nevsmiljeniga serza do brespametnih shivali,
 se vam tudi ljudje gotovo ne bodo vsmilili.

X. VRABZOVO GNJESDO.

Gotovo bi otrozi nedolshne stvari, bodi
 si ptizh, ali kaka druga shival, ne terpinzhili,
 ko bi vsakikrat umetno prevdarili, de tudi te
 shivalize bolezhine obzhutijo. Malo mislim, se
 jih tako nevsmiljeniga serza najde, de bi shivali
 nalafh muzhili, in nad njih terpljenjam veselje

imeli. Le nekteri poredni otrozi so tako nespremišljeni, de jih *hudo* imajo; ino smed teh je bil tudi mali Ropert.

Ta nekiga dne pod streho vrazzovo gnjesdo vglada.

Prezej tezhe to sestrama povedat, in si le omišhluje, kako bi do gnjesda prišel. Sestre mu pravite, de mora pozhakati, de se ptizhki sgode; potlej pa nastavimo gréd (ali lojtro), midve jo bove dershale, ti se bošh pa po ptizhe gor splasil.

Kadar se jim je tedaj sdelo, de so ptizhi she godni, nastavijo, kakor so se bili pomenili, gred, in dobe v gnjesdi tri ptizhke. Ptiza je shalostno okoli ferfolela, ino milo zhivkala, ker so ji mladizhe jemali, ktere je s veliko fkerbjø redila; ali Ropert ino njegove sestre niso sa - njo nizh marali, tampak so she le prav veseli bili, de so do ptizhkov perfhli.

Sdaj svet dershe, kaj bi neki s njimi pozheli. Neshiza, mlajšhi sestra, ki je bila bolj usmiljeniga ferza, rezhe, de naj jih v' tizhnik saprejo, ter pravi, de hozhe ona sa - nje fkerbeti, in jih vsaki dan pitati. » Oh, kako bi bilo salo, jih v' tizhniku gledati ino zhivkati flifhati, kadar kaj odrasejo! » — Ropert pa overshe nje svet,

On pravi, de je boljſhi shive ofkubſti: « lepſhi bo v' iſbi nage ſkakljati viditi, kakor pa v tizhniku ſaperte. »

Zezilja, ſtarſhi ſeſtra, je bila Neshizhnik miſel. Ropert pa le vedno ſvojo trobi. Na ſadnje, ker ſeſtre vidite, de ſe Ropert ne da pregovoriti, in ker je ſhe gnjesdo v ſvojih rokah imel, jo ſhe one ſa njim potegnete.

Med tim prepiram je bil Ropert ſhe eniga ofkubil, » Lejte ga nagiga « pravi, ker ga na tla poloſhi. V hipu ſta bila ſhe una dva ptizhka ſhiva ofkubljenja. Vboge ſhivalize ſo zhivkale, in od mrasa trepetaje perute mahale; Ropert pa, ne de bi ſe jih bil vſmilil, ſhe le huji jih ima; s nogami jih berza, de bi mu ſkakljali, in ker ſo ſe prekuzvali, ſe jo ſilno hrohotal. Seſtrama ſo ſe ſpervizh vrabzi vſmilili, s zhaſama pa ſo ſe jele tudi one s njim vred hrohrotati.

Tako s vrabzi igraje ſagledajo od dalezh ſvojiga uzhenika priti. » Pſt! « ſakrizhi Ropert, in vſaki dene eniga ptizhika v ſvoj arſhet, ter tezhe kar more, — » Stojte, — ſavpijejo goſpod uzhenik — kam tezhete? Pojte ſem. « Vſtavijo ſe, in ſe pozhaſi ſ pobéſenimi ozhtni bliſhajo.

Uzhenik. Sakaj ste pred menoj beshali?

Robert. Smo ravno igrali.

Uzhenik. Saj veste, de vam nisim prepovedal igrati, in de me to prav veseli, kadar vas vesele vidim.

Robert (jezljaje). Smo se bali, de bi nas kregali.

Uzhenik. Ali sim vas kedaj kregal, kadar ste si s nedolshnimi igrami kratek zhač delali? She vidim, bersh ko ne ste kaj nápozniga pozhenjali. Sakaj dershite vsaki svojo roko v shepu? Jest hozhem vediti, kaj imate; pokashite mi roké, kaj dershite.

(Mu pokashejo vsaki svojo roko s enim ofkubljenim ptizhem.)

Uzhenik. (pomilovavno ino serdito.) Kdo vam je rekel te uboge shivali tako terpinzhiti?

Robert. Je tako lepo viditi ofkubljene vrabce skakljati!.

Uzhenik. Tedaj se ti lepo sdi nedolshne stvari terpeti viditi, ino jih shalofno zhiykati flifhati?

Robert. To ne to; pa jest ne verjem, de jih je to kaj bolelo.

Uzhenik. Pojdi sem, bova skufila (mu nekaj laf isruje.)

Robert. Oh jemnafta! jemnafta!

Uzhenik. Te boli, kaj ne?

Ropert. Kaj mar mihlite, dé dobro de lafe ruvati?

Uzhenik. Prav! — Lej, jih je le defet.

Ropert. Pa jih je she prevezh.

Uzhenik. Kaj bi pa bilo, ko bi ti vse lafe s glave populil? Ali vesh sdaj, koliko bolezhin bi prestal? — Vidish, ravno tako hudo ste te vboge ptizhike terpinzhili, defi vam niso nizeh shaliga storili. — In ve, deklizi! ki vama je natora bolj vsmiljeno ferze dala, ste to prenefti samogle?

Obedve deklizi niste zeli zhaf kar besedize spregovorile; pa to ozhitanje slifhati se ufedete, ino folse prelivate. Gospod uzhenik samerkajo njun kef, kar jih tako gane, de jima nizeh vezh ne rezhejo. Ropert se pa ni sjokal; she le opravizhiti se je fkufhal, ker pravi:

Jim nisim mislil nizeh shaliga storiti; faj so vedno zhivkali in perute mahali, kakor de bi jim to bilo prav dobro djalo.

Uzhenik. Pravish, de jim je to dobro djalo? — Sakaj so pa zhivkali?

Ropert. Bleso, de bi ptizo bili perkli-zali.

Uzhenik. Sadel si jo. In, kaj mislish, so

hotli s svojim trepetanjam ji nasnaniti, ko bi jo bili s svojim krikam perklizali?

Ropert. Ne vem kaj. Morde so s tem profili, de bi jim na pomožh prišli.

Uzhenik. Taka je. In ko bi ptizhki mogli govoriti, bi jih bil ti vpiti slishal: « Oh; mati! rešhite nas! po nefrezhi smo nevsmljenim otrokam v' pesti peršli, ki so nam vse perje ispulili. Mras nas mori, silno veliko terpimo. Pojte nas ogret, ino rane obvesat, de ne poginemo. »

Male sestre se ne morete vezh joka sderšati. Plakaje si s ruto oblizhje sakrivate. » Ti Ropert — pravite — ti si naju v to hudobijo sapeljal; midve nifve hotle po nobeni zeni tega storiti. » Ropert je sdaj tudi svojo napzhnost sposnal. On je bil she s tem kasnovan (ali shtrafan), de so mu bili gospod uzhenik nekaj las spulili, she bolj pa, ker ga je nepokojna vest pekla. Sato ga niso she bolj kasniti hotli gospod uzhenik.

Vender moram rezhi, de Ropert ni bil is hudobnosti vrabze muzhil, temuzh le is otroshke pameti, is nespremslika. To ga je poduzhilo, de je sa naprej smiraj bolj vsmljen do stvari bil, ki so bile slabishi memo njega, in

vse svoje shive dni je vsakimu skasaval dobrovoljnost ino vsmiljenje.

Bodite tudi vi, otrozi! do vsih stvari u-smiljeni, in ne terpinzhite nepotrebno shivali, de vas bo Bog rad imel.

Kdor nedolshne sh' vali rad muzhí,

Bo neufmiljen tudi do ljudi.

XI. NORI JOSHEF.

V nekim velikim mestu na Franzoskim je bil nefrezhen zhlovek, Joshef po imenu, kateri je noril. Kadarkoli je s doma shel, je imel nar manj po pet ali sheft barok na glavi, in ravno po toliko rokavov na vsaki roki. Defi ravno je noril, vender ni bil hudobin; zhe fo mu pa hudobni otrozi le nagajali, se je vender raskazhil. — Po ulizah hodé, fo taki paglovzi s vseh hifh nad - nj planili, in ga spremljali, upi-jozh: Joshef! Joshef! sa koliko prodash svoje baroke in rokave? — Bili fo tudi nekteri tako poredni, de fo ga s kaminjem metali. Joshef je navadno vse poterpeshljivo prenesel; v zhafi pa fo ga tako rasferdili, de je kremene pobi-ral, ali pa s blatam fantaline napenjal.

Taki boj je bil enkrat pred hišo gospoda Despresa. Hrup slisnavšhi gre na okno gledat, kaj de je, ali ni ga malo serze sabolelo, ko je svojiga sina Henrika vmes sagledal. Ko to samerka, sapre hitro okno, in se v drugo sapéro (ali kamro) poda.

Per kosili rezhejo gospod Despres svojimu sinu Henriku: kdo je tisti mosh, sa katerim si danš letal ino vpil?

Henrik. Saj ga dobro posnate, ozha! tisti noriz je, ki se mu Joshef pravi.

Ozha. Vbogi mosh! kaj mu je neki glavo smeshalo?

Henrik. Pravijo, de je neko pravdo sa bogato dedshino (ali jerbshino) sgubil; to ga je tako pobilo, de je snoril.

Ozha. ko bi ga bil ti tistikrat posnal, kadar je pravdo sgubil, bi ti bil s folsnimi ozhmi toshil: »Ljubi moj Henrik! kako sim vender nefrezhen! ob bogato dedshino, ki sim jo v miru vshival, so me prepravili, vse svoje premoshenje sim sapravdal; nimam vezh ne hiše, ne polja ne hrane, ne denarja: nizh mi ni ostalo!« — Ali bi mu bil ti takrat sabavljal?

Henrik, O naka, ozha — kdo bi bil neki tako hudobin, de bi se s nefrezhniga zhloveka norza delal? She le tolashil bi ga bil.

Ozha. Je li dan danafhni bolj frezhen, ki je snoril?

Henrik. She nefrezhniſhi je.

Ozha. In vender ſi danſ drashil, in s kamin-jem metal nefrezhniga zhloveka, koger bi bil to-lashil, dokler ſhe ni tako nefrezhen bil?

Henrik. Sposnam, ozha! de niſim prav ſtoril; persaneſite mi.

Ozha. Ker ti je ſhal, ti bom persaneſil, to de moje persaneſhenje ſhe ni ſadoſti; ti ſi ſe nad Joſheſam ſlo pregreſhil. She vſakiga nefrezhniga ſmo milovati dolſhni; Joſheſ pa je dva-krat nefrezhen, ker je ſvoje premoſhenje, ino verh tega ſhe pamet ſgubil, ſatorej je bolj kot vſaki drugi naſhiga pomilvanja vredin ino potrebin. Tolashiti ino ſpoſhtovati bi ga bil tedaj imel, ter nikoli poſabiti, de je tudi on zhlovek, kakor ti. In kakor zhloveku mu gre ravno tiſta zhaſt ino ſpoſhtovanje, katero ſmo vſakimu zhloveku dolſhni.

Kako lep nauk je ta pripoveſt vam otrokam! Kaſhe vam, kako morate nefrezhne lju-di, ki imajo kakſhino teleſno grajo, poſtavim: gerbaſte, ſhantove (ali ſhepaſte), ſlepe ino tudi avſhaſte, ſpoſhtovati. Ne ſanizhujte jih, kakor poredni otrozi noriga Joſhefa, ako hozhete, de

vaf bo Bog blagoslovil ino oblagodaril, ne pa fhtrafal, kakor hudobne paglovze, ki so, kakor nam pergodbe svetiga Pisma pravijo, sivzhika Eliseja safhpotvali, pa tudi koj svoje plazhilo prejeli, ker so bili od medvedov raftergani. Pokasal je Bog f tem, de se takim hudobnim otrokam ne more nikoli dobro goditi. Satorej, ljubi otrozi! ne bodite enaki takim vlazhugarfkim otrokam!

Vfi smo bratje tù na svetù,

Vfi ozheta imamo Bogá:

Zhlov' k f zhlovekam mora poterpeti,

Ga ljubiti is ferzá.

Kdor se s brata norza dela,

Ki ga je Bog hudo kasnovál,

Ga bo Boshja jesa tud' sadela,

Ne bo malo se kefál.

XII. SHTIRI LÉTNI ZHÁSI.

» **O**h, ko bi le vedno sima terpela! de bi se mogli smiraj na fanéh (ali fhlitah) vositi, » — rezhe Matizhek, ki se je ravno na fanéh domu perpeljal, ino v vertu mosha s snega

delal. Ali bi mi ne hotel, mu rezhejo ozha *ga flifhavfhi*, to, kar si sdaj si vofhil, na popirzhek sapifati? — Sakaj ne! odgovori Matizhek, ter sapifhe s od mrasa oterpnjeno roko.

Sima preide, prijetna spomlad se perblisha. Matizhek se sprehaja s svojim ozhetam poleg zvetozhiga ograda, kjer so mnogotere duhtezhe roshe ino zvetize zvetèle. Slo ga je to veselilo. — Glej! mu rezhejo ozha, to so spomladni perdelki; lepi so ino perjetni, pa li malo terpe. — Oh, sdihne Matizhek, ko bi bila le vedno spomlad! — Ali mi hozhelh tudi to svojo sheljo na popirzhek sapifati? — O ja! odgovori Matizhek, ino jo prav veselo sapifhe.

Sa spomladjo pride toplo poletje. Matizhek gre nek lep dan s starifhi ino svojimi mladimi tovarfhi v blishujo vaf. Na poti so vidili semtertje selene slitne polja, ki so se kakor biferi morja spreminjale: vidili so 6 tau-shent zvetlizami osalfhane travnike, kir so mlade jagneta fkakljale; vesele shebeta so se po njih pafle, in okolj svojih mater zhverfsto pofkakovale. —

Kadar so do vafi perfhli, so jedli zhesfhnje, jagode in drugo letno sadje. Matizheka je to

slo veselilo; zel dan je s tovarfhi po polju
 fkakal ino igral. — Kadar se domu odpravljajo,
 mu rezhejo ozha: Kaj ne, de ima tudi poletje
 svoje veseljize? — Oh! odgovori Matizhek, ho-
 tel bi, de bi zelo leto terpelo! In tudi to vo-
 shenje je na popirzhek samerkal.

Ko pa jesen pride, gre zela drushina en
 dan v tergatev; vrozhina jih ni vezh tako per-
 grevala, kakor po léti, nebó je bilo jasno; terte
 fo se s zhernim ino romenim grosdjam oblo-
 shene shibile, debele duhtezhe dinje fo po
 gredizah leshale; veje dreves fo bile s nar lep-
 shim ino shlahtnifhim sadjam tako obloshene
 de fo se lomile. Bil je sa Matizheka veseli dan,
 ker je grosdje, dinje ino smokve (fige) neisre-
 zhenó rad jedel; she dosti bolj ga je veselilo,
 ker jih je sam tergati smel. — Tudi ta veseli
 zhaf bo kmalo preshel, mu rezhejo ozha; sima
 se nam jaderno blisha, in bo prijetno jesen pre-
 pedila. — Ko bi po mojim bilo, pravi Mati-
 zhek, bi naf jesen nikoli ne sapustila.

Ozha. Matizhek! ali bi bil ti pa tudi sadovoljin?

Matizhek. To se vé de, ljubi ozha!

Kaj je pa to? mu ozha v besedo seshejo,
 ino popirzhike pokashejo — poglej, kaj je tã
 pifano? Beri na glaf!

Matizhek. (bere) Oh ! ko bi le vedno sima terpela !

Ozha. Poglejva pa tega (mu drugi popizhek v roke podajo).

Matizhek (bere) Ko bi bila le vedno spomlad !

Ozha. Pa fhe tega (mu tretjiga podajo).

Matizhek (bere). Hotel bi, de bi poletje vedno terpelo !

Ozha. Ali vefh, kdo je to pifal ?

Matizhek. O ja, dobro vem ; to sim jefh pifal.

Ozha. Kaj fi pa sdaj shelifh ?

Matizhek. De bi naf jefen nikoli ne sapuflila.

Ozha. Na ! ali ni to zhudno ? — po simi fi shelel, de bi sima vedno terpela ; v spomladi, de bi spomlad ne minula ; v poletji, de bi nikoli ne prefhlo ; in sdaj bi pa hotel, de bi naf jefen nikoli ne sapuflila. Premifli dobro, kaj fe samore s vfeqa tega fkleniti ?

Matizhek. De fo vfi letni zhafi dobri ino prijetni.

Ozha. Ja, ljubi moj ! vfi zhafi fo vefeli ino prijetni ; Nar vifhji Bitje vé bolji, kakor mi revne flvari, naturo vladati. Ko bi bila

lani po tvojih sheljah vedno sima terpela, bi ne bili imeli ne spomladi, ne poletja, ne jeseni. Ti bi bil vesoljno seniljo s vednim snegam ino ledam pokrila, in ne bi bil posnal drugiga veselja, kot se na sanéh vositi, ino moshe s snega delati. Koliko drugih radošt bi ne bil imel, ki nam jih drugi letni zhašči delé? — Sreznhi simo, de ni natora našhi oblasti podvershena. Vso frezho ino vse nje ofredke (ali mittelne) bi sgrabili, ko bi se našhe predersne shelje vselej spolnovale,

Karkol' se ti sgodí, al' serze ti omaja,

Zhe ravn' po tvoji glavi vse ne gré,

Po boshji volji vender vse is haja,

In sadnjizh tud' zhloveku dobro dé;

Naj serze torej mirno ti ostaja,

Bogu prepusti in saupaj mu vse,

Kar pamet tvoja ne vé rasumeti,

Daj boshji previdnosti ofkerbeti. —

XIII. JANEŠ VEŠEL.

Kdor kolj otroke

V boshjim strah' sredí,

Se jih v starosti

Gotovo veseli.

Janes Vefel, misar (ali tifhlar), je bil delaven, priden mosh. Shtirdefet let je bil star, ko je svojiga devetdefet let stariga ozheta pokopal; fhe pred njegovo smertjo mu je v pohifhevanju svefto poniagal; po njegovi smerti pa, ko sam gospodariti sazhe, se osheni s Valburgo, pridno ino poshteno deklo, ki je per sofedu flushila, in ni bila mlajfhi od njega.

Majhino pohifhtvo fta imela, ino malo blagá; ali bila fta pa bogabojezha, ino nju nar vezhi fkerb je bila, svojiga ediniga fina Tomasha poboshno iskojiti (ali isrediti); sato fta pa tudi svojiga ljubiga otroka v prvi mladosti famo v dobrimu vadila, ino s svojim lepim isgledam poboshniga ino bogabojezhiga sadershanja k dobrimu vodila. Tomash ni nikoli kake gerde befede flifhal, pa je tudi flifhati ni hotel. Nikoli ni vidil kake spazhene rezhi ftoriti, pa tudi njemu ni bila perpushena ftoriti. Slo fta fkerbela, de bi ga hudobni ljudjé ne bili spazhili; ni mu bilo perpusheno f porednimi otrozi igrati, ali pa se s njimi okoli potépati. Serzhno fta ga ljubila, kakor le starifhi svoje otroke ljubiti samorejo, tode njuna ljubestin ni bila slepa ljubestin, ki k otrofshkim napakam molzhi, ino njih pregreshke pregleduje.

Sato je Tomash svoje starifhe grosno rad imel, ino jim je bil v vřim pokorin, de fo se vři felani nad tem zhudili, ter sami per sebi miřlili: » De bi mi imeli tudi tako dobre otroke, kakor je misarjev Tomash! »

Tomash je v refnizi svoje starifhe ljubil, le vefelje ga je bilo gledati, kako urno se je obrazhal, zhe fo mu kaj vkasali; zeli dan je bil per njih, in de fo mu le mignili, jih je vse lepo bogal. Kadar ni bilo ozheta doma, je vedno po njim poprafheval, in smiraj pasil, kdaj de bo domu prifhel. Po stokrat na dan je s hifhe fhel, gledat, ali fhe ne pride, in kadar ga je sagledal, mu je vefelo nasproti tekkel, in sakrizhal: » Ozhika, ozhika! de ste le Źpet domu perfhli! » — ino vezh ni ozhetove fuknje is rok Źpuřtil.

Nekiga dne mu je mati sbolela, in Tomash je mogel po vrazha iti. Jokaje je po ulizah tekkel, ino smiraj vpil: Oh, mamka moja! mamka moja! » — sdravnika je Źtokaje ino s vsdignenimi rokami prořil, rekozh: » Ljubi mosh! pridite hitro, in osdravite mojo mamko, de ne bodo vmerli! »

Tomash se je mogel tudi Źhe Źgodaj ozhetoviga rokodelřtva vaditi; in ker je bil marljiv

ino vboglživ, je v svojemu petnajstimu letu she vsakimu pomagazhu kof bil.

Proti všim sofedam ino sofedovim otrokam je bil vselej slo perjasin, in tudi nar manjšim od njih je svojo dobrovoljnost skasoval, kjer je koli mogel. Bil je tih, pohlevin, ino nikjer ga ni bilo slifhati, kakor v rokodelnizi.

TOMASH GRE S DOMA.

Jmej vedno pred ozhmí Boga,
Bod' ſi v ptujih krajih al' doma.

Kadar je bil Tomash she osemnajst let ſtar, ino v všim potrebnim dobro suzhen, bi bil imel ſheſt let po ſvetu iti, ino narpervizh tam ſluſhiti, kir je pred nekimi letmi ozha delal. Bilo je she s mojſtram vse poprej ſgovorjeno, in dan odlozhen, kdaj ſe ima Tomash tjekej podati. Škerbno je mati ſhe enkrat ſi nove oblazhila ino perilo pregledvala, ino mavho tako nabafala, de ſe je ſhe komej ſapela. V sdolajno frajzo je s ſolsnimi ozhmi ſhe neke ſpravljene goldinarje vtaknila. Shaloſtna ura je bila, kadar ſe je Tomash svojo mavho v rokah dershaje k ſloveſu napravljaj. » Tomash! —

sazhne ozha, in ga sa roko prime, mati pa malo na stran stopi — Tomash! to je teshka, nevarna pot, na katero se sdaj podash. Veruj mi, stotero nevarnost se ti bo nakljuzhilo, ki jih sbe sdaj ne posnash, pa te bodo vender naletele. Ti bi prerano me pod semljo spravil, ako bi ne perfhel domu spet tako dober, kakor grefh sdaj s doma. Satorej, vsemi, ljubi moj sin, is mojiga ozhetoviga ferza te opominovanja: » Kar storish, misli na Boga; ino tvoje delo bo frezhno dokonzhano. »

Le védno Bogá

V mislih imej,

De bosh maral sanj

V ferzu in v djanj

» Kjer te nobeden ne vidi, te boshje oko vidi. Kadar kaj hudiga storish, utegnefh svojo hudobijo pred starfhemi ino dobrimi ljudmi sakriti: Bog te pa vidi povsot, pred njegovimi ozhmi se ne morefh nikjer skriti. Sato !se ga boj, ino ne dovolji v nobeno misel, v nobeno besedo, ino v nobeno delo, kteriga bi boshjé oko viditi ne smelo. »

Na popotvanju bosh mnogotere ljudi dobil,

in med temi morde take, ki ti bodo ure tvojiga shivljenja grenili, ti pelen v pijazho mefhali. Satorej fe smiraj bolj uzhi

„Svoj'ga blishniga ljubiti,

In drugih butare nositi.»

» Zhlovek ima vselej dosti od svojih sobratov preterpeti. Saj hozhe tudi Bog sam, de zhlovek zhloveka pokori, ino v dobriin vterdí.»

— » Tudi se bofh po svetu v mnogotere kamnje sadel, mnogotere spodikleje bofh naletel, ki fe jih ne bofh mogel lohka ogniti, Takrat bodi kot pulja (ali obliza) ki fe zhes kamnje ino gore lohka vali. Satorej uzhi fe smiraj bolj

Ob stífkah nikdar ne toshiti,

Temuzh Boga pomozhi profúti.» —

Kjer bofh delal, bodi svojimu mojstru pokorin, kakor svojimu ozhetu. Ako ti hrana, ali postreshba v hishi ne dopade,

Ne toshi, kakor sítneshi,

Katérih fe vfakter' bojí.»

» Svojoglavni zhlovek povfod sdrashbe napravlja, in sam nikjer mirú ne najde. »

Bodi svešt ino poshten tudi v malim. Misli, de poshtenost nar dalej terpi, ino : en krivizhen vinar deset pravizhnih ujé. De pa ne pridešh v fkufhnjavo, kedaj nesvešt postati, delaj rad, in dobro gospodari s malim, kar dobifh. »

» Misli vselej : Kdor hozhe jesti, pa ne be-razhiti, se mora she v mladosti slo truditi ; in kdor hozhe kaj sa stare dni si prehraniti, mora sгодaj she v malim dober gospodar biti. » —

Sdaj ga hozhe ozha she k sadnjimu objeti; mati pa, f predpasam (ali birtaham) obras si fkrivaje, mu v besedo feshe in pravi :

» Ne stori nikoli kaj takiga, Tomash ! zhefar bi se v prizho svojiga ozheta ali svoje matere framovati imel. Bog vidi te, var' greha fe ! — Misli na solse, ki jih bova sa te preli-vala, dokler spet domu pridešh. »

Kadar to sgovori, vsi trijé malo potihnejo, le mati ino sin v zhasi saihteta. Tedaj vershe Tomash mavho na svoje plezha, kufhne starifhem roke, ino smukne — od serzhne shalosti gnan — s filo is njihovih rok. Stokrat se oberne she prot ozhetovi hifhi, ino starifhe she posdravlja, dobri starifhi pa so she dolgo su-

nej na nekim hribzu stali, ino she stokrat mu od dalezh frezhno pot vofhili, ino sa njim gledali, dokler so njih ozhi peljale. Vezh lét shivita sdaj sama ta dva dobra zhloveka, maršik-teri popoldan prebirata s veseljem Tomasheve lepe pisma, ino konez vsakiga leta se she veselita, de sta špet eno leto blishej prihoda svojiga liubiga sinu. Stari ozha pa vsako leto bolj boléha; dolga bolesin mu she levo roko mertúdi, tedaj si s delam komaj tohko perflushi, de si potrebni ga krubika kupita. Desi ravno je she le peto leto doteklo, kar Tomash popotuje, vendar sta ga she tako sasheslela, de nesta mogla vezh sadnjiga dozhakati; sato mu je mati nasledni list pisala:

Ljubi moj Tomash!

Sdaj she morash domu priti, ne moreva vezh bres tebe opraviti. Tvoj ozha se smiraj bolj stara, ino bolesin ga je tako rasdelala, de je fkorej obnemagal. Nizh mu ne gre vezh od rok, naja premoshenje smiraj bolj vpada. Pridi tedaj kmalo. Vsaki dan te imava v mislih, in sheljiva te viditi. Ker si vselej najin dober Tomash bil, naja boflu v starosti podperal. Pra-

vijo tudi de bo vojska. Sato bi te tedaj rajšhi doma imela, de bi vedila, kakofhna se ti godi. Spravi tedaj lepo svoje rezhi vkup, in pridi; tvoj ozha te rezhe lepo posdraviti, iuo ješt sim smiraji

Tvoja mati

Valburga Vesel.

Pa ni bilo ne Tomasha, ne lista od njega. Vojska se je refnizhno vnela. Voj sa vojem je v vuf sahajal, mogla sta vedno vojshake pod streho jemati in jim strezhi, ter sta s tem vse svoje denarje rasdala, iuo bolesin in reva ste ozheta she bolj slabile. — Mati je she vezhkrat, in prav silno Tomashu pifala, de bi vender prišhel. Pa saštonj; od Tomasha ni bilo nizh od nobene strani šlišhati, nikjer nešta mogla od njega nizh svediti.

Nekiga dne se k njima popotni mladenizh oglasi, ki je bil tudi misarskiga rokodelštva, in ju sa boshji dar profi. Po dolgim sprashevanji jima pové, de je bliso nekiga mladenzha delal, ki se je Tomash Vesel klizal, pa ko so sovrašniki tje safhli, je Tomash — Bog vé kako — sginil; kmalo potem, pravi, se je pa šlišhalo, de bi

ga bili hitro sovrašniki ymorili. Ta noviza je dobre starifhe bolj pobila, kakor vse vojfkne teshave, ki sta jih prestati mogla; od sdaj se ne daſta vezh utolashiti, ino vedno objokvaje ſvojiga ljubzhika ſi drusiga ne voſhita, kakor de bi jih ſmert sdrushila. S to novizo jima je edino upanje ino tudi veſelje ſhivljenja ſginilo; dan ſa duevam ſte ſe ſtaroſt ino ſlaboſt ſmiraj bolj mnoshile, ſafluſhik pa ſmanjſheval, ſhaloſt ſgube njuniga Tomasha dobra ſtarzhika ſmiraj bolj tare. Previdila ſta, de ju bo vſaki dan teſhji ſtalo, ſe preſhiveti; tedaj ſkleneta vertizh in hiſho ſ vſo pravizo vred prodati, in ſe ſ temi denarji na ſvoje ſtare dui preſhiveti. Valburga je imela ſheſt ur od tam v neki vaſi premoſhniga ſvaka, ki ſe ju je vſmilil. Ta je imel ſhtertal ure ſunej vaſi bajtizo ſraven velikiga gojsda ravno prasno, v kateri ſo drugekrati njegovi najemniki ſtanovali. V to bajtizo ſe revna ſtarzhika preſelita, v kateri ju hozhe ſvak do ſmerti ſa malo denarja preſhiviti. Valburga tedaj hodi od sdaj ſa naprej vſaki teden h ſvakovim po maſla, moke, ino kruha, in zhefar ſta ſhe potrebovala. V ti ſamoti bi bila tudi prav veſelo ino mirno ſhivela, ko bi bila ſvojiga Tomasha ſhe per ſebi imela.

TOMASH PRIDE IS PTUJE DESHELE.

Kdor kol' vse shive dni

Poshteno mi shivi,

Ga Bog v starih dneh

Tud' s'he oveseli.

Strafhen vihar nekiga dne svezher perdere, gošta tozha pada, ino pifh v blishnjim gojsdi vezh dreves polomasti. » Bog obvaruj poljko sadje ino shito, de bi se ne poshkodvalo, ino vodi popotnike pod streho » — govorita edinoglasno starzhika, ter hvalita Boga, de jima je bajtizo dal, ktera ju vetram ino pifhu brani. Kmalo potem, ko pifh nekaj potihne, poterka nekdo odsunej na oknize, ki profi : « Odprite mi sa boshjo voljo, popotnik sim, ki sim v gojsdi safhel. » — Dobrovoljno mu duri odpreta, ino mlad mozhan mosh — ves moker od deshja — stopi v bajtizo, ino profi prenozhifha. Dobra starzhka se radujeta, de mu moreta postrezhi. Ptujiz sazhe praviti, de je v velikimu gojsdu pot sgrehfil, in de je, ker se ni vedel vezh kam oberniti, v ti hifhizi luzh sagledal. Valburga rozhno oginj saneti, mu premozhene

oblazhila safhi in fkuha gorko juho (ali shupo.)

Kadar se je ptujz she rasgrel, ino juho savshil, ga vprafha misar : Ne samerite prijatel, kdo ste vi?

Ptujz. Jest sim rokodeliz, in hodim she deset let po ptujih krajih. Sdaj grem spet domu svoje starifhe obifkat. Pa, Bog vé ! ali jih she najdem ; she pet let nesim mogel nizeh vezh od njih svediti. Ako mi jih pa dobrotljivi Bog she najti da, jih hozhem vesel seboj vseti, in jih ofrezhiti, ker me je Bog obilno oblagodaril. — Sim delal per nekimu mojstru, ki me je is serza rad imel. V vojfki, ko je sovrashnik v nafho val safhel, mi je vse svoje premoshenje saupal. Mogli smo vse pred sovrashnikam poskriti ; kar je pa bilo slata ino srebra, smo v eno fklenzo pospravili. Ker smo bili nar boljshi orodje poskrili, posabi v ti homatii mojster na fklenzo. Truma vojfhakov je bila she per vratih, de bi ropala. Jest sagledam po frezhi fklenzo, sim jo she fkril, ino s njo pobegnil. Sunej vasi jo veršem v neko mlako. Pa tú plane druga truma sovrashnikov nad me, mi vse vsame, kar sim per sebi imel, in me perfili, ji vezh milj dalezhpot kasati. V nekimu daljnimu mestu sim se jim

vender smusnil, kjer se me je neki mojster, kterimu sim svoje reve toshil, vsmilil, in me je tako dolgo v svoji hihi imel, de sim mogel spet k poprejshuimu moiftru priti, sakaj dolgo zhafa ni bilo varne poti savoljo foverashnikov, ki so smiraj femtertje lasili, ino ropali. Predenj sim v vaf perfhel, sim najpred k tifti mlaki fhel. Ifhem, ino najdem frezhno spet fklenzo. Vefelo jo k febi vtaknem, pa me hudobna mifel obide : » Glej, nobedin ne vé sa ta saklad. Tvoj mojster méni, de je sgubljen, in ti se f tem lohka obogatifh, de ne bofh vse svoje shive dni vezh stradal! » Pa per teh miflih me grosa spreletí, sazhnem se sam febe framovati, kakor de bi bil she ta saklad ykradil, ino se smiflim na besede svojiga ozheta: » Kar je poshteno, nar dalej terpi, ino: en krivizhen vinar deset pravizhnih ujé. »

Misar. Shena, zhujesh?

Ptujz. Kadar pridem spet k moiftru, se me je neisrezheno vefelil, ker je ménil, de sim she davno mertev. In ko mu pa fhe le fklenzo nasaj dam, me objame, in se mi jokaje s sheno vred stokrat sahvali. Prezej drugi dan mi narozhita, de mi sa moja poshtenost svojo edino hzher, ino vse premoshenje isrozhita. Ino

lejta, ta je veseliza, ki jo nesem svojim starifhem.

Misariza. Ne samerite, ali imate fhe dalezh do svojih starifhev?

Ptujz V blishnji vafi fo mi djali, de fo fhe tri milje de Kronfke - vafi.

Starzhika. Kronfka - vaf! Kronfka - vaf!
(s odpertmi rokami.)

Ptujz. O Bog! kaj vama je? Imata tam svojo shlahto? Moj ozha fo misar Vesel.

Starzhika (se ga okoli vratu okleneta)
Oh Tomash! naju sgubljeni, pa spet najdeni Tomash! . . .

Tomash kmalo ozheta, kmalo mater objame, ino sposna na ishtaranih, gerbanzhastih obrasih, de je v narozhju svojih starifhev. » Moj ozha! moja mati! » — jezlja, vsdigava svoje roke prot nebesam, ino hvali Boga sa veselje, de je svoje ljube starifhe spet tako frezhno najdel.

Sdaj se sprafhujejo, si perpovedujejo eden drugimu, ino vshivajo veselje sa veseljem. Sadnjzh pokleknejo vsi trije, ino hvalijo Boga, de jim je tako veseli dan napravil. Tomash vsame tedaj ref svoje starifhe seboj. In sdaj je stari ozha na dan svatovfhine svojiga fina rekel: »

Moj Bog! ja refnizhno, tako bodo dobri otrozi podpora starih dni! »

Svoje live starifhe, fin! fposhtuj,

Ako hozhefh frezhno sh'veti;

Dofti mogli fo f teboj terpéti,

Torej jim dobrote rad vrazhúj.

XIV. ŠVARITEV.

Gustav Peklar je bil fizér priden dezvik ino v fholi smiraj smed pervih, tode je imel gerdo laftnost, de je vse tudi nar manjshi pregreffhke fvojih fouzhenzov samerkaval ino grajal, ali pa fhe zlo gospod uzheniku nasnanval.

Gospod uzheniku ni bilo to Gustavovo vedenje prijetno, torej fklene nekiga dne, ko je fvojim uzhenzam mnoge povefti perpovedval, ga v prizho vſih fouzhenzov poſvariti. » Enkrat je bil opat v nekim klofhtu — sazgne praviti — ki ma je filno teshko djalo, de fo menihi eden drugimu velike in male pregreffhke ozhitali. Ko fo bili v obednizi snideni, pride tudi opat, vſi pa fe zhudijo, de ima bifago na rami. Od sad na herbtu je bila polna peſka, od ſpred na per-

sih ga je bilo pa prav malo - Menihi, ki se zhes to zhudijo, ga radovedni uprafhajo: kaj de to pomeni? « Na herbti, — odgovori opat refnobo, nosim svoje grehe in hudobije, sa to de jih ne vidim; od spred pa nosim hudobije ino pregrefhke svojih sobratov, de jih imam vedno pred ozhmi. Do sdaj nesim fhe tega nikoli delal, ker pa to nad vami vidim, se nozhem sa boljfhiga od vas fhiteti, in delam kakor vi, defi ravno ni to prav, in posebno kristjanu se ne spodobi. » « Menihi fo se sazheli framovati, ino fo se poboljfhali — « pristavi uzhenik, ter se h Gustavu oberne rekozh: » Ino, jest menim de bi se tudi ti Gustav tega imel framovati, ino se poboljfhati. « —

XV. POTOVOD.

I.

Bil je nekdej mladenezh, bliso 20 let star. Bogabojezhi starfhi fo si slo persadevali, ga v boshjim strahu srediti. Posebno ga je pa mati, ker mu je ozhe dosti prej umerl, k dobri mu naganjala. Ali tudi ona se je kmalo is tega sveta lozhila, preden je Bogomir, (tako se je mladenezh klizal) svoje dvajfeto leto dopolnil.

Bogomir po smerti svojih staršev od vseh sapušen, se je mogel na pot podati, in med ptujimi ljudmi shiveti.

Bil je lepe postave, in ker je s he marsika-ko dobro lastnost imel, so ga povsod radi imeli in ljubili. Pa ravno to je bila njegova nefrezha, ker ga je v mnoge nevarnosti in hudobne per-loshnosti samotalo. Spervizh fizér, dokler je s he spomin njegove ljubesnive rajuke matere v nje-govim zhistim ferzu shiv ostal, in dokler se je njenih lepih naukov in opominjevanja svesto der-shal, se je bres velike teshe is teh nevarnost smotal, in jih lohka smagal.

Tode je vedno slaběji prihajal; dan sa dne-vam je bolj posabil na svoje bogabojezhe star-she, smiraj bolj ga je hudobija mikala. Na sad-nje onemaga, se vda pregrefhnimu shivljenju, in sabrede vsak dan globokejšhi v pregrehe.

Vdal se je igram, slasti, rasnim nesmerno-stam, in ni je bilo hudobije, de bi jo ne bil posnal in okusif. Shivel je v vedni pijanosti, po-sabivšhi na Boga, na svoje staršhe, in na vse dobro. V takim sdivjenju je vezh let preshivel.

Na sadnje pa obzhuti strafhne nasledke svo-jiga rasmusdaniga shivljenja na telefi in na dusfi. Sapravil si je sdravje in mozhi, njegova lepota

je sginila. Vest ga je nozh in dan strašno pek-
 la; nikjer ni imel miru, povfod mu je bilo pre-
 tefno, vse mu je bilo prasno in pušto; femter-
 tje je hodil, pa sam ni vedel, kaj de dela; te-
 shavni nepokoj in kef sta ga povfod preganjala.
 Podoba njegove rajнке matere mu je bila ved-
 no pred ozhmi. S shaloftnim ferzam je premifh-
 ljeval materne mile svaritve, na ktere je bil v
 homatii pregrefhniga shivljenja zhisto posabil,
 in ta spomin mu je fhe le prav shivo obzhutiti
 dal revo, v kateri se je snajdel. Nekiga dne se
 mu njegova filna nefrezha spet prav shivo pred
 ozhi postavi. Ta grosovitna shalofst ga ismed lju-
 di na polje shene; pa tudi tu ne najde miru :
 tezhe, postoji, se s pestjo po glavi tolzhe, pa spet
 tezhe, se joka, vpije, rijove — na sadnje se vershe
 na tla per nekimu viru, sraven kteriga je bil
 krishiz safajen, se filno sam seboj bojuje, in —
 sadremlje. Ali hitro se spet prebudi, roke fkle-
 ne, in sazhne milo jokati. » Oh, dobra mati ! »
 sdihne is globozhine svojiga shaloftniga ferza ;
 — kar sagleda pred seboj prijasniga feriza, kteri
 vfiga preplafheniga mladenzha prijasno nagovori.
 Seriz. Ne vstrafhi se, ljubi mladenezh ! ne
 sameri mi, morde fim ti nadleshin ! (blishej
 stopi) Kako je to — de folse tozhifh ?

Bogomir. O ljubi mosh! ko bi ti vedel, kako sim nefrezhin, bi jokal s menoj vred — Oh! jeft nefrezhni, zhlovek!

Seriz. Ti nefrezhin v zvetozi mládofti! Sakaj si pa sdihval po svoji materi?

Bogomir. Oh! to je ravno moja nefrezha. Moja mati ne shivé vezh. Oh, kako so bili dobri! O ko bi bil le njih befede poslufhal, bi ne bil sdaj takó nefrezhin. — Ljubi mosh! tvoje prijasno oblizhje, tvoj ljubezni poln pogled mi pravitá, de naj ti rasodenem, ker mi serze teshi.

Seriz. Govori, dobri mladenezh, tvoja toshba je moje serze ganila; in ako ti morem kaj pomagati, bo danafhni dan nar lepfi hi mojiga zeliga shivljenja

Bogomir. Poslufhaj tedaj, in pomagaj mi, zhe morefh.

Kmalo bom 26 let ftar. Ko so fhe moja mati shiveli, sim bil mladenizh poln radofti, in od vfh zhiflan; svojo mater sim spofhtoval, in sim vse ftoril, de so mi le mignili.

O! kolikokrat so me svarili, in me s vfo materno ljubesnijo profili: » Bogomir! Boga imej pred ozhmi, na - nj se sanafhaj; ne posabi ga nikoli, ako nozhefh vse svoje shive dni brestolashno shiveti! «

In sdaj she vezh ko 6 let nésim nikoli na Boga misli. Zelo moje serzé je bilo le na gerdo flast navesano.

O kolikokrat fo me mati svarili: » Bogomir! ne véruj sapeljivzam; oni te le v pekel vodijo. »

» Ogibaj se postopvanja, ki te v vse hudo-
bije sapeljati utegne. «

» Varuj se pijanzhevanja, ako nozhesh biti sam svoj moriviz! «

» Ogibaj se igre; igra stori le postopazhe; zhloveku framoto in na sadnje berafhko palizo perpravi. «

Te nauke fo me vedno uzhili, in po navadi she perstavljali:

» Spofhtuj svojo mater, Bogomir! tudi kadar je vezh ne bo, in spolnuj, kar ti veleva; in zhe bofh njene besede v serzi obdershal, te bo ljubi Bog gotovo varoval. Ako jo bofh pa kdaj posabil, in nemarno shivel, ti bo lastna nesrezha ozhi odperla, spet bofh na me misli; is groba me bofh hotel k shivljenju obuditi, ko bi ti bilo mogozhe. «

In kadar se she na grosovitno nozh spomnim, ko fo me per všim, kar je boshjiga, sarotili, de bi ja vedno po poti zhednosti hodil,

mi je, ko de hi me kdo s ojstrim noshem v ferze vbodel. Ofem dai pred smertjo fo me svezher v zerkev peljali, kjer sva tihama do terde nozhi molila. Tedaj sim jih sprejmil na grob svojiga ozheta.

Jokaje fo na kraj gomile pokleknili, jest pa na drugi. » Bogomir! « — fo mi djali — » Bogomir! zhes malo me ne bo vezh, in bom per tvojimu ozhetu pozhivala. Rada vmerjem; le ti, tvoja frezha ali nefrezha mi ferze teshi. Mirno bi moje kosti pozhivale, ko bi vedla, de ostanesh dober in frezhin, tode slo bi mi semlja teshila, in v grobi, ko bi mi bilo mogozhe, bi se obernila, ko bi se ti spridil in hudobin postal.

Bogomir! per spominu tvojiga rajnkiga ozheta te sarotim, ostani poboshin, boj se Boga vse svoje shive dni! « — » Jest vam perfeshem, draga mati! « sim djal, » Bog v nebesih, in mili mesiz, ki ta sveti kraj s svojim berlenjem oblija, sta prizhi moje perfege! «

In ko sva s he malo dalje molila, je siln veter naglima vstal. Grosovito fo sove in vjeri na rasvalinah stariga grajskiga stolpa (tarna) tulili; strafhuo fo roshlali shelesni krishi na zerkvi in svoniki — ki jih je vihar majal. Zhuduo

predzhitje me je prepadlo, in — ko bi na vra-
she verjel, bi rekel, de se je narava (natora)
nad mojo krivo perfego grosila, in mi mojo
sdajfihno nefrezho napovedvala.

O — predobra — mati! — jest nefrezhi-
ni zhlovek! — néfim vezh — vreden — va-
fhe imé — isrezhi!

Seriz. Vpokoji se malo, ljubi moj! sdaj
je tvoje ferze fhe preshaloftno. Pozhi nemalo, pa
mi daljej pripoveduj.

Bogomir, Ne bom se pozhil prej, de mi
je pomagano. Poslufhaj, prijasno te profim.

Glej, v grefhnje drushbe fim safhel, in
svojo nedolshnost sgubil, pijanzheval in igral fim
po zele nozhi, ino vse hudobije in oftudne pre-
grehe fim dopernafhal, ki jih fhe isrezhi ne
fmem. Sdaj fhe le — mi je moja lastna nefre-
zha ozhi odperla, kakor so mi mati prerok-
vali. Saj she sam sebe vezh ne posnam. Pog-
lej le, kako oflabljen in bolehin je moj shivot!
noge me komej vezh nosijo. Sam sebe se vstra-
fhim, zhe tú v mirni vodi svoj bled obras po-
gledam. Nepokojna vest mi nozh in dan ne da
miru, femtertje me goni, in ravno danf me je
tú fem britka shaloft pergnala; hotel fim malo
sadræmati, de bi bil pozhil, V spanji se mi je

sdelo, de moja mati pred menoj stojé. Hotel sim se jim blishati, de bi jim roko kufhnil. Ali od sebe so me pahnil, ter rokó vsdignili, in mi grosili. Per tem se sbudim, in né sim mogel drusiga, ko sdihuiti: » O dobra mati! «

Neste mi saftonj shugali, o neposabljiva mati! ker sim nar bolj spazhen sin na boshji semlji. O ljubi mosh! svetvaj, pomagaj, povej, kaj mi je storiti, de ne bom obupal?

Seriz. Vmiri se, ljubi moj! ni *she* po tebi. Ali se na me sanefesh?

Bogomir. O kaj se ne bom sanefel na tvoje perjasno oblizhje, na tvoje vsmiljeno ferze, na tvojo ljubestin, ker me tako po ozhetovfko milujesh! Svefto hozhem vse tvoje svete v svojim ferzu obdershati, in po njih shiveti!

Seriz. Daj de te kufhnem, moj fia! Sdaj pa povej, kaj nar poprej shelifh.

Bogomir. Mir — pokoj; sakaj nepokoj, ki ga sdaj obzhutim, me bo *she* obupati storil, ako mi ne pomagafh.

Seriz. Ali hozhefh saref mir dobiti?

Bogomir. Oh! kaj bi ne shelel to prav resno, po komur jokam in vpijem.

Seriz. Ker tedaj v refuizi mir ifhefh, ga bofh tudi najdel — tako ref, kakor ref si dauf mene najdel.

Bogomir. Oh! povej, povej mi vendar, kako ga morem sadobiti? Pomagaj mi, sa boshjo voljo!

Seriz. Ti nisi še tako nesrežhin, kakor se misliš. Glej, Bog, kteriga si v nemar pustil, ti je ozhi in ferze odperl, de moreš svoje grehe sposnati. In kdor svoje grehe sposna, in hudobijo greha shivo obzhuti, je še pot poboljšanja nastopil. In kakor hitro se poboljšaš, in se ko sglubljeni sin spet k ozhetu domu verneš, in pred - nj padesh: » Ožhe! grešil si — soper tebe in soper nebefa; vezh nesim vredin, tvoj sin biti, » bosh tudi sasheljeni mir dobil.

Bogomir. O Bog! ko bi bilo tako lahka, bi nikoli vezh ne jokal, temuzh hvaleshno bi kufnil milostivo roko Gospoda, ki se mene nevredniga vsmili; in bi tebe, o moj nebeshki perjatelj, ko svojiga Angelja Varha spofhtoval, in te nikoli ne posabil.

Seriz. To je de, ljubi moj! lahko je mir dosezhi, ako imaš sadošti mozhi in ferza, vse to storiti, kar ti bom velél.

Bogomir. Govòri le; sdaj zhutim, de sim došti mozhan vse storiti.

Seriz. Kakor si mi povedal, si do sdaj » Boga sovrashil, — sebe pa ljubil. « Bil si fushioj

samoljubnosti, in si sanizheval boshje sapovedi. Sdaj morash vef nov zhlovek postati, in se popolnoma spreoberniti. Sanaprej morash tedaj:

» Boga ljubiti — samiga sebe pa satajevati. «

Bogomir. Jest te ne umém prav, govôri bolj raslozhno.

Seriz. Glej! do sdaj si sa sapeljivzi hodil, ki so ti slate hribe obetali, in se tvoji svojovoljnosti perlisovali. Sdaj morash to samoglavnost satirati, in ne vezh to delati, kar ti, ampak kar Bog hozhe in terja — beshati morash pred temi hudobueshi, in vse vabila sanizhevati, ki so te do sdaj tako slepile.

Bil si poshreshin, si pijanzheval, si druge ostudne grehe delal, ker so bile tvojimu shivotu prijetne, ki ne posna mere v tem, kar posheli. Sdaj morash meso in kri bersdati in krishati, se v vsem volji boshji podvrezhi, in le to storiti, kar Bog terja, naj bo mesu in kervi she tako neprijetno. In to se pravi: » Se spreoberniti, in nov zhlovek postati; « to je pot pokore; na nobeni drugi poti ne bofh miru dobil, po kterimu hrepenish.

Bogomir. Sdaj te rasumem, in — kakor mi je sdaj per serzu, menim, bi samogel mir dosezhi.

Sakaj sapeljivzov se lohka ogibam, ker so me oni v to nefrezho perpravili. Sladnosti in igri se tudi prav lohka odpovem, ker mi moj doléhafti shivot, vboshtvo, framota, ktera me je od vsih strani obfula, in nepokoj vesti vedno na ves glas vpijejo: »Verni se, zhe ne je po tebi!»

Seriz. Bog shegnaj tvoje fklepe, in pomnoshi tvoj pogum, de lepi zil dofeshesh, ki se ti sdaj tako bliso sdi. Le terdin bodi, in gotovo ga dofeshesh.

Bogomir. Nesnano možh zhutim sdaj v febi, vse raji preterpeti, kakor pa ta britki nepokoj, ki me je do sdaj muzhil.

Seriz. Tedaj blagor tebi! ker te je boshja milost na pravo pot perpeljala. Hódi po njej stanovitno, in potem bofh vesel rezhi samogel:

»Najdel fim!»

Bogomir. Bom najdel! pa — zhe se bom tudi poboljšhal, mi bo vender moja vest storjene hudobije vedno ozhitala, in boshja praviza ne bo posabila shtevila mojih pregreh. Kje bo tedaj mir?

Seriz. Ne boj se nizeh, moj fin! Shiva vera v Jesufa Kristufa ti bo popolnoma mir podelila. Kdor v Kristufa in njegove nauke véruje,

in se svojih grehov zhisto in s ushalenim ferzam spové, ter sa - nje sadoſti, se mu ni vezh bati savoljo ſtorjenih grehov, in ko bi bil tudi nar vezhi greſhnik. Saj je ravno sa tega voljo boſhji Sin is nebes priſhel, je podobo hlapza na se vsel, terpel, in na krishi vmerl, de vſi, ki na - nj verujejo, vezhno shivljenje doſeſhejo. Zhe tedaj is zeliga ferza na - nj verujeſh, na - nj upaſh, in ga ljubieſh, zhe v ti shivi veri, upanji in ljubiesni Sakrament ſv. pokore prejmeſh, in ſe vredno pokorieſh, ſe ti ni vezh treba bati savolj tvojih grehov; ſakaj Kriſtus je sa grehe zeliga ſvetá sadoſtil.

To je ravno svelizhanje kerſhanſke vere: » Kdor v Jeſufa veruje, in pokoro ſtori, temu ſo grehi odpuſheni. « Po ti veri je preſheſhtvavka, je ſpokorniza v Evangelju, ſo kriſtjani vſih zhaſov svelizhanje doſegli. Kadar je njih ferze beſedo isreklo: » Gospod! verujem, « ſo ſaſliſhali perjasno beſedo: » Tvoji grehi ſo ti odpuſheni; pojdi, in ne greſhi vezh; tvoja vera ti je pomagala!

Bogomir. O boſhje kerſhanſtvo! nikoli ſhe neſum tako shivo ſpoſnal, kako dobrotljiyo de ſi. Oh! is zeliga ferza verujem.

Seriz. Prav, de verujeſh, tode to ſhe ni

sadoſti. Ako hožehh, de ti bodo grehi odpufhe-
ni, morafh ſhe vſe to ſtoriti, kar ti Bog ſapove;
moraſh jih ſtuditi, terdno ſkleniti ſe poboljſha-
ti, in nikoli vezh greſhiti, ſe jih boſhjimu na-
meſtniku, kakjmu duhovnu, zhiſto ſpovedati, in
ſa - nje vredno pokoro delati.

Bogomir. O ti moj nebeſhki prijatel! kako
te hožhem drugazhi imenovati? — S nebeſ ſi
mi poſlan me iſ bresna hudobij otêt. Kako loh-
ka mi bje ſpet ſerzé! in — pred eno uro je
bilo ſhe tako teſhko! Povej, kako ſe ti bom
ſadoſti ſahvalil ſa tvojo ljubehin?

Seriz. Molzhi od ſahvale, moj ſin! Goſpòd
bodi ſ teboj, in ti pomagaj v vſih potrebah!
In kadar ſe boſh ſ njegovo pomozhjo pobolj-
ſhal in odſhaloſtil, ſe hožhem ſ ſvetimi Ange-
lji veſeliti, de ſe je ſpet en greſhnik ſpokòril.
To radoſt, to veſelje mi obljudi; in mi bo vezh
vredna, ko vſe ſahvale.

Bogomir. O daj, de ti roko kuſhnem, moj
Ozhe! In to ti bodi ſaſtava moje terdne oblju-
be, de nožhem nikoli vezh od poti reſnize
ſaiti.

Seriz. Objemi me, o naj ſe te oklenem,
ter ſahvaliva Goſpoda, de naju je danſ vkup
perpeljal, in nama toliko tolaſhbo napravil.

Bogomir. Še nekaj te prošim, ljubi O-zhe! faj mi ne bošh odrekel!

Seriz. Govôri! vse hozhem ti storiti, kar je v moji mozhi.

Bogomir. Tvoje ozhetovsko poduzhenje me je danš slo ofrezhilo. Jest sim s he mlad, in sim s he malo sveden, tedaj potrebujem vezhkrat kakiga dobriga sveta. Ali hozhešh tudi v prihodnje moj svetvaviz biti?

Seriz. O s veseljem. Vsak dan ob sedmih svezher me tu per tem viru najdešh.

Poslušhaj! ediniga brata imam, ki s menojo shivi, in ki ga is serza ljubim. Po smerti najnih staršhev se je bil podal v ptuje deshele. Vezh lét né sim sa - nj vedel, ali s he shivi, ali je s he mertev. Povšod sim po njem poprafheval, na vse kraje sim pisal, in ga né sim mogel isprafhati. Vedno sim v po Frideriku, (tako se moj brat klizhe,) shaloval, in vsakdan sim molil: » O Bog! daj, de Friderik moj brat spet domu pride! »

Bilo je 12 velikiga serpana pred 28 leti, ko sim ravno tako na tem kraji molil, in glej! tú mi pride veselo porozhilo: » Tvoj brat shivi, in je prishel te objet! » — On je ref prishel, moj preferzhin brat, in — od tistiga zhafa pridem vsak vezher sem Boga hvalit in molit,

Bogomir. Bog ti daj s he dosti veselja na tem svetu vshiti, in tvojo starost mirno in veselo preshiveti.

O Tedaj, kadar bom kakiga sveta potrebin, pridem ob sedmih svezher sem, te sa svet in pomozh prafhat.

Seriz. Bog ti daj svoj shegin, in te sprejmi na vsih potah.

Sdaj se objameta. Mladenizh gre potolashen svojo pot; feriz pa poklekne, in opravi pred pobodo krishaniga Jesufa svojo vezherno molitev.

III.

Bogomir je komej dneva perzhakal, de hi se bil v zerkev podal, in se svojih grehov popolnoma spovedal. De se jih je s shaloftnim, pobitim ferzam in zhisto spovedal, ni dvoma, ker je slo po notrajnim miru hrepenel, in shelel se s Bogam spraviti. Spoved mu je spet mir v ferze vlila, in njegove dufhne rane saznelila. Ali njegovo teló je bilo prevezh spazhenó; kmalo je ta nefrezhni zhlovek spet v poprejshue grehe sabredel. Vef preplafhen in nepokojin se save, de je spet safhel, ter pravi: » Svojiga prijatla hozhem sopet poifkati! » in hiti k viru.

Njegovi dobroferzhni potovod pride ob navadni uri: » Kaj ti je, de si tako pobit, moj sin? «

Bogomir. Oh! spet sim tak nefrezhin zhlovek, ko prej — in me ne hoboto pobilo? O ti moj Bog! Kdaj se bom refaizhno poboljšhal?

Seriz. Povej mi, ljubi moj! kako se je sgodilo, de si tako hitro na svoje terdne fklepe posabil?

Bogomir. Kako? Oh! tega fam prav ne vem. Vfako jutro in vfak vezher sim fklepe ponovljal; in vender ne vem, kako se mi je sgodilo, v hipi, ko sim nar manj mislil, sim na vse svoje fklepe, na Boga, na te posabil, in sim grefhil. Po storjenim grehi so se mi ref spet ozhi odperle, pa tudi britka shalofst je moje ferze vnovizh presunila.

Seriz. Pomisli: de ima dan dofti ur, in vfaka ura svoje nevarnosti. Zhe le sjutrej in svezher svoje fklepe ponovish, — se vé de se ne moresh vfm nevarnostim braniti.

Bogomir. Tedaj podúzhi me, te profim, kako se samorem vsh nevarnost ogibat?

Seriz. Boljiga ti ne morem svetvati, kakor to, kar je Jësuf svojim uzhenzam rekel: « Zhuj in moli, de ne padesh v fkufhnjavo! » Zhuj in moli, ne le sjutrej in svezher, ampak vfak hip,

v veselji in v shaloſti, med delam in v pokoji; sakaj povſod in vedno te bodo ſkuſhnjave obſipale.

Bogomir. Raſloſhi mi pa tudi, kaj ſe pravi zhuti?

Seriz. Kdor vedno miſli, de je tako ſlab zhlovek, de vſak hip lohka ſpet pade, in ſe teda neprenehama váruje, de ga nobena nevarnoſt ne omami, nobeno vabilo ne ſmakne, noben mik ne ſapelje, ta zhuje.

Kdor vedno miſli: » Kaj hozhem delati? kaj moram ſtoriti? « in tedaj na ſleberniga ſovraſhnika ſvoje duſhe preſhi, mu pot hitro ſagradi, ali pa, zhe mu bliſhej pride, prezej ſa oroſhje ſgrabi, in pozeptá, ta zhuje.

Bogomir. Saj ſim vender vſak dan terdno ſklepal: » Vſe hozhem ſtoriti, kar mi je dolſhnoſt, in vſake nevarnoſti ſe ſkerbno ogibati. «

Seriz. To ſe ne pravi ſhe zhuti.

Bogomir. Raſlòſhi mi tedaj to rezh, te proſim.

Seriz. Ponòzhni zhuvaj, ki gre ob name-njenim zhaſi na ſraſho, in pravi: » Danſ hozhem prav zhuti! « ſe pa prezej na pervo klop vſede, glavo na roko naſloni, in ſe dalej nizh ne ogleda, ne zhuje.

Pravi zhuvaj oflane nevtrudin na svoji staji, noben hip ne pozhiva, neprenehama preshi, ali se med ponozhnim pokojam kak sovrashnik blisha, ali kaka nevarnost vstaja; ne dene oroshja is rok, zhe najde sovrashnika, ga koj pobije, in odverne nevarnost, ki jo samerka. To se pravi zhuti. In tako morash ti zel dan zhuti, in smiraj na tri rezhi mifliti:

Kdo? kje? kdaj?

Kdo je ta, h komur grem? per komu sim? — In ti je oseba le kolizhkaj nevarna, beshi od nje, in ponovi svoj dober fklep.

Kje sim? kaj hozhem storiti? — In ako vidish, de je kraj sa te nevarin, o tako verni se, in ako si she tam, beshi prezh, in dershi se she terdnejshi svojih storjenih dobrih fklepov.

Kdaj sim nar slabeji? *Kdaj* padem nar loshej? — In tisti zhaf bodi trikrat bolj zhujezh, trikrat ferzhnejshi v boji.

Bogomir. Jeli pa mogozhe, slabimu zhloveku vedno tako zhujezhimu biti?

Seriz. Sato morash moliti. De ne padesh v fkuflnjavo, zhuj, de bofh pa vedno zhuti mogel, moli; sato je tudi vezhna Resniza rekla: » Zhujte in molite! «

Bogomir. Saj sim vselej v zerkvi in do-

ma, s jutrej in svezher prav serzhno molil, de bi mi Bog vender s nefrezhe pomagal.

Seriz. To si prav storil. Ali kakor si dolshan neprenehama se varovati in zhuti, tako morash tudi neprenehama moliti; zhe ne si smiraj v nevarnosti spet pasti.

Bogomir. Podúzhi me, kako samorem neprenehama moliti?

Seriz. Na Boga misliti, in svoje serze vedno per njem imeti — to moresh vedno, bodi si v zerkvi ali doma, vesel ali shalostin, bodi si per delu ali per pokoji. In to se pravi moliti. Ako svoje misli in obzhutleje s ustmi sgo-varjash, ali ne, nizh ne dene, de je le tvoje serze s Bogam sklenjeno.

Zhe si Boga vedno prizhejzhiga mislish, ki je prizha vsih tvojih misli, besedi in djanj; zhe pred vsakim nazhinam pomislish: Bog hozhe, de to storim, uno opustim; to je moja dolshnost; s tem me hozhe le dobriga in frezhniga storiti:— Bog hozhe, de se vsaki skushnjavi soperstavim, vsak mik smagam; to je moja dolshnost; vsako smago mi zhestiljivo poverne, molish neprenehama, in Bog, ki ga imash vedno pred ozhmi, ti bo vselej novo serze podelil, de bo sh loshej zhul, in novo mozh dal, de bo sh v boji smagal.

Bogomir. Ali taushent in taushent rezhi, dnevne opravila, rasne poti in homatije sveta storijo zhloveka tako rasmishljeniga, de v fakh hip mifel na Boga is glave puhti, in na - nj posabi. Kako samorem spet na to mifel priti, in na - nj mifliti?

Seriz. Prav lohka, ako le hozhefh. Povfod, kjer si, in kodar hodifh, vidifh toliko rezhi, ki te spet na Boga spomnijo. V fvojim rastrefenju vidifh lepo sinje nebo, rodovito polje, ali zerkv, ali mertvishe, ali v kaki isbi podobo krihaniga Jesufa, ali jed in pijazho na misi, in tako dalej. Vse to te samore na posabljeniga Boga spet spomniti, ako ga v refnizi ishefh.

Bogomir. Drusiga rezhi ne morem, ko to: kdor le hozhe, samore neprenehama moliti. In jest — o Bog! hozhem to.

De tedaj spet ne padem, moram zhuti, in teh treh uprafahnj: Kdo? Kje? Kdaj? nikdar ne posabiti. — De bom pa lohka zhul, moram neprenehama moliti, in vedno na Boga mifliti; potem samorem upati, de bom od poti pogubljenja refhen.

Seriz. Ja moj sin! bodi v pervim stanoviten, potem se lohka sanefesh, de drugo dosehefh; de bosh poboljshan in otet.

Bogomir. O tedaj bi bil poboljšhan in popolnoma otet! — Spet danf se ti ne morem dovolj sahviliti sa tvojo ljubestin. Daj, de ti roko kufhnem, in perpuſti, de te ſmem ſanaprej ſvojiga ozheta imenovati! Nikoli vezh nozhem nepoboljšhan k tebi priti; vſelej, ko ſpet ſem pridem, te hozhem vnovizh ſa vſe dobre ſahviliti, ki ſi mi jih ſkaſal.

Sdajzi je ſeriz ſvojo vezherno molitev opravil, in Bogomir moli s njim.

Bogomir je ſtoril, kakor je bil ſklenil. Neprenehama je zhul in molil, in to mu je pomagalo, ter je bil reſhen. Kolikorkrat je ſpet k viru perſhel, ſta obadva Boga hvalila, in njegovo neſkonzhno vſmiljenje in miloſt zhaſtila.

Ako ſi greſhil, hudó Boga raſſhalil,

Ne obupaj ſin! uſmiljen' Bog ſhivi:

Verni ſe naſaj, in obſhaluj vſe grehe,

K. Jeſufa pertézi, dn ti odpuſti.

De pa ſopet v greh ne padeſh,

Zhuj, ſin! neprenehama:

De boſh vedno zhuti mógel,

Miſli vedno na Boga! —

XVI. IMENITNI GOSPODJE

V GOJSDU.

Pavle je bil fin ubosiga najemnika, s primkam Suhovershika; njegova mati, Marjeta po imenu, je sa malo plazhila frajze fhivala; in tako se je drushinza dan sa dnevam revno preshivila, s malim sadovoljila, in svoje saupanje v Boga stavila, ki poshtene in delavne ljudi nikoli ne sapuſti.

Nekiga dne je Suhovershik pol ure is vafi v vertu bogatiga plemenitnika delal, ki mu je dnino dal bres hrane; sa tega voljo vsame feboj velik kof kruha sa sajterk (ali kofilize), in rezhe sheni, de naj mu kofilo po Pavletu v vert poshlje.

O poldne se tedaj dezhiik s ozhetovim kofilam na pot podá. Mogel je fkos goſti gojsd iti, kjer je na defni in na levi vse polno malinovih germov raftlo, ob zhafu, ki fo ravno mane dosorile, Ker fo mu po njih tako slo fline tekle, poloshi pifkerz na tla, in jih sazhne obérati. Miſli ſi, zhe tudi pol ure samudim, to nizh ne dene, faj imam dobre nogé, bom pa tekel. Zhe je bolj Pavle maline jedel, bolj fo mu

difhale. Od germa do germa teka, in zhe bolj v gojsd pride, tim debeleji in bolj sdrele dobi. Jedel jih je, dokler je mogel, in prav posabi, de bi tudi njegovi ozhe she rad jedel. Na enkrat pa se na - u j smifli, in se vstrafhi, ker vidi na folazu, de mora she dayno poldan biti. Rozhno pobere svoj piskerz, in tezhe, kar more; ali — ne najde je vezh prave poti, safhel je.

« Jokaje femtertje léta, dokler pride do kraja, kjer je ljudi govoriti flifhal. Gre tedaj prot tistim kraju, in glej! na lepi trati v fred gofhave sagleda lepó oblezhene gospode sedeti, ki so se gostili, in prav shidane volje bili.

Pavle si folse brifhe, in se jim strahotno blisha, de bi jih sa pravo pot poprafhal. Opafhen se odkrije; hozhe govoriti, pa ne more. Gospodje se mu v ti fitnosti nafinehujejo, [ter ga êden vprafha, kaj de hozhe?

» Ne samérite mi, Gospod! jezlja Pavle, je — jest sim pot sgrefhil, in bi val profil, de bi mi jo pokasali.«

« O sakaj ne! mu odgovori; kako si pa safhel? Vfedi se k nam, in povéj nam. « —

Pavle se je sdaj k njem na trato ufedel, jim perpovedval, ter je mogel s njimi vino piti, potize in pezhenko jesti. Pavle, ki je rad kaj

dobriga pokušil, ni zhakal, de bi mu bili dva-
krat rekli, se je po šhelji goštil, in v tem ve-
felji posabi spet svojiga ozheta. Zhe je bolj
vino pil, bolj je bil vefel, in rajšhi je shiobud-
dral.

» Pavle! ga vprašha éden gošpödov, ali
fo bogati kmetje v vašhi vaši? «

Pavle. Se mi sdi de fo! sakaj moj ozhe
pravijo smiraj: O ko bi ješt Volzhetove in
Sodnikove dnarje imel!

Gošpod. Govöri, ali ljubish svojiga ozheta?

Pavle. In pa s he kako! pa tudi svojo mä-
ter ljubim.

Gošpod. Ali bi ne ostal rajšhi per naf, ter
bi pišheta, pezhenko in potize snami pojedal,
in sladke vina popival, kakor pa de se morash
doma s famin kruham, krompirjem in s vodo
sadovoljiti?

Pavle. O naka; ozheta in matere ne sapu-
stim, ko bi mi tudi hotel kdo zel svet dati. —

Ref je, rad jem kaj dobriga, kadar mi kaj do-
leti, ali raji hozhem vse svoje shive dni sam
sahi kruh ješti, kakor pa de bi od starishev se
llozhil.

S tem besedami se dezhek vsdigne, ker
se je bal, de bi ga s silo ne obdershali. — Nje-

gova bojasin je nesnane gospode veselila. Na tihama sed med seboj pogovarjejo, potem pa rezhe imenitnisthi smed njih na glas: » Puštite ga, s svojim shlobudranjem bi nam vezh bil na shkodo ko na prid. In kaj bi se neki bali? — Jeli, neseh kofilo ozhetu? » poprafha dezhika. — » Ja « odgovori Pavle jokaje.

Gospod. Vem, sakaj se jokafh. Prevezh si se samudil, in se bojish tepen biti. Pa vesh tvojiga ozheta moramo vtolashiti. Sprasni svoj pisferz, ti damo kof potize in pol pezheniga pifhzhanza. Tudi ta verzh vina vsemi seboj. »

Ni mu bilo treba dvakrat rezhi. Urno je sprasnil lonzhkek, vsame pezhenko, potizo, verzh vina, in se jim lepó sahvali. In kadar so mu pravo pot pokasali, se spusti v ték. She ni bil firteljz ure pretekeli, in je she ves poten v vertu bil, kjer je ozhe delal, in she davno po njemu pogledoval. — Poshteni Suhovershik se je bil sa Pavleta she bal. Menil je, de se mu je na poti kaj uakljuzhilo, ki ga takó dolgo ni bilo; ker ga pa sdraviga priti sagleda, se tako sveseli, de fhe ni mislil ga okregati, fhe manj pa pretepsti. Pavle je pa dobro vedel, de saflushi tepen biti, sato na svijazho misli. » Veselite se, ozhe! « jim upije na-

sproti hitezih ter verzih vina pokashe, » danf vam pernefem dobro kofilo. Stavim kaj, de ne bofte vganali, kaj imam v piſkrizu. Potizo in pezheniga piſhzhanza vam nêfem. » — « O kaj fe neki ſmiſliſh, — mu ozhe odgovori — ſhe nikoli mi ni tvoja mati potize ſpekla.

Pavle. O kaj miſlite, de jo od matere pernefem? O nizh manj ko to! ſaj mati ne dajo nikoli ne potize, in tudi vina ne. Glejte, ſim vam tudi verzih vina pernefel. Prezej vam hozhem povedati, kako ſim to dobil.

Sdaj mu vſe na tanko povê, kako je v gojsdi imenitne gofpode dobil, ki ſo na trati obedvali, in tudi njega povabili. Od malin pa, ki jih je po poti obiral, in de je ſavoljo njih ſe ſamudil, in ſafhel, kar beſedize ne pove. » Napôſled ſo dobri gofpodje tudi ſa vaf ſkerbeli, — pravi, — in ſo mi velik kof potize in to pezhenko ſ tem verzhem vina vred dali, de bi vam pernefel. Vſedite ſe tedaj rozhno, in jejte; vem, de vam ſhe diſhi. « — Poſhteni moſh ſe vſede, jê in pije, in vſe mu je diſhalo. Dolgo zhaſa ni imel tako dobriga kofila. Tudi dene del kofila ino vina ſa mater na ſtran, ter dela veſel naprej do vezhera. —

Kadar ſta pa ſopet domu perſhla, neſo od drusiga zel vezher govorili, kakor od te per-

godbe v gojsdu. Mali dezhek je s svojo sgovornostjo to tudi vsem svojim pajdafhem v vasi per-povedval.

Drugo jutro ob sôri poterka nekdo per Suhovershiku na vrata. Hitro fkozhi is postelje, in gre odôret. Ali — kako se savsame, ko sa-gleda sunej brizha s ljudfko strasho po vojafhko napravljeno, ki mu napové, de bodo on, shena in otrok prezej v mesto odpeljani ino v jezho pahnjeni. Suhovershik, ki mu vest ni nizez ozhi-tala, s zhemur bi si bil tako kasin saflushil, hozhe vediti, sakaj ga s drushino vred takó fhpotljivo primejo, in v jezho shenejo. Ali fhe le v mestu je vsrok svedel. — Tisti imenitni go-spodje namrezh, ki so bili Pavleta tako dobro sprejeli, so bili rasbojniki. Merkali so si Sodni-ka, od kteriga jim je Pavle povedal, de je bo-gat, ino so po nozhi na njegovo hifho planili in jo ulomili. Ali Sodnik se je s svojima hlap-zama in možno deklo jako branil, dokler mu je vezh fofedov na pomozh perteklo, de so ras-bojniko polovili, in svesali. Ko so jih v mesto peljali, svedó na poti is njih uft, de je mladi Suhovershik vzberaj s njimi v gojsdú bil. To nasnanijo koj vifhji gosposki, ktera vkashezelo Suhovershkovo drushino sapreti. Dva dni so v je-

zhi bili saperti. Ozhe je v svoji nesrežhi sdihoval, mati je molila, Pavle je pa vèdno jokal in upil. Svești fo si bili, de neso nizh hudiga storili, ali kakó bodo to fkasali? —

Na sadnje fo jih k rasbojnikam peljali, in vsi fo spoznali Pavleta, noben pa ozhe'a in matere. Povedali so, kako je dezhih v gojsdi f pifkerzam safhel, in se na - nje nameril. In ker fo vsi to poterdili, fo poshtene ljudi sopet domu spustili. » Aj — pravi Pavle na poti proti domu — kdo bi bil mislil, de fo tako lepó oblezheni gospodje taki golufi! » —

» Ljubi moj sin! — mu odgovori ozhe — zhe bofh mosha po bradi meril (po obleki sodil), se bofh vezhkrat golufal. V nar lepshi kerzhmi se ne dobi vfelej nar bolji vino; nar lepshi ptizhi ne pojejo vfelej nar prijetnishi; ino nar lepshi drevela nimajo vfelej nar slajshi sad. Dostikrat je v raterganim oblazhila nar bolj poshteni mosh, in v nar drashjih fajnjah fo dostikrat nar vezhi hudobneshi. — She eno, ljubi moj Pavle. Jest nésim vedel, sakaj si mi tako posno kofilo pernesel. Tvoja kozhljivošt (sladkofnednošt) te je sapeljela, de si maline oheral. Per tem si na svojiga ozheta posabil, si k goljufam safhel, ki si jim s svojim klepe-

tanjem rasodel bogatijo Sodnikovo. Ti si vsrok, de so uno nozh nad sosedovo hišo planili; ko bi ga ne bil Bog obvarval, bi mu bili vse pobrali, in morde s'he kaj hujiga storili. Satorej hodi v prihodnje vselej svojo pot, nikar se ne obotavlja, ne klepetaj bres premislika vse, kar ti na jesik pride, tudi ne pravi nikjer, kar si od svojiga ozheta ali matere slišhal, ker ne moreš s'he presoditi, ali smejo drugi ljudje takiga kaj vediti, ali ne. »

Ne rasnašhaj, kar slišhish domá :

To te v sitnosti rado peljá. —

XVII. UBOSHTVO IN POMOZE.

Neka dobrotljiva pekinja je vsaki vezher ob solnzhnim sahodu, kar ji je od poprejšhnih dni stariga kruha ostajalo, med domazhe vboshze delila. Sa tega voljo je imela v durih oknize, skos ktero je vboshzam hlebz'hike podajala, pa je dobro pasila, de ni kateri po dva dobival, sato de je mogla vézhim pomagati.

Nekej dni pa samerka, de se oslabilen in boléhin mosh tik s'ida do duri splasi, in po dva hleba prejeti skufha; de bi se pa tega pe-

kinja ne savedila, se je vfelej poleg hifh prez h smusal, in domu hitel. — To se ji zhudno sdi, ker ni hodil mosh, kakor vsi drugi uboshzi, na ravnost po milodari, in je na to she po dva hleba prejeti fkufhal. Ali de je tako framoshljiv in slo potrebin vboshiz, si misli pekinja, ali pa de ni potrebin. Ta svoj *sum* rasodene moshu, ki je bil ravno tako ljudomil, kakor ona, in ki je tudi po mozhi reveshem pomagaval.

On ji obljubi, de hozhe na mosha pasiti, kadar spet po kruha pride, in sa njim iti, de bo kaj vezh od njega svedil, kakfhina se mu godi.

Mosh pride she tisti dan, se natihama tik sida do duri splasi, popade f trepetajozho roko en hlebzhik, ki mu ga je pekinja skos oknize podala, ga fkrije rozhno pod sukajo, ter stegne spet roko, in sagrahi frezhno she drug hlebzhik, defi bi mu bila pekinja lohka sabranila, ker ga je bila samerkala. S tem dvojim darom hiti domu, pa pek gre sa njim v sled. Vezh uliz sta prehodila, prideta do odlozhene hifhe, v ktero nesnani mosh stopi, in po stopuizah do podstrehe urno beshi. Pek ga je vedno sledil, in ga ni is ozhi pustil; tndi do podstrehe, kamor je nesnani hitel, gre sa njim, pa duri mu je pred nosam sapahnil, de ni mogel pek dalej iti.

Sunej tedaj postoji, in slifhi otroke plakaje mo-
shu nasproti iti, ki ga prafliajo, ali jim je kru-
ha pernefil. » Ja, ljubi otrozi! — jim odgovo-
ri nesnani, — nate ga vsiga, jejte, in ne jokajte
se. O ti milostivi Bog! kako tesliko mi je bilo,
ta dva hlecbzhika vam perdobiti! ali snejte ju
le; jest ne bom nizh jedel, sim bolj vajeñ stra-
dati, kakor vi. Saj nam bo ljubi nebeslki O-
zhe she pomagal, de naf ne bo tako huda nad-
loga tepla. »

Ko pek to fkos saperte duri slifhi, mu
ferze od vsmiljenja ino milöbe poka.

Med tem perhiti po stopnjizah 12 let star
dezhik, poterka na duri, ter sakrizhi: » Odprite
mi, sim Janes, valh sim. » Odprejo mu; dezhek
tezhe v podstreho, in potegne is arsheta velik
kof kruha. » To je moja jushina, — pravi, —
mojstrovka so mi danf vezhi kof dzü; sam sebi
ga perkratim, de ga vam podam, sato de ne
bofte stradali. » Ozhe dobriga sina objame, in
poljubi (ali kufhne) rekozh: « Slo me sila
tepe, ali tvoje vsmiljeno ferze me tolashi; po-
magaj vedno po bratovsko svojim bratizam in
sestrizam, in Bog ti bo gotovo plazhal. » — Te
besede so peku ferze omajale, s folsnini ozhmi
se reyni drushini blisla, ki ga v temi ni do

sday samerkala, in jim s ljudomilo gorezhofstjo rezhe: Moj Bog! kaj moram viditi? Tako revni ste, pa poshteni, in ne pridete k meni, de bi vam pomagal? — Povejte mi, kdo de ste, in sakaj ste v takih stiskah? » —

Nesnani mosh se spervizh filno prestrašbi, ker peka sagleda; stishti pa te besede, mu rezhe: » Zhe vas Bog ref sem poshlje nam pomagat, poslušajte moje shalofstne nakljuzhbe. Tkaviz sim, pa pol leta she nimam dela. Mojo sheno mramorka jé, in je she vezh mesizov v bolenishnizi. Vse kar sim imel, sim prodal, de bi bil svoji sheni pomagal, in zhvetero otrok preshivil. Hishne obresti nésim mogel vezh plazhevati; is hifhe sim tedaj shel, in moj sdajshini hifhni gospodar mi je dobrotljivo to podstreho v stanovanje dal. Nekej zhasa sim sa najemnika flushil; ker pa nésim teshkih del vaju, sim sbolel, in she nimam toliko mozhi, de bi spet delati mogel. Berazhiti se framujem; na to sim mlad, ne bi dobival lohka milofhine; tudi bi me bolj kakor glad pobilo, ko bi me ljudje sa potepuha in nemarnika odpravljali. Otrozi vsak dan po kruhu krizhijo — in kadar ga tarnajozhim ne morem dati, mi serze od britkofsti poka. Tale, moj dobri sin Janesik, ki se per

nekimu misarju uzhi, nam vezhkrat kaj domu pernese. Od uft si pertergava kruh in druge jedi, de jih nam pernese; ali kaj je vse to sa zelo drushino? Ene dni nosim ref lazhnim otrokam po dva hlebzhika na dan; pa me je fram povedati, kako ju dobim. » — Blagofershni pek je vef ganjen: » Ne bõ vam vezh treba, k meni po dva hlebzhika hoditi » — rezhe revnimu tkavzu, ki per teh besedah ostermi. — » Kar sa se in sa svojo drushino potrebujete, vam hozhem jest sanaprej s doma poshiljati. Vsemite sdaj te denarje, omislite si dobro vezherjo, in ako je boshja volja, se bova she bolje sposnala. «

Ko to sgovori, hiti domu, pove svoji sheni vse, kar je vidil in slishal; kar jo je tako ganilo, de je solse tozhila.

Dva nar vezhi hleba, ki je ravno per rokah imela, vsame, in hiti s njima k revni drushini.

Sdaj je bila per teh siromakih vsa nadloga ugnana, ker je od pekovich potrebniga shivesha dobivala. Ljudomili pek je vbosiga tkavza s vsm, zhefar mu je bilo treba, prafkerbval, dokler se je spet popolnoma okrepzhal, in delo dobil; tudi potlej so njegovi otrozi she smiraj kak dar od

pekovich dobivali. Mili pek in pekina ſi néſta prej miru dala, de ſta revno drushino popolnoma ofrezhila, ki tudi njunih dobrot nikoli ne posabi, ter vſak dan ſjutrej in svezher ſa ſvoja blagoſerzhua dobrotnika moli.

Kdor ubogim podaje

Rad milodari,

Zhe prej ne, v nebeſih

Plazhilo dobi.

XVIII. MOJSTER TOBIA IN

NJEGOV SIN.

DRAGINA.

Na Zheſhkim (ali Pemſkim) v neki vaſi je ſhivel delaven, poſliten in poboshen kra-
jazh (ali ſhuidar) s oſmero otrok, katerih per-
vo rojeni je dvanajſt lét ſtar ſin bil, ino nar mlaj-
ſhi je bila lzherka komej tri meſze ſtara. —
Velika dragina 1816. leta ga je ſlo terla; vſa
hrana od moke ino krompirja je bila povshita,
doſtikrat ni bilo ne koſzhika kruha, ne denarja,
ja ſhe tudi dela ne v hiſhi, de bi bil mogel

kaki saflushek upati, in vender so vsi otrozi jokaje od lakoti vedno kruha profili. Dobriga ozheta je ferze bolelo, ker jim ni imel kaj dati, s folsnimi ozhmi se je v nebo osiral; njegova svešta shena si je oblizhje sakrivala, de jo otrozi neso jokati vidili, in oba sta savolj shivesha tarnajozhe otroke tolashila s saupanjam v Boga, kateri shivi zherva v prahu, ribo v potoku; in kar leta pod nebam on redi. Le terdno, pravita, saupajmo na Boga, on shivi vse stvari, tudi naf ne bo pustil lakote poginiti, gotovo nam bo pomozh poslal. —

Neki vezher so she poslednjo drobtinzo kruha povshili in vender neso bili ne ozha, ne mati ne otrozi nasiteni. — Oh, kako se nam bo she le prihodu dan godilo! shalostno vsi sdihujejo, famo ozha stanovitno stoji f proti nebu povsdignenim oblizhjam poln saupanja na Boga desiravno mu ferze od shalosti poka, ter pravi: Le terdno saupajmo v Boga, in Bog naf revne gotovo ne bo sapustil; klezhé in sdrusheni Boga sa prejete dobrote sahvalimo, in s terdnim saupanjam ga prihodu pomozhi profimo. — Potem ko v molitvi pomozh sadobe, rezhe f he ozha: —

—

Nefkonzhno dober

In svest je Bog!

On naf bo reflil

Is vſih nadlog.

Kdor sanpa na Boga,

Sida hrami na terdne tla.

Shaloſtna nozh je bila sa fkerbniga ozhe-

ta, kateri je kerzhno ſvoje otroke ljubil, pa jih

vender per vſim trudu ni mogel naſtiti; de ſi

rayno je doſtkrat ſvoje rokodelſtvo popuſtil, ino

sa najemuika delal, de bi bil le vezh perflu-

ſhil. — Poſno je ſaſpal, ker ſo ga fkerbi mamile,

pa predin je bil dan ſaſoril, ſe prebudi in fli-

fhi terkati na okuo. — Bil je neki popotnik,

kteriga je poprejſhini dan plôha vjela in

mu vſo obleko premozhila; plaſhino ſuk-

njo je bil ſvezher v goſtinvizi na pezh obefil,

de bi ſe mu bila poſuſhila, ali obedvoje obla-

zhilo ſe mu je ofmodilo in oſhgalo; tedaj je

perhel krajzha profit mu jih koj ſaſhiti, de

bo mogel dalje popotovati.

Tobia, tako je bilo krajzhu ime, ſbudi ſvojo

sheno in ſtarejſhiga ſina, vſi ſo urno ſhivali in

v dveh urah je bilo, kakor je bilo mogo-

zhe, vſe popravljeno. — Ptujiz je v tem

zhafu, ki so mu oblazhila shivali, priloshnost imel bolj sposnavati krajazhevo drushino. Videl je veliko revshino pa tudi njih poboshnost, kar mu je slo dopadlo, sa tega voljo je vezh plazhal, kakor pa mu je Tobia rajtal. Verh tega pa she vsakiga otroka obdari ino obljabi vselej, kadar bo memo hodil, jih obiskati, in bil je tudi mosh beseda. — Otrozi so dobrotnika dobro samerkali ino se njegoviga prihoda slo veselili, ker jih je vselej obdasil.

Revni drushini je bilo sdaj nekaj dni pomagano. Tobia opominja svoje otroke Bogu hvalo dati, ker jim je nenadjama pomozh poslal. Ali nesim rekel, pravi:

Kdar do verha shalost perkupi,

Se veselje tudi she glasi;

Kdar naf tudi vsi perjati popuste

Škerbi Bog sa naf smiraj she.

Saupajmo le na Boga vedno,

In on sapustil naf gotovo ne bo.

Take tolashljive prigovore je poboshni mosh smiraj imel, s kterini je misli svojih otrok v Boga obrazhal, jih k saupanju ino serzlui mo-

litvi opominjal, in tako so poboshni obzhatki prevseli njih ferza ino jih vtolashili s Bogu vdanostno mislijo. —

Ali dnevi reve ino tarnanja sbe nefe minuli. Dostokrat je bilo veliko pomanjkanje v hihi, in vsi so mogli lazni spat iti. — Tobia je pa per vsih svojih stiskah Boga hvalil, de ni noben njegovih otrok per tolikim pomanjkanju sbolel, zhe mu je shena zhes hade zhase toshila, jo je na sosedeh pokasaje tolashil, kateri so tudi vsi pomanjkanje terpeli in sraven tega jih je pa Bog sbe s bolesnami obiskoval. Kadar shena nad teshavnim pomanjkanjam tarna, si persadeva jo s saupanjem na boljshi zhase potolashiti, ker ji rezhe: —

Le terpimo, faj terplenje ni vedno; nepoterpeshjivost nam ne le nizh ne pomaga, temuzh sbe shivljenje bolj greni. On pa je vedno Boga mozhi, ferzhnosti ino kreposti profil, de bi pod hudo stisko ne omagal! —

MLINARIZA.

Nekiga dne je she sopet pizhla hrana poshla, otrozi so pa kruha profili, teshko je ozhetu djalo, ki jih ni mogel sadovoljiti. — Ni imel

dela v hihi pa tudi ne denarja. Bil je dan velike shalosti, kteriga mu njegova shena fhe bolj greni, ker je maloferzlna jela biti. Rekel je, de gre pomozhi ifkat, ter gre is vafi na zefto f terdnim fklepam perviga ptujza milofhnje (ali almofhnje) profit in mu svojo revo dopovedovat, de bi fi ga le miliga ftoril. — Tu vgloda sravin zefte od lip ofenzheno podobo krishaniga Jefufa, ktera je bila k zhefhenju poboshnim popotnikam perpravljena. Poklekne pred njo, profi Boga tarnajozh pomozhi, in potoki folsa mu ozhi salivajo. —

Dokler tako moli, gre memo neka mlinariza, dolgo zhasa ga od dalezh gleda, vfiga v molitev samaknjeniga, mifli fi, de ga fkerbi in shalofst slo tarejo. Pomilovaje ga blifhej ftopi, mu dobrotljivo roko poda in ga lepo posdravi, ter ga uprafha, kaj de ga tako tare?

Dobrotljivi Bog, rezhe Tobia, je smiraj miloftljivo sa mene in mojo drushino fkerbel, bodi mu zhaft in hvala; ali danf se mi posebno hudo godi, ker nimam ne grifhleja kruha per hihi, ofmero otrok pa od glada tarna. Ifkal fim v molitvi pomozhi, de bi ne obupal nad boshjo previdnofthjo, ker dobro vem, de molitev poboshniga ferze pokrepzha in mu teshave slaj-

fha. Mozh molitve sdaj she obzhutim, ferze mi she loshej bije; poto'ashen se sopet v nebo osrem. Bog mi bo gotovo pomagal, ali kako? kdaj? to famo on vé!

Te besede so dobro mlinarizo revnimu pa poboshnimu moshu perkupile; sheli mu pomagati. Vprafha ga, kdo de je, in kako bi mu bilo pomagano.

Tobia ob kratkim pove, de v veliki dragini in v pomanjkanji saflushika s sheno in ofmero otrok slo strada, de si ne vé ne svetovati ne pomagati, zhe mu Bog ne bo nenadjama pomozhi poslal.

Per té povefci so mlinarzi folse v ozheh igrale, fpomni se na besede Sirahoviga fina : » Stori dobro bogabojezhimu, poverneno ti bo obilno, zhe ne od njega, faj od Boga. « Ob pravim zhafu, pravi, me je Bog sim poslal, de delo milofsti dopernefem.

Ker to sgovori, feshe v jerbafzhek, vsame hleb kruha in velik kof fira, da oboje revnimu moshu, kteri od veselja ni vedil, kaj bi storil, kjer je tako nenadjama shivesha svojim lazhnim otrokam dobil. Poklekue in Boga sahvali, ter pravi: gotova refuiza je tedaj, de Bog svojih ne sapufsti, ni mu ljubo, naf terpiuzhiti. Po hudim vremenu nam on fpet s milim fouzhikam

perlija. Po joku in ihtenju naf spet s veseljam napolni. On le pokafha, kdo v boshjim strahu shivi, potlej ga pa venzha. Potem vftane ino dobrotnizi vef ginjen rezhe: Pojte s mano v moje stanovanje, de vam bodo hvaleshni otrozi vafho dobrotljivo roko kufhvali, pojte, de bote vidili, kako vam bodo sa to dobroto v gorezhi molitvi nebefhkiga blagoslova (ali shegua) profili; pojte de bote sami vidili, kako vafh dar krepzha, in vafhe ferze bo vezhi radoft (veselje) obzhutilo, naf lazhne nafititi!

S folsnimi ozhmi je mlinarza sa ofrezhenim ozhetam v njegovo stanovanje fhla, in je fklenila revni drushini fhe dalje pomagati. — Is ferza se je vefelila nad hvaleshnoftjo matere in otrok, in dobro ji je djalo, ko je vidila, kako de jim kruh in fir difhi. Ravno miflim v mefto iti, ona rezhe, in hozhem svoji dekli oblazhila kupiti, fizer je veliko vezh saflushila, pa li Bog ji samore vse to poverniti, kar je ona meni ftorila. Pred nekimi dnemi je moja lzherka v petim letu neprevidama sadej sa mlinam v vodo padla, in ona jo je is vode potegnila, defi ravno je vedila, de se v veliko nevarnoft poda fvoje shivljenje sghbiti, ter je is vode petegneno, nizh pokhodvano oftrafhenim ftarfhem sopet dala.

Ko je Tobia slišal, da bo mlinariza robo sa déklino oblazhilo kupila, je she mislil profiti, da bi on tisto narejal; kar je blaga mlinarza rekla, da je ravno krajazha mislila iskati, da bi ji obleko v treh dneh naredil, ker hozhe dekle na dan njeniga godu obdariti. Ko je to govorila, se osre na mojstra Tobia, kakor da bi ga hotla vprafhati, ko bi on hotel to delo ob zhafu narediti.

Tobia to samerkaje jo sagotovi, da mu je velika dobrota, zhe njemu delo prepusti, da ga bo gotovo ob pravim zhafu tako dobro ko v fak drugi naredil in da nozhe v denarjih plazhila, kjer je bil she tako od nje slo obdarjen.

Mlinariza je obljubila na vezher s robo is mesta priti, in jo njemu v delo dati. Obogoflovena se je od poboshnih krajazhevih lozhila. — Svezher pernese kupljeno robo in tudi shiveshne dari sa otroke. Per tej prizhi je Tobia robo v delo vsel, ter so on, sheza ino starejshi sin po dnevi in po nozhi delali, dokler ni bila obleka narejena.

Mlinariza pride po obleko ino se slo veseli, da je vse terduo in dobro isfhito. — Ni perfhla prasna, denarja sizer ni pernesla ali veliko gojat, meh moke in dva hleba kruha islezhe

is jerbafa. Pazh je bilo to veliko vezh vredno, kakor pa je Tobia saflushil! —

Ker se preplazhaniga vidi, hvali Boga de mu je od dobrotljive mlinarze delo naklonil. — Od tega zhasa je mlinarza revni drushini, kakor je premogla, pomagovala.

TOBIA POSHLJE SINA PO SVETU.

Dragina ne odjenja, tudi saflushka ni bilo, ker so vsi ljudje le sa shivesh fkerbeli; zhe je ravno kako oblazhilo naredel, fej ni mogel sa volj dragine, ktera je sploh vse terla, plazhila dobiti. — Darovi dobrotljive mlinarize jim néso bili sadofti, velika révfina se sopet sazhe per krajazhevi drushini. Sdaj rezhe Tobia svojimu starfhimu sinu: Ljubesnivi Bog nafhe saupan je v svojo dobrotljivost sopet skufha.

Nimam ga kofzhika kake rezhi, vam glad potolashiti, ali ljubesnivi Bog se naf bo ufmi lil, de ne bomo lakote pomerli, gotovo nam bo pomagal. — Ti pa, ljubi sin, morafh tudi gledati de bofh kaj perpomagal. Uzhil fi se pifkati in perftanzhike is shime fpletati, do teh

mal ti je bilo to v kratik zhaſ, sanaprej ſi boſh ſ tem kruh ſluſhil. Vsemi piſzhal in kar imafh perſtanov, pojdi, persadevaj ſi ſ piſkanjem perjatle perdobiti ino ſvoje perſtane prodati. Nozhem de bi berazhil; zhes 14 dni ne oſtani s doma; dobrim ljudem dopoveduj nadlogo, v kateri ſe ſnajdemo, morebiti dobifh perjatla, de ſe naſ vſmili. Goſpod nebeſhki Bog te ho po ſvojim angelu na tvojih potah varval, de ſe ti nizh ſhaliga ne ſgodi, in ſopet sdrav k nam domu prideſh.

Kadar v ktero hiſho prideſh, popiſkaj de te bodo ljudje ſamerkali, ino ponujaj jim perljudno perſtane. Kar ti bodo ſa nje dali, hvalleſhno vsemi in ko bi ravno le koſzhik kruha bil; ſakaj kruh je v ſdajnih hudih zhaſih ſlata vredin. Na zeſti ino v hiſhah ne kradi in ne ſmikaj, kar najdeſh ne potikaj, ako bi te ſhe hujſhi glad moril. » Kar je poſhteno nar dalej terpi. «

Nikoli ne poſtopaj. Lenoba je mati vſe hudobije. Zhe boſh od vaſi do vaſi 'hodil, zhe boſh od daljne hoje pozhival, zhe te bo gerdo vreme kje vſtavilo, ſpletaj perſtane; te ne bo dolgzhaf mamil, kakor poſtopazhe, ki ſo ledini enaki, ki ternje in ofat, plevel in ſtrup na - nji raſe, drojiga né. Shimo, ki jo potrebujeſh, ti

bo vsaki kmet radovoljno dal, tudi jo lahko nofiš, in tako ti ne bo nikoli dela smanjkalo. S Bogam vse sazhni in s Bogam tudi vse konzhaj. Kadar bošh memo ktere zerkve fhel, serze k Bogu povsdigni, zhe so vrata odperte, stopi notri in moli, de bi te Bog blagoflovil, veselje ino mozh dodelil pravizhno delati; zhe si ravno fhe tako dalezh od tvojih staršhev, vari se greha, misli si, ako me ravno noben zhlovek ne vidi, vidi me Bog, ki greh študi. — S porednimi mladenzhi, zhe te bodo drashili, te s berazhinam pitali, se ne prepiraj. Ogibaj se jih, uzhi se njih sanizhevanje preterpeti; ne mafhuj se nad njimi; ne povrazhaj hudo s hudim. —

Kdor tepe, ga tepo. (Kdor pše drashi, ga okolejo.)

Kar od dobrih ljudi dobifš, perhrani fkerbno, misli na svoje staršhe, brate ino sestre, kteri doma lakot terpe, ko morebiti ti kofzhik dobriga kruha vshivafš, kteriga so ti dobrotljivi ljudi podeljili. Srezhno hodi v boshjim imenu, imej Boga smiraj pred ozhmi, bodi poshten in pravizhen. Bog naj svojiga angela pred tabo poshlje in naj ti da svojo milost na pou!

Silvester, tako je bilo finu ime, ves ginjen poslusha opominovanja svojiga ozheta, ter

rezhe: Ja, dobri ozhe, hozhem iti ino svesto spolniti na popotvanju vase opominovanje; ako mi Bog pomaga, bom poshten in morde ne prasin spet domu prshel. Bog vas obvari dokler pridem.

Per teh besedah se je Silvester sazhel ih-titi; mati so mu plakaje mavho dali; bratje ino sestre so ga nekaj zhafa spremili, mu roke podajali in na poti prot domu so se smiraj obrazhali in sa njim gledali, dokler so jim ozhi nelle. Tudi Silvester se je popotvaje dostokrat proti svojim ljubim starshem, bratam, sestram in svoji ljubi domovini osiral. Potem na holmzu pred podobo krishaniga odreshenika ne kolena pade, moli poboshno k Bogu, de bi mu njegove starshie, brate in sestre sdrave ohranil, ujemu pa mozh dodelil voljo svojiga ozheta na tanjko spolniti. —

Pol dne je she hodil, smiraj bolj lazhen, od svojih starshiev ni mogel ne koszhika kruha sa popotnizo dobiti, ker ga sami neso nizm imeli. V pervih vaseh, skosi ktere je shel, ga je bilo fram pred durmi piskati, ker ni bil rad sposnan, ker zhuti, de njegovo rokodelstvo, kteriga se je lotil, ni bolji od berazhije, in ga je slo plashilo; bal se je s gerdimi besedami

odpoden biti. Memo gredé je na zesti nekim popotnikam svoje perstane ponudil, ali noben nje ni hotel kupiti. —

Isstradan ino truden pride okoli poldne do velike lepe vasi. Js dimnikov se je kadilo, shivino so ravno is pashe v hlev vganjali. Od lakoti peršljen gre na pervo velko kmetško dvorišhe, ter sazhne piškati.

Radovedna kmetova otroka dezhek ino dekle prideta piškavza gledat, ino poslušhata paslijiyo. Imela sta kofe kruha s girovim maflam namasane, ki so jima grosno dišhali. O kako so Silvestru fline tekle! Bila je dekle dobroferzhna in mu poda svoj kof, ter mu rezhe ga jesti. Silvester se sanj ferzhno sahvali ino per ti prizhi pojé, ker je bil tako hudo lazhen, de bi ga bil vsiga prezej pojedel. Veselilo je dekleta, de mu je dar tako dobro djal, urno stezhe k materi po drujiga ter mu ga spet poda. — Dobroferzhnost dekleta je Silvestra tako veselila, de ji je en perstanzhik dal. Vesela ga nese koj materi pokasat. Nje brat, ki je to vidil, mu da tudi svoj kruh, ki ga je v rokah imel, in tudi on je sanj perstan dobil. Ker vidijo mati, de so ti darovi otrokam tako prijetni, gredo v zhunato, pernesejo piškavza pi-

fkerz mleka in velik kof kruha. Silvester se s tem darom dobro pokrepzha ino ko je she lakot potolashil, vtakne kruh, ki si ga je hotel perhraniti, v svojo mavho, v nebo se osre ino sdihne: O debi ga mogel svojim starshem, bratom ino sestram dati, kateri grosovitno stradajo!

Kmetiza je flifhala mladenzhev sdihljej, ginjena je bila od milovanja, ino ga vprasha, sakaj se njegovim tako hudo godi?

Silvester ji dopoveduje nadlogo, ktera njegove starshhe, brate ino sestre nesaflusheno sadeva tako ginjljivo, de se je kmetiza sjokala, fhla je v zhunato, prenese en hleb kruha ino sira, da mladenzhu de bi svojim starshem nefil.

Kakor pred, dobriga otroka Silvestra sdaj nobena rezh vdershati ni mogla, pred ko more odrine, de bi svojim starshem, bratom ino sestram is nadloge pomagat.

Ne misli si vezh, de je truden, ves je bil v veselji, ki ga bo starshem s tem darom naredil. Nategama hiti dolgo pot proti domu. Posno svezher pride k svojim starshem, kateri se neso malo sazhudili, ki je tako hitro domu perfhel; ko je pa dar s mavhe slekel, ga objamejo, in hvalijo Boga, ki jim tako zhudno

shivesha pofhle. — Varljivo ozhe sdelijo kruh ino fir med otroke, ki so se bili tiſti dan poprej komej otefhali; vſi vshivajo dar Boga hvaleozhi, ker so ſiti ſpat fhli.

SILVESTER GRE DRUGIZH

S DOMA.

Drugi dan ob jutrajni sarji ſe je Silveſter ſopot na pot podal. Sreznhi isid previga dné, mu je bil veſelje drugi dan. Obiſhe dobro kmetizo, ſe ji v imenu ſvojih ſtarſhev ſahvali, ino jo proſi v ſpomin en perſtan vseti, ona mu je ſpet jeſti dala ino koſ kruha na pot. Ali neſoga v vſaki hiſhi tako dobro ſprejeli; doſtikrat ſo ga, zhe je piſkati jel, ali pa jim perſtane ponujal, s gerdimi beſedami odgnali. Teshko mu je djalo, ali vender, ker pomifli, de is ljubeshni do ſvojih ſtarſhev, bratov ino ſeſter popotuje, mu je bilo loſhej per ferzu, ino obljudi vſe napake poterpeſhljivo preneſti. — V bolj ozhitnih hiſhah je proſil ali ſkuſhnja ga je uzhila, de ſo ga navadno s vezhi ljubeshnijo revni v bajtah obdarovali, kakor pa v poſlopih bogatinzi.

Vender ni nobeni dan minul, de bi ne bil

sa svoje piškance darov dobil, ali da bi ne bil nobeniga perstana prodal.

Odkritoserzhno, perlizhno, perjasno se je obnašal, ter je milost dobrih ljudi perdobil, kateri so mu radi podelili; dostikrat je v kako kerzhmo perfhel, v kateri je bilo veliko pivzov, sazhne piškati, ponuja perstane in od ljudomilih gostov vezh dobi, kakor bi si bil mislil. Kruha in drugih jedi mu ni bilo na vsim njegovim popotvanju ne sa vinar treba kupiti, vsaki dan se je najedel ino sravin she sa ofem dni hrane imel, rad bi jo bil stradajozhim doma dal, ko bi le ne bili tako dalezh od njega.

She ofem dni je blo minulo, kar je Silvester od doma. Tri goldinarje si je she bil perdobil, pa treba se mu je bilo verniti, ker ne smé vezh kakor shtirnajst dni popotvati. Upal je, da na poti proti domu, ne bo le samo shivesha sprofil, temuzh tudi svojo gotovino pomnoshil.

Perstanov je imel veliko narejenih, ker jih je smiraj po poti v kratik zhas spletal. — Sosebno je farovshe ino klofhtre rad obiskoval, ker je smiraj dosti jesti, navadno kej gorkiga, pa dostikrat she tudi kakshen denar v dar dobil. Prenozhival je per dobroserzhnih kmetih, kateri so mu radi ali v skedno ali na svitlih preno-

zhifhe napravili, sraven pa fhe tudi dostikrat
kof kruha, pifker kiffiga mleka k sajterku dali.
Vfako dobroto je Silvester f perftanam pover-
nil. —

Nekiga vezhera je hotel do blifhnjiga
klofhtra priti, podvisal, je vender je bila she
tema, ko je v priftavo perfhel; sa prenozhifhe
je profil hlapza, kateri je ravno vole fpregal.
Hlapez vprafha priftavza, ino potem, ko je ta
pervoljil, mu hlapez butaro (otep) flame v
fkedni rastelje, ter mu rezhe se na - njo vlezhi.

Silvester se je hlapzu ferzhno sahvalil ino
mu vofhil lahko nozh, potem se na flamo vfede,
vsame pifzhal v roke ter prav prijetno sapifka.
Hlapzi ino dekile ga flifhijo ino povedo priftav-
zu; on poflufha nekej zhafa, ker mu pa pif-
kanje smiraj bolj dopade, vkashe mladenzha
poklizati, de bo s drushino pod seleno lipo
vezherjal.

Silvester se ni jesti framoval; prav dobro
se je v drushtvu imel. Priftaviz ga vezh rezhi
prafha, mogel je povedati od kod de je, sakaj
je od doma fhel, kaj se mu je dobriga ali hu-
diga na popotvanji sgodilo?

Silvester je tako umno ino odkrito ferzhno
odgovarjal, de fo bili vfi sa njega vneti, fofeb-

no ko so otroško poboshnost ino veliko ljubestin do svojih staršev, bratov ino sester is njegoviga govorjenja sposnavali. Vlaki mu prijasno roko poda, ko gre na slamo spat. —

Ko se s jutraj sbudi, poklekne po navadi, sklene roke in moli na glas. Sahvali Boga, de ga je pretezheno nozh od vsiga slega (ali hudiga) varval ino s jutraj sdraviga prebudil. Prosil ga je pomozhi ino varstva sa prihodne dni, pa ni le samo sa se, ampak tudi sa staršev brate ino sestre ferzhno k Bogu s dihoval. Hlapcz, kteri mu je bil prenozhilha sprosil, je v drugimu konzu svifil v senjaku butare vesaje. Silvestra poboshno moliti slifhal, tih je, ino pasil na mladenzha. Potlej se tihama splasi s senjaka, poklizhe pristavza, kteri je ravno na dvoru nekaj opravljal, de naj pride, bo vidil in slifhal poboshniga mladenzha, kako ferzhno moli in kako sa svoje staršev, brate in sestre Boga prosi. —

Poboshnost mladenzha je pristavza prevsel, ves je bil sa njega vnet. Dezhek, pravi, ki v samoti, kjer ne misli de bi ga kdo vidil, tako poboshno in ferzhno moli, mora dobro isrejen biti. — S hlapczam se sopet na dvorishe smusneta, in ko Silvester is skedna pride, pri-

stavzu in hlapzu dobro jutro voſhi ino sa prenozhifhe ſahvali, mu rezhe priſtaviz: Zhe hozhefh, ſajterkvaj s druſhino, tudi lahko zhes dan tukaj oſtaneſh, jeſti ti ne bo noben kratil (branił.)

Silveſter lepo ſahvali ino proſi de bi po ſajterku ſmel dalje popotvati, ker bi v odmerjenim zhaſu ſopet pri ſvojih ſtarſhih rad bil, ki ſlo ſanj ſkerbé.

Med tem pride ljudomili in dobroſerzhni Pater na priſtavo, ki je ofkerbnik bliſhnjiga kloſhtra bil. Priſtavz mu perpoveduje od piſkavza, mu perſtan pokashe, ki ga je od njega dobil. Na tanjko mu pove kar je vzheraj od mladenzha ſvedil, od kod de je? od nadloge, ki jo njegovi ſtarſhi terpe, in tudi od njegove perurnoſti v delu; veſ od veſelja do mladenzha ginjen tudi ne ſamolzhi, kako ga je ſjutrej moliti vidil, persadeval ſi je Patra mladenzhu nagnjeniga ſtoriti.

Kar je dobri duhoven od dezhka ſliſhal po priſtavzu mu je ſlo dopadlo, ſato ga rezhe poklizati. Mnoge rezhi ga poprafha in Silveſter mu tako pohlevno ino raſfodno odgovarja, de ſe je Patru prezej perkupel. No dezhek! mu rezhe perjasno, ali bi ne hotel per naſ oſtati, in zhe rad delaſh, te ne bo nadloga tlazhila.

Klofhterfki krajazh je she star in potrebuje pomagazha, ti bi bil mu ravno dober, ker si she doma shival.

Kdar bofh vtegnil, bofh tudi lahko perftane spletal, in si kaj perflushil. — Zhe se bofh tako dobro sadershal, kakor flifhim praviti od tebe, zhe ostanefh bogabojezh, sveft, poshten ino odkritoferzhen, bofh lahko vezhah svojiga v klofhttru flushil in se snafh dofti koristniga nauzhiti.

Ta ponudba je Silvestra slo veselila, ali obljubil je v fhtirnajftih dneih domu priti. Pove tedej Patru ofkerbniku, de ga famo to sadershuje, tam oftati, kir fo njegovi starfhi v veliki nadlogi in teshko perzhakujejo darov, ktere fim jim v svojim popotvanju perdobil. Is otrofhke pokorfhine ni hotel na nobeno visho bres dovoljenja svojih starfhev v to dobro ponudbo dovoljiti. Vse njegovo vedenje je Patru slo dopadlo, rad bi ga bil klofhttru perdobil. — Ponudi mu, ko je ravno fel (ali pot) v njegovo domazhijo fhel, de bi perdobljene darove starfhem poslal ino v pifmu njih pervoljenje profil v klofhttru oftati.

Ker je dobri duhoven obljubil fam do poboshniga ozheta pifati, tudi shivesha poslali, pervolji Silvester per tej prizhi tam oftati ino pervoljenje ozheta perzhakovati.

K klofhterfkimu krajazhu, zhaftitljivimu svzhiku so ga peljali, per njemu mu posteljo napravili; f tem je delal, jedal, molil, duhovnem v flushbi boshji ino per jedi stregel in druge klofhterfke opravila opravlal. — Otrofhka poboshnost, svestost, pridnost, perpravnost v vsih rezheh mu ljubesin in saupanje vsih v klofhtru perdobi; tudi pervoljenje svojiga ozheta je kmalo dobil. —

Njegove shive dni se mu ni tako dobro godilo; dofti je imel jesti, opoldan je tudi vola, v zhafih kaki kosarz vina piti dobil, na mehko posteljo se je vlegal. — Od mladosti je bil dela ino redovnosti navajen, sato ga neso nikoli dela ali opravila teshile, in vezhidel jih je she pred zhasam dokonzhal.

Stari klofhterfki krajazh je bil blagosferzhni mosh, rad ga je imel, in se je veselil, de je delavniga, postreshniga ino pridniga pomagazha dobil, kateri mu je po mogozhnosti pomagal, ga v vlim sadovoljiti, in njemu v hvalo vse storiti si persadeval.

Is hvaleshnosti ga je dobrotljivi feriz dobro suzhil mafhne ino druge duhovne oblazhila narejati. Uka shelni ino perpravni Silvester kmalo veliko urnifhi dela, kakor feriz, in delo

se mu tudi bolj oblega; to je uzhenika slo veselilo, dostikrat ga opominja od pridnosti ne odjenjati, de me bošh po smerti namestil.

Silvester je imel tukaj perloshnost se v pisikanju bolj vaditi, perštane je sše smiraj, zhe ni imel drujiga dela, v kratik zhaš spletal, ter jih je ali daroval ali pa tudi prodajal; tudi se je nauzhil imena v perštane vplesti, kar mu je veliko perjatlov in milovnikov perpravilo.

V taki srezhi ni Silvester nikoli posabil svojih staršhev, bratov in sester; njegova prva misel, ko se je sbudil, je bila na Boga in na njegove staršhe obernjena, dostikrat so ga v molitvi slišhali ljube imena svojih staršhev, bratov ino sester na tihama isrekovati. Dobro se mu je godilo, vender mu je to njegove veselje grenilo, ker dobrote ki jih je vshival, ni mogel s njimi deljiti. Shalošt ga je obhajala, kadar se je smislil, de morebiti njegovi staršhi stradajo, on pa vsi-ga sadošti ima. Dostikrat je sdihnil, in k starimu krajazhu rekel: O ko bi jest mogel to pe-zhenko, ta kosarz vola, ja vsaj ta kozzhek kruha svojim staršhem podati! kako bi mi serze od veselja poskakovalo! morebiti vsi stradajo, jest pa tukaj jem ino pijem do sitiga! — Vsaki mesez je kloshterfski sel memo vasi shel, v kteri

fo Silvestrovi staršhi prebivali, po tem jim je vfelej perhranjene denarje in kar si je od svojih uft shivesha pertergal, pothiljal.

O kako fo dobri staršhi hvaleshniga fina blagoslovili. — Ginjeni fo rekli ozhe, ko fo dari od njega prejeli: Nifim revin, bogat fim, ker mi je Bog tako dobriga fina dal. — Ozhe, mati, bratje ino sestre fo profili Boga, de bi se Silvestru vedno dobro godilo.

SILVESTER HREPENI PO SVOJIH STARŠHIH.

Slo je veselilo Silvestra, zhe mu je fel povedal, de se njegovi staršhi, bratje ino sestre dobro pozhutijo, in de fo se s njegovimi darmi pokrepzhali. Vedno je ozheta profil po selu, de bi ga obifkali; ali kje bi ozhe denarje sa pot dobil, in kako bi v veliki dragini delal in fkerbel, de sedmero otrok lakote ne pomerje!

Ker tedaj ni imel upanja, de bi ozhe k njemu perfhli, je bil smiraj bolj pobit. Shaloftno je po klofhtru hodil in od hrepenenja po svojih ga ni nizeh vezh veselilo. — Patru, ki ga

je posebno ljubil, se je zhudno sdelo, de Silvester smiraj bolj medli, ter ga vprafha sa vsrok. Odkritoferzhen mladenzh rasodene svojimu ofkerbniku, pove mu, de nozh in dan le na svoje starfhe misli, de nizh bolj ne sheli, kakor svoje ljube viditi, ter prosi pervolenja jih obiskati. —

Silvester je od ljudmiliga ofkerbuika dobil pervolenje svoje starfhe obiskati. Smiraj bolj se na pot perpravlja, kar more si perkrati, de bi le vezh svojim starfhem, bratam ino sestram perhranil. Ni le nekaj denarja imel, temuzh tudi kruha ino fadja je napravil, de jim ga ponefe. —

Starimu krajazhu je dopadlo, de dobri mladenzh sebi perterga, de bo le svoje s vezhim daram obveselil, sato mu tudi on od svojiga pervershe. —

Ko Pater ofkerbnik in drugi duhovni njegovo otrofhko ljubesen svedo, fo ga vsi na pot obdarili, posebno je pa od Patra ofkerbnika dva hleba kruha ino en meh moke sa svoje starfhe prejel. Serzhno se je veselil darov sa svoje starfhe ino se je v njih imenu vsmi lepo sahvalil.

S folsnim ozhmi vsame slovo od svojih

dobrotnikov, dobriga ofkerbrika ino drugih duhovnov; roke jim kufhne ali befede ne more pregovoriti!

» Srezhno popotvaj mu rezhe ofkerbnik, in posdravi starfhe, brate in feftre, in kader se bofh vernil, vsemi ozheta fabo. «

Stari klofhterfki krajazh, per kterimu se tudi v folsah poslovi, ga fpremi do vosa, ter mu sa odhodinjo rezhe: Ljubi Silvester! imej Boga pred ozhmi na poti, in on te bo frezhniga k starfhem ino od njih nasaj perpeljal. — Mi vfi se bomo tvojiga prihoda veselili; frezhno hodi, ter mu roko poda. —

Zelo pot je Silvester sdej na klofhter, sdej na svoje starfhe mislil. Hvaleshno je premishloval vse dobrote, ki jih je per dobrih duhovnih vshival; veselil se je svoje starfhe, brate ino feftre po dolgim zhafu spet viditi, ino jih s darmi rasveseliti. Varzhino je zelo pot shivel, de jim bo le vezh pernefli mogel. Serze mu je od veselja pokakovalo, ko misli, kaj se bo sgodilo, ki bo nenadjama v hifho stopil ino bo vfredi med svojim.

Drugi dan she posno svezher pride Silvester v svojo domazhijo. — Pozhafu odpre duri, fkozhi k ozhetu, jih objame ino od ozhe-

ta se verne k materi; komej samore besede isrezhi; Ozhe, mati! — Potem svoje brate ino sestre ferzhno posdravi in objame; ali vsi ob glasu savpijejo: Silvester! našh dobri brat, Silvester! Bogu bodi hvala, de ga imamo per febi. —

Vsi ga filijo s prafhanjam, kako se mu je godilo? ali ni imel zhasa odgovoriti. Urno skozhi skosi vrata k vosu, pernese hleba kruha, sira, meh make ino vse kar je s sabo perpeljal, sloshi na miso ino obdari brate ino sestre. — Vsi so se sazhudili, de je s tolikanj darmi domu perfhel. Ko pa s perhrauenim denarjam mofhnizo na miso poloshi in ozheta profi jo vseti, de bodo shivesha kupovali: so vsim solse v ozhi stopile, vsi so ga objemali, komej so mati in ozhe od veselja mogli svojiga sina nagovoriti in mu rezhi: Dober sin! Bog naj te blagoslovi sa dobroto ino veselje, ki nam ga perpravish! —

Sdaj sazhne Silvester perpovedovati, kako ga je ljubi Bog v pristavo perpeljal, kako dobrotljivo je sa njega obernil, de ga je ljudmili ofkerbnik v klofhter vsel, kjer je bil s vsim dobro preskerbljen. —

Starshi, bratje in sestre ga obgledujejo

od nog do glave ino se ne zhudijo malo, ko je bil tako lepo rejen ino zhedno oblezhen. — Do polnozhi fo v veselim kremliji sedeli, ino s he smiraj je Silvester imel pripovedovati ali od ofkerbnika, ali drugih duhovnov, ali pa od klofhterfkiga krajazha, ki fo mu vsi le dobro sheleli: ni mogel prehvaliti, kako dobro se mu v klofhtru godi. — Tedej rezhejo ozhe s proti nebu provsdignenimi ozhmi: » Ti si bil vedno dober sin, ino dobrotljivi Bog je nasho molitev vslishal in te blagoslovil. Kar bi bili komej upali, te je k dobrim ljudem perpeljal.

» Kdor saupa na Bogá, sida hram na terdno tlá.

Drugi dan fo sdrusheni shli v zerkev Boga sa dobroto, ki jo je sinu dodelil, sahvalit; po mafhi pa pridejo forodniki (ali shlahta) in sosedje Silvestra gledat poprafhaje, kako se mu je ta zhaf, ko ga neso vidili, godilo. Vsi se zhudijo njegovimu lepimu obnafhanju ino rezhejo: Med ptujimi ljudmi se je Silvester prav svedril; prav prebrisan mladenzh jo to.

Shtirnajst dni ostane per svojih starshih in napravlja svojiga ozheta s njim v klofhteriti, ker ga je bil Pater povabil, in ki fo bili mati ino otrozi pred pomanjkanjem nekej zha-

fa obvarvani, sato ozhe dovolijo Silvestra v klofhter spremiti. Ginjaivo se poslovi Silvester per materi, bratih ino sestrah, spremili so ga nekej zhafa, in mati fhe potem sa njuma vpijejo: Dobri Bog vaj sprejmi; ino tebe ljubi mosh naj sdraviga nasaj perpelje.

Ozheta so gostoljubno v klofhtri sprejeli, vsi so se Silvestroviga prihoda veselili. — Od vsih strani slifhi ozhe svojiga fina hvaliti, kar ga je v revfhini in nadlogi dosti tolashilo. — Ofem dni je v klofhtri ostal, in ko je prezlshel, je dobil dosti darov, kateri so mu dovelj namestili to, kar bi bil ta zhaf doma perflushil. Sdrav je k svojim nasaj prifhel. —

Silvester ne gre vezh is klofhtra; njegova poboshnost, delavnost ino lepo sadershanje mu je dosti perjatlov perdobilo. — Ob letu je stari klofhterfki krajazh vmerl, on ga je namestil, in je tako ves zhaf svojiga shivljenja preskerbljen. — Od zhafa do zhafa je svojim starfhem shivesha poshiljal, svojiga mlajfhiga brata je k sebi vsel sa pomagazha, in ga tako preskerbel. — Shivel je v ponishnosti vesel, zhiflan ino ljubljjen. Perstane je fhe v kratik zhaf spletal, jih otrokam daroval ino jim svoje shivljenje perpovedoval, ter jih je poduzhil, ka-

ko Bog otrof hke profhnje vslifhi, in saupanje v njegovo ozhetovo dobroto plazhuje. Vedno se je od njega slifhalo :

Le delo s molitvijo naf ofrezhi.

Satorej otrozi ! le mol' te radi,

In boshjih sapovdi se vfelej dersHITE,

Nanj upajte vedno, ga blagoslovite,

Dobrotljivi Ozha vaf ne sapusti. —

XIX. DELAJ GREH SHE

TAKO ŠKRITO,

ENKRAT BODE VSE OZHITO.

Gospod Gradar je bil nekiga dne s svojimi prijatli na lovi, kar sagleda medveda s torbo na gobzi k drevesu pervesaniga, kateri je saftonj fkufhal se isprostiti in grosovitno tulil.

Zhudno se mu to sdi, ino ga vkashe od drevesa odvesati, ter ga nekimu kmetu, ki ga je v gojsdu spremljal, dal, de naj ga na verigi (ali ketini) v blishnjo vaf pelje. Ali medved vlezhe s silo kmeta sa faboj do kraja, kjer je postal ino nesnano semljo raskopaval. S svo-

jim vedenjem je pokasal, de mora ondi kaj sakopaniga biti, na zhimur mu je veliko leshezhe. To perpravi gospod Gradarja, de rezhe kopati, in ker je bilo fhe prezej rahlo, so kmalo odkopali dva merlizha, ktera nesta bila dofti poprej sagrebena.

Medved se na nju vleshe, jima rane lishe ino filno tuli. Noben ni vedil, kaj bi to pomenilo. Sdajzi naredijo nofilo is vej, poleshejo nanj merlizha ter ju nefejo v bleshno vaf.

Kakor hitro so se vsdignili, fili medved, defiravno ga je kmet terdno dershal, naprej, kakor de bi jim hotel pot kasati.

Gospod Gradar in njegovi perjatli menijo, de bi bilo dobro sa medvedam iti, kamorkoli bi jih peljal.

Medved smiraj flédezh jih pelje fkosi gofhavo v vaf konz gojsda. Sdaj obftoji pred neko hifho ino tuli de se je vse raslegalo.

Gospod Gradar veli vfm felanam [vkup priti ino okoli medveda stopiti. Stanovavzi (prebivavzi) tiste hifhe pa, pred ktero je bil medved obftal, so bili med tem fkosi fkrivne vraziza od sadej is hifhe vun perfhli, ter se med mnoshizo pomesfali. Pa komej jih medved med muoshizo vgleda, strafhno satuli in nanje

plani, ino bi jih bil gotovo s svojima tazama sterl, ko bi mu jih ne bili fhe do zhasa vseli.

Ko se je bilo to sgodilo, so bili vjeti in potem sprafhani. Mnogo isgovorov so ifkali, in, ker so se v salfifhanju sagovorili, kar se navadno lashnivzam sgoti, de se fami isdajo, so nasadnje obstali, de so morivzi tih merlizhev.

Bila fta vodnika medveda, ki fta s njim po svetu hodila ino prezej denarja perdobila. In ker so ti hudobneshi svedili, de imata perhranenih denarjev, so fhli sa njima v gojsd, ter so ju vmorili ino sagrebli. Medveda so pa bili k drevesu pervesali, ino so ravno mislili tudi nje-ga pobiti, kar salfifhijo lovfke rogove v gojsdu doneti. To jih je permoralo beshati predenj so fklep dokonzhati mogli. Ino sdaj jih je smerti otet medved toshil. —

XX. BLAGOSERZHNOŠT.

Strafhna nevihta je grofa Hansharja na popotvanji fkosi jushnjo tirolfko deshelo vjela. Gromenje je buzhalo, de se je semlja potrefala, krishem se je blifkalo; strafhni vihar je verfhel ino je shugal kozhijo sverniti. Naposled so se

zherni nevarnost osnanijozhi oblaki v plôho spremeni, in desh je lil na semljo kakor s lijakov.

Med tem silnim grosenjam zele nature je grof na neki homz perfhel, kozhjashu veli postati, ker je voda s gorá zhes zefto v doline bobnela, ino slo nevarno je bilo se med fhumezhe valove podati.

Ne daljezh od holma per konzuz tokave je bila revna bajtiza. Grosovitno je s nje, enako veliki reki hudournik derl, njegovi derezhi valovi fo s korenino srufane drevesa ino oftanke rasdjanih mostov nefli, ter fo se mogožno v bajtizo vperali in v vsakimu hipzu shugali jo rasdjati. — In ker je voda per oknizah she v bajtizo lila, sbeshi vboga prebivavka s svojim edinim otrokam v podstreho in od ondod se per lini kashe. Od strahu vfa prevseta Boga ino ljudi pomozhi profi. —

Od fhumenja hudournika ino plôhe grof fizer ni mogel javkajozho sheno flifhati, to de po njenim oponafhanju je sposnal, de je v veliki fili ino de po nagli pomozhi hrepeni.

Dokler je fhe na vsmiljenja vredno sheno gledal, perhiti zhverfti mlinarfki korenjak na homz beshaje pred derezho vodo. — Grof ga s

vosa poklizhe: Slifhifh, dober perjatel! defet zekinov ti per ti prizhi plazham, zhe sheno tam s bajtize per tokavi refhifh. Spresi mojiga konja ino jesdari kje, ne bo te vergel, prav nizh fe ti ni bati, de le snafh na konju sedeti.

Mlinarski hlapez ne de bi mu bil kej odgovoril, s glavo smaje ino mu herbet oberne ogledevoje, kako bi nar losheji ji na pomozh perfhel. —

Grof ne odjeuja od svojiga blagiga fklepa, sheno s otrokam refhiti, defiravno fe je korenjak od njega obernil, vender ga fhe nagovori, ino mu obljudi dvajset zekinov, zhe le hozhe poskusiti sheno refhiti, ktera je bila vsaki hip v vezhi nevarnosti.

Mlinar mu sdaj odgovori, de se sa denar nikoli ne poda v nevarnost svoje shivljenje sgu-
biti. —

Sdaj mu grof petdeset zekinov ponudi, ali fpet s glavo smaje, ter sprega konja od kozhije, fe vfede nanj ino jesdari s grofovim blagoslovam proti tokavi. —

V veliki nevarnosti perjesdari do bajte; shena ga profi le otrôka refhiti, ona pa hozhe poskusiti derézhe valove hudournika pregasiti ino otéta pozhakati de nevihta odjenja; ali jaki

mlinar tega ne perpušti, vsame otroka, in posli sheno se sad na konja vfesti in se vjega der-shati. — Ko je sheno ino otroka na konju imel, je fkosi derezhe valove nasaj fhel, kateri so doftokrat shugali konja prekuzniti. — Škerbno se je vsakiga drevefa ino bruna, ki je po vodi plaval, ognil, ino je frezhno bres fhkode s odrefhenjmi k grofu perjesdaril. Ni fhe na pol pota bil, she je voda bajto podkopala, de se je poderla, ino je podertine naprej nefla.

Grof pridshimu roko poda ter mu rezhe : dober hlapez, lepo delo si ferzhno ino umno dopernefil, dvema si shivljenje otel, ktera bi bila bres tvoje pomozhi v vodi kouzhana.

Ne petdefet ampak fto zekinov saflushifh, ker je bilo refhenje nevarnifhi, kakor fim si mislil, ali Bogu bodi hvala, frezhno si opravil.

— S tem besedami je grof mlinarskimu hlapzu denar podal, ali hlapez se ga brani vseti. —

Milofljivi gospod grof! jest dobriga dela ne prodam; zhe mi ga plazhate, nimam jest nobeniga saflushenja ino tudi veselja ne. Sej fim she poprej rekel, de sa denar ne stavim svojiga shivljenja v nevarnost. Sim se pa v nevarnost podal ino Bog mi je pomagal, de fim dvema shivljenje otel — to je meni ljubfhu memo

vših sakladov svetá. V tem trinku se jest sa nar frezhnejšhiga med ljudmi fhtejem ino spomin storjeniga dobriga dela me bo vse dni mojiga shivljenja veselil. — Zhe mi pa milostljivi gospod grof veselje storiti hozhete, pervoljite mi, de vas nekaj prosim.

Govori, blagi zhlovek! rezhe grof, ki fo mu folse v ozheh igrale. Kar poshelish ti dovoljim, zhe bo le v moji mozhi.

Milostljivi grof, pravi mlinar, dajte meni namenjene denarje sheni, ki ji je voda hifhizo vsela. Jest imam sdrave ude, lahko delam, ona je pa vdova, ima svoje dete sa preskerbeti in povodenj ji je vse pobrala.

Grosu per teh besedah folse v ozhi stopijo, ter zakljizhe: Kako ljubestin do nefrezhnih ljudi, kako blago serze imash!

Sgodilo se bo, kakor si profil, pa tudi ti bofh svoje plazhilo dobil. K meni stopish v flushbo. Pervi mlin od mojih grajshin, ko bo prost, bofh dobil, in jest bom ob letu k tebi v mlin obletnizo tega dneva obhajat pershel!

Mlinar je hvaleshno blagimu grosu roko kufhnil, — ter mu grof rezhe s sheno in otrokam se v kozhijo vvesti, de fo se v njegovi blishni grad peljali ino gostili. — Lep, jasni

ino sa nje presrezhin vezher je bil po grosovitnim hudim uremenu; slo so se ga veselili ino Boga hvalili. —

Ni preteklo pol leta, she je bil mlinarški hlapez v grofovim mlinu. — Grof ga je s vřim orodjam ofkerbel ino mu konja, na kterim je sheno s otrokam smerti otel, podaril. Obletnizo refhenja smiraj grof per mlinarju v velikim veselju obhaja.

XXI. AGATA.

Vřak sveřt flushabnik dost velja,

K'ljudi spofhtuje, ljub' Boga:

Tak' pofel ne vmanjkoje,

Tud' kjer kaj upat' ni;

Sato ga Bog plazhuje,

Ga frezha doletí!

Agata je per nekimu pifarju deshelfke gosposke na Zheřhkim flushila. Njena gospoda ni bila od bogatih tiftiga mesta; vunder je f perflushikam sebe ino deklo poshteno preshivela. De řravno je bila bolj revna, je bila pa poboshna, in poboshna gospada řkorej vselej tudi dobriga posla dobi, taka je bila tudi Agata.

Ni se fizer svetila, kakor lepa dragota; pa na tihama blifhzhijozhi biferi, ki ima svojo zeno v febi, je bila podobna. — Priprosto ino ne olifhpano, kakor je bila, jo hozhem isobrasiti. —

De fo trud ino teshavne dela pokliz ino delesh vsakiga zhloveka, posebno pa poslov, to refnizo je v svojimu ferzu shivo obzhutila; sato pa tudi ni nikoli postopala, in ko bi bila sa se delala, bi ne bila mogla biti fkerbnifhi. (pridnifhi)

» Komur flushifh, ino kdor ti shivesh in plazhilo daje, tega fo tudi tvoje mozhi. «

» Slushi svojí gospôdi, kakor Bogu famimu, ino kar delafh, kakor de bi bilo sa vezhnost storjeno. «

Take nauke fo ji mati dali, ko je v pervizh flushit fhla, in kterih Agata nikoli ni posabila.

Zhe je svezher dela trudna bila, je predin je saspala Bogu svoje terpljenje darovala, ino tako je vselej lahko mirno samishala.

Bila je pa tudi od svoje gospode zhisflana.

Skerbno je gospa fama sa delo poprijemala, de je Agati pomagala, in zhe je sbolela, je sanjo fkerbela, kakor sa lastno lzher-

Bila je svesta, nize jo ni mikalo, se f tem obogatiti, kar je nje gospòde bilo; s vsakiga grofha, ki je hifhi doletel, bi bila rajfhi zel goldinar naredila, kakor pa, de bi bila kej sa se smaknila. Sato ji je pa gospa sa novo leto ali pa sa njeni god k plazhilu vselej kej pervergla ino sravin rekla: » Agata! ker se nam po tebi blago mnoshi, naj se tudi tebi mno-shi. «

Molzhala je kot sid, in naj bi bila fhe take rezhi flifhala, nobenimu jih ni rasodela, ravno ko de bi jih ne bila fhifhala. » Kaj je mar dekli, kar gospòda govori ali dela? « fi mifli ino gre po svojih opravilah.

Sploh ona ni rada kvafila. —

Enkrat pridete klepetule k njej, postopate sa njo, de bi zhlovek miflil, Bog vé kaj sa ene rezhi ji imate povedati. Obrekovale ste svoje gospòde, ino svoje sopòfle, in mnogo gerdih rezhi ji od njih perpovedujete.

» Nikar, pravi Agata, to ni prav, de od svojiga blishniga flabo govorite. «

» Poglejte, jo safmehovaje safhpotujete dek-le, pa ne ko bi bila fvetniza! » « De nefim fvetniza, pravi Agata, to le predobro vem; pa ravno sato, ker fama pregreshke imam, ne ras-

našham rada drugih smote; kar ješt nimam rada, tudi drugim ne dopade. » Tako je klepetule odpodila.

Njeno samolzhanje je bilo gospôdi snano, sa tega voljo se tudi v prizho nje noben ni bal govoriti. Rezhi, na kterih je bilo veliko leshé-zhe, so pred njo govorili; karkoli se je pergodilo, vsiga je ona deleshna bila. Obzhutila je s njimi veselje in britkosti, in v vsaki nefrezhi, ki jih je naletela, je ravno tako tolashbe potrebovala, kakor njena gospôda.

Dve male hzherki ste jo zhiflale, ne kakor dobriga posla, kteriga se ne sme shaliti, ampak kakor svojo sestro. Agata ju je slo ljubila ino jima rada kako veselje napravila, per vsaki perloshnosti ju spomni na opominovanje staršhev tako, kakor bi bila stareji sestra, ktera mlajšhi iskojiti pomaga. Zhe je pa kdaj mislila: Poglej, vender je terdo ves zhas svojiga shivljenja flushiti, in ne vediti, kako se ti bo na stare dni godilo: star posel ni nikjer zhiflan (ali obrajtan) pa kmalo se je spet vtolashila ino fama k sebi rekla: » Ne toshi Agata! ne toshi. Pred Bogam velja svest posel tolikanj ko kralj; ker Bog le na svestobo ne pa na osebo (ali perfhono) gleda. In zhe te Bog rad ima, si sadošti vredna.

Delaj in stavi svoje saupanje v Boga, on te bo prefkerbel. *

Vezh lét je pifar s svojimi in f poshteno deklo v domazhi sadovoljnosti shivel; kar neisrezhena shalost njegovo drushino sadene.

Pifar je umerl ino vdova je pizhlo milofhnjo dobivala. Revno fo ti dobri ljudje smiraj shiveli, vender jim ni bilo mogozhe ne vinarja na stran djati, Vdova ni imela sdej nizh kakor milofhnjo.

Sraven tega se pa fhe své, de se je njeni mosh v svoji dobrotljivosti dal pregovoriti, nekimu perjatlu sa taushent goldinarjev pôrok biti, de je she vezh lét na tihama polovizo poplazhal; ino poloviza ostane revni vdovi fhe plazhati. Sa tega voljo je fhe od svoje pizhle milofhnje smiraj po malim plazhevala, dokler ni bil dolg poplazhan.

Serzhna shalost po ozhetu, nadloga ino reva fo poprejshino frezho sdej nadomestile.

Nektere ure ste mati ino Agata fkupej jokaje prefedele, dekleti ste pa ozheta klizale. Ena druge niste mogle potolashiti; noben zhlovek ni mogel od vdove prozh iti, de bi ne bil jo miloval.

Dan ino nozh misli, in ne vé, kako s svo-

jimi otrozi shiveti, de bi ne stradali. — Napofled fklene, perila ino druge hifhne perprave prodati, kar bo le mogla vterpeti, de bi sa se in sa svoje otroke dofti proftorno ftanizo najela. Ali sdaj je bila fhe le huda — vidila je povim predarku, de ji je nemogozhe fi pofla der-shati, in bi Agati flovo dati mogla.

Ko tedej mati hzherkama perpoveduje: O-troka! Agato moramo sgubiti, ne moremo jo vezh prefkerbeti, sazhnete na glaf jokati: Naka mati, Agata ne bo fhla prozh, me profive, Agata ne bo fhla prozh; ino to je mater fhe bolj shalilo. Previdila je, de ne more drugazhi biti. Tefhko ji je bilo, dan sa dnevam odlafha, Agato pofloviti.

Ti morafh, vboga shena! ti ji morafh flovo dati, fama sebi rezhe; poklizhe Agato in fi brifhe folse, ko pride.

Mat. — Ljuba Agata! bolj mi je tefhko, kakor tebi, ali povedati ti moram, ni drugazhi. Sej vidifh, de te ne moremo vezh shiviti, de se moramo lozhiti.

Ag. Sa boshjo voljo ljuba mati! me bote pa faj fhe poterpeli? —

Dekleti britko jokaje primete deklo sa roko ino sa birtafhizh in rezhete: Oh, Agata!

ne hodi prozhi; Agata oftani per naf!

Profim te, Agata, pravijo mati, ne shali me bolj. — O kako bi te jest rada obdershala! ali vse sim dobro premislila in prevdarila, revno bom svoja otrozhizha rediti samogla, kako bi bilo meni mogozhe, tebi s he jed ino plazhilo dajati! Agata, ti si s he per mozhi, svešta ino pridna, povsod se ti bode bolji godilo, kakor pa per meni.

Ag. Naka mati! tega ne storim. Jest vas ne morem sapustiti. Le obdershite me. Saj sim rada s malim sadovoljna. Sim vesele dni per vas preshivela, sakaj bi britke s vami ne delila? Sim frezho s vami vshivala, sakaj bi nefrezhe s vami ne prenafhala? Oh ljuba mati! s he bolj hozhem delati ino pridnisthi biti, de si bom svoj kofzhek kruha perflushila ino vam, revni vdovi, vashe s kerbi slajshala. Naka, ljuba otrozhizhika! ne bom vaji sapustila, per vas bom oftala.

Dekleti od veselja sdaj okoli nje poskakujete ino ji rezhete: kaj ne Agata, ti oftanesh nafha ljuba Agata!

Mat. Agata! tvoje blago serze mi daje vezh tolashbe, kakor mi jo zel svet dati samore. — Oftani tedej per naf. Ali dobriga se ne nadjaj;

britkost in terpljenje bom pazh f tabo deljila, morebiti kruha ne bom mogla!

Ag. Ljuba mati! kateri terpljenje pofhlje, pofhlje tudi kruha. Zhe le vanj saupamo in delamo, ne bomo lakote vmerli.

Vdova ino nje lzheri so vedno fhivale ali pa nogovize pletle. Agata se je zel dan trudila; vzhač tudi dopolnozhi ni spat fhla, de bi bila le kaj perflushila ino loshej jedi kupovala. Bolj, ja bolj je fkerbela, kot nektera mati sa svoje otroke. Po dnevi je v sarovsh hodila ino delati pomagala. Gospod fajmoshter, dobrotljivi mosh, so vedili, de se vdovi ne godi nar bolji, sato so pridno Agato tudi bolji plazhovali. Kar je v denarjih ali v shiveshi dobivala, je domu nefla, ter materi ino otrokama dala.

Dekleti ste se vselej Agate veselile, ker ni nikoli prasna perfhla. In ko je proti domu fhla, ji veselo naproti fkakljate ino vprafhate: Agata, si nam pernefla kruha?

Oh, saref kruha, ljuba otroka, kteriga bi vama jest dosti krat dati ne mogla, pravijo mati. Vse shive dui morate Agati hvaleshne biti ino Boga profiti, de bi jo poplazhal. Blaga dusha! Bog posna tvoje serze; on vidi kar na tihim de-

lašh, bo tudi gotovo ti plazhal. Pa ko bi ti moja otroka sapuštila, in ko ješt vezh per nju ne bom — Oh! kdo se bo vbogih firov vsmilil? O dobrotljivi Bog! kako bote sapuštene firote tarnale in si ne vedile pomagati!

Agata. Sbite si te misli s glave ljuba mati! Bogu skerb prepuštite, on jima bo ozhe ino mati. Jima je doslej pomagal, ju tudi v prihodno ne bo sapuštil.

Enkrat je v farovshi stanize ometaje premišljevala, in: » Moj Bog, vsmili se vender revnih otrok, » na glaf molila, ker ni mislila, de bijo kateri flifhal. Ravno si solse s ozhi briše, ko gospod fajmošhter is neke stanize pridejo, ter jo vprafhajo, kaj de ji je? Sdaj perpoveduje Agata na tanjko revšhino udove in nje otrok, ter jim zelo ferze odkrije.

Gospod fajmošhtera je ta povedik tako ginil, de so se sjokali: tolike nadloge si vender neso bili svesti. — Na, Agata, pravije napofled, in ji dajo nekej tolerjev v roko, nesi to malo revnim, tode me ne imenuj in bodi sagotovljena, de bom sše pomagal, kakor bom mogel.

Vesela, kakor de bi bila saklad najdla, tezhe Agata k svojim domu. Splohno veselje se sazane

ko nenadjani dar pernese in ko perstavi, de bo ravno tista dobrotljiva oseba (ali peršona) she dalje pomagala.

Otroka! rezhejo mati, hvalita Boga ino molita sa nesuaniga dobrotnika, de naj ga blagoslovi. O moj Bog! kir shalost do verha perkupi, se she tudi tvoja pomozh glasi.

Ravno tisti zhal je neki perjatelj gospod fajmoshtra is deshele v mesto pershel, kir je neko opravilo imel, med tem pa v farovsh kosit hodil. Temu gospod fajmoshtr perpovodujejo pergodbo. Ta prijatelj je bil vsmilen, ino da nekaj denarja sa vdovo ino nje otroka. Gospod fajmoshtr tudi nekaj perdajo ino sberajo per dobrotljivih farmanih tako dolgo, de so shtevilo od pet sto goldinarjev vkup spravili, ter v imenu vdove dolg plazbali.

Gospod fajmoshtra prijatelj se per milovanju revne drushine ni zhes nizh bolj zhudit, kakor zhes lepo ferze Agate.

O ljubi perjatelj! pravijo gospod fajmoshtr, Agata je oseba, de ga nima para. Ni mozh dopovedati, kar je revni drushini storila. Is sgol milovanja je per vdovi in njenih otrozih ostala; rajshi je s njima pomanjkanje terpela, kakor pa de bi bila ju popustila. Vezhi del sta otroka

le od tega shivela, kar je ona s ponozhnim delam ali pa per dobrih ljudeh saflushila.

Po hvali gospod fajmoshtra je perjatel smiraj bolj na Agato pasil, ino nedolshna nraavnost, perurnost, njeno lepo vedenje per vsih opravih v farovshi, ga je vsaki dan bolj prevselo, ino posebno veselje, per misi smiraj le od nje govoriti, ni drugam shlo, kakor de je vsaki dan bolj sa njo vnet.

K temu se je pa she od vsiga, kar je sam vidil, in kar so mu gospod fajmoshter od Agate pravili, zhe je bilo od vdove ino njene poshtene dekle govorjeno, preprizhal.

Taka blaga dusha, si misli, je nar vezhi frezhe vredna, in tudi nar pervi mosh v desheli bi se ne smel framovati, se s njo sarozhiti. — In ker se je ravno shenil, in tako sprugo (ali sheno) si voshil, de bi bila delavna ino dobri-ga serza, sklene se s Agato sarozhiti.

Zhes nekej zhafa je shel na tihim v stanovanje vdove, in Agato sa tega voljo poprafha. Ali vshrafheno rudezhiza obide, dolgo stoji, in ne vé kaj bi odgovorila, dokler se naposled s svojim niskim stanam ino revshino sgovarja.

Stan ino bogastvo, rezhe perjatel, she ne narede frezhuiga sakona. Jest le poboshno ino do-

bro gospodinjo ishem. Zhe bova delala, in drugim dobro storila, nama bo she Bog pomagal. Ko je perjatel gospod fajmoshtu svoj sklep rasodel, ga objamejo in veselo rezhejo: Perjatel! to je prav lepo. Taki sakon mora Bog blagosloviti.

Zhes nekej tednov so gospod fajmoshter blagi par blagoslovili.

Vdovi ino otrokama je bilo sdej she bolj pomagano, in potem, ko so otrakama mati vmerli; sta Agata in njeni mosh dekleti k sebi vse la ino jima starfhe nadomestila.

Samolzhljivost

Jn svestoba vsaz'ga posla lepoti,

Dobrodelnost

Skasana revni gospôdi ofrezhi.

XXII. NENADJANA POMOZH.

Anselm ni bil she osem let star, ko so mu starfhi odmerli.

Neso mu drujiga sapustili, kakor lepe nauke, s kterimi so ga, dokler so shiveli, k bogabojezhnosti in poshtenosti napeljovali. Ujiz vsa-

me firoto k febi ino mu obljudi ozheta nameftiti, ali je malo befedo dershal, Anselm je fizer per fvojimu forodniku shivesh in obleko dobi-val, tode sa drugo ni bilo ujizu, ki je imel do-ſti opravil ino veliko pohiſhvanje, nizh mar.

V ſhoho fo ga fizer poſhiljali, ali noben ne poprafha, kako ſe uzhi; zhe ſe je h koſilu vſedil ali pa kruha profil, je mogel doſtikrat ſli-ſhati, de jim le nadlego dela, ino de le od njih miloſti shivi. Teshko ſe je to ſirotizi ſdelo, ki ſe je lepo ſadershal, pridno uzhil, in kar je mogel s veſeljem delal in ſlo trudil vſim poſtre-zhi ter koſistin biti. — Nar bolj ga je pa sha-lilo, de je doſtikrat nedolshen, ſamo s nevolje ſvojiga ujiza, kteri je bil ojſter in merzhljiv zhlovek, kregan, ino ſa nar manjſhi nevkretnoſt ali ſhe tako mali pregreſhk tepen. Ni ſe isgo-varjal, pa mu tudi ni bilo perpuſheno; v kaki kotizh ſe je ſtiſnil, Bogu je ſvojo revo to-shil in milo jokal.

Nekiga dne, ko ſhe ni enajſto leto ſapol-nil, ga je ujina v drugi konz meſta s koſhem po ſto jajz poſlala, ki jih je bila malo poprej ku-pila. Anselm podviſa, de bi ji bil le vſtregel, ino noſi ſa njega preteſhko breme.

Vedno jo je predeval is ene roke v dru-

go, slo se je vtrudil, dostikrat je mogel pozhiti ino kofh natla postaviti. — Svetovala mu je neka gospa memo gredé, de naj kofh na glavo dene, de bo loshej nošil. — Gospa mu ga fhe sama na glavo sadene. Varno ga je sdaj nošil, s eno roko je kofh na glavi dershal, druga je pa ta zhaf pozhila. Slo mu je bilo sdaj slajshano; ali ko pride bliso zerkve, kjer so se ravno ljudje ishajali, se tudi neki vlazhugarji med njimi rijejo.

Edin, naj bo she s nepremiflika ali porredaosti, fune Anselma tako slo, de se mu je kofh nagnil, ino jajza po tleh savalile. Vse so se pobile; belaki ino rumenaki so se po tleh zedili. —

Anselm sdaj obstoji, kakor de bi bil k tlam perbit, ter sazhe javkati ino jokati. Kmalo se je dosti ljudi okrog njega in pobitih jajz sbralo. Eni so ga milovali, drugi pa s teflam pitali, ker se je s kofhem na glavi v drenj podal, ali noben mu ni is nadloge pomagal. Vbogi Anselm je smiraj bolj jokal, kjer je vedil, de ga shiba doma zhiaka, zhe bres jajz pride.

Dobra sadariza se mu ponudi ga k ujizu spremiti, in mu na tanjko nefrezho povedati, ter sanj profiti. Anselm pa, ki je ujiza dobro pos-

nal, ni verjel, de bi nje prošnja kaj pomagala. Sahvali jo sa dobro voljo ter jo profi, de bi mu kofh povarovala, de bi se majhin zhaf odtegnil.

Anselm se je slo bal, vef se je trefil, ni kir se ga noben ne vsmili, gre dobrotljiviga Boga pomozhi profit. Hiti v zerkvev, poklekne ino profi vsmiljeniga nebefhkiga ozheta, de bi mu perftopil, ker se mu je ta nefrezha bres njegoviga sadolshenja pergodila, ino on fi sdaj ne vé ne svetovati ne pomagati. — Profi ljubesnjiviga Boga, de bi omeznil ferze terdiga ujiza, de bi ga nevsmiljeno ne pretepal.

Dokler je Anselm v zerkvi poboshno molil, je Otilia, dekelze per desetih letih, ki je nefrezho od okna vidila ino tudi vfe flifhala, k svoji materi pertekla ino jo profila sa svoje perhranene denarje ji sto jajz is hrambe prodati.

Mati hzherko savsetno pogleda ino uprafha, kaj bo s jajzmi delala?

Otilia sdej prepoveduje pergodbo ino rezhe, de bi rada dezhka rasveselila in mu jajza, dokler fhe v zerkvi moli, v kofh djala.

Mati objame in kuhne vsmiljeno hzherko ter ji da, kar sheli.

Otilia je sdaj s kuharzo, ktera ji je jajza

neſta, hitela h koſhi, de je poprej jajza v njo djala, kakor je dezhek is zerkve perſhel. Sadržizi ſapove molzhati, ter je sbegnila.

Komej je sopet na okni, ko pride Anſelm is zerkve, kteri ſ pobefenimi ozhni po koſhi pogleda. — Oh jemeneſta! kakſhino veſelje obzhuti: ko koſh ſjajzi napolnen vidi, ni vedil ali fanja ali je reſniza, ter poprafha ſadarizo, kdo de mu je jajza dal. Ona ſe pa poſimeja in molzhi.

Ljubi Bog je mojo molitev vſliſhal, rezhe dezhek, ino mi zhuđno pomagal. On vſiga plazhovavz naj dobrotljivimu angelju, ki mi je v veliki nadlogi perſtopil, vredno poplazha. —

Veſel vsame koſh v roke ino gre pozhaſ ſe hvaſeſhno v nebo osiraje proti domu. Terdi ujiz je ſhe od drugih memo gre dozhnih ljudi ſvedil, de je jajza telebnil, in de po tleh pobite leſhe. Per vratih je na dezlika zhakal, de bi ga bil s rotenjem ſprejel ino po navadi s ſhibo v prihodno bolj previdniga ſtoril. Ali kako ſe ſavsame, ko vidi dezlika ſ polnim koſhem jajz priti.

Kaj neſi, ſa reſhi ujiz raſtogoten, koſh na tla vergel ino jajza pobil?

Ja, odgovori Anſelm plaſhno, tode dobri

ljudje so mi v ti nadlogi pomagali. — Sdaj perpovednje Anselm odkritoferzhno, kar se je sgodilo ino pove vef ginjen, de mu je bilo, dokler je v zerkvi molil, pomagano.

Po ti povesti ujiz sazihne premifhljevati ino vidi, de je dezhek dober otrok. — Vidi, de ga je dosihmal prenevsmileno ino preojstro imel, de to ni bilo od njega prav; ino od tega zhafa se je Anselmu boljhi godilo, ki je tudi vedno bogabojezho ino poshteno shivel.

XXIII. VESELI MIHA.

— **M**iha je bil v neki samotni vafi frezhin kmet. Bog ga je fhe prezej f premoshenjem, poboshno sheno in s sdravimi otrozi oblagodaril. Njegova nar vezhi frezha pa je bila nedolshno ferze. Pravizhen ino naraven je bil, ko nobedin v vafi.

Dolga fkufhnja ga je svedrila; vselej si je vedil svetovati in per vfaki nakluzhbi pomagati. Satorej so ga vfi felani radi imeli ino zhiflali. Zhe je on jel govoriti, so vfi molzhali ino svefsto poslufhali, ker fofefka ni nikoli kaj napak naredila, zhe je le njegov dobro prevdarjen svet poslufhala. Dalezh okrog je flovel,

le veseliga Miha so ga imenovali, ker je bil smiraj vesel ino shidane volje, kamorkoli je perfhel. Pa — saj je bil tudi lahko, on je Boga ljubil ino ni svoje dušhe tudi s he f tako majhnim greham radovoljno ofkrunil.

S s jutrajno sarjo je veselo dan perzhel, vshival je veselja v sredi svojih delavnih otrok ko noben kralj v svojimu poslopju. Shvergolenje ptizhev, fhumljanje virov ino potokov, fkakljanje metetajozhih jagnjet ino vse, kar je vidil ali fli-fhal, je njegovo serze k veseli hvali navdajalo, ktero je fleherni dan Bogu, svojimu stvarniku aldeval (ali daroval.)

Per jedi je svoje otroke na dobrotljiviga Boga opominoval, kteri jim fleherni dan jed ino pijazho deli ino nobeno svojih stvari strada ti ne pušti; tedej so se sedineni veselili ino ga hvalili dobrotljiviga nebeshkiga ozheta. V-fako priliko je njegova zhišta, jasna dušha v prid obrazhala, sheno, otroke rasveseliti ino njih serza s ljubesnijo do Boga napolniti.

Ako je seme po polji sijal, je mislil na Boga ino molil: » Glej, ljubi Bog, tukej polo-shim serna, ti boš h po svoji modrošti s njimi storil ino jim rasti dal, saj si do sdaj s he vselej tako storil! » —

Zhe je huda nra perverfhela ino potem fe sopet foluze prelepo v mavrizi fpreminjalo, fi je mi flil Boga dobriga ozheta, kateri svojim otrokam shuga, pa jih kmalo sopet ljubesnjivo objame, kakor de hi fe mu v ferze ushalilo, tedej fe jim sopet milo nafmeja ino jih blagoflovi.

Zhe je sorijozhe shitifha ogledoval, mu je bilo, kakor de bi vidil boshji blagoflov po semlji raslit in boshjo roko zhes njega sprofterto, ktera ga varuje de dosori. In ko je potem shetva perfhla, ker je snopove fpolnimi klafmi v fkedem vosil in njegovi otrozi shétveno pefem prepevali, fo mu doftokrat folse v ozheh igrale ino on fi je mi flil Boga kot ozheta, okoli kteriga fe lazhni otrozi sberajo in sheljni k njemu fvoje roke vsdigujejo; in ozhe vse obdari, in potem otrozi radoftni okoli fkakljajo, hvalijo ino vshivajo.

Po tem takim je bil Miha vedno radoften, nikoli ni shaloval, defiravno ga je tudi marfikdaj kako terpljenje dofhlo; tode per vfakim terpljenja je imel vefelo ferze, kakor de bi mu bilo vse po volji fhlo.

Strafhno hudo vreme prevlezhe enkrat vfo okolizo. Hlapez pride is polja, fi roke vije ino shaluje: » Oh nafhe shitifha je tozha filno pobila, fofedovim fe pa fhe ne posna. »

» I naj bo — naj bo, » je odgovoril Miha vef mirin, » ljubesnjivi Bog mi je v 35 letih obilni fad na njih rafti dal; njemu naj bo hvala, de mi v tolikih letih ni vezh ko enkrat tozha pobila. Hvalen bodi Bog, de revnimu fofedu ni nizz pobila. »

» Vtolashi fe, moja draga! je rekel tar-najozhi sheni, » poglej, faj mi loshej terpimo mem defet drugih; varzhljivoft nam bo utegnila ino Bog naf gotovo tudi ne bo posabil! »

Sorodniki ino perjatli, ki jih je ferzhno ljubil mu pomerjejo. Obzhuti fizer na njih grobu, kako de ushali, od njih lozhen biti, tode tudi to shaloft je v boshjo voljo vdan mirno prenefil: Bil je shaloftin in vefel, sdelo fe ma je, kakor de bi od ljubesnjivih perjatlou, ki jih je obifkal, domu shel. Britko je per ferzu fe od njih lozhiti, doftokrat fe na sapufhene osré, kakor de bi fe fhe mogel verniti, in gre fvojo pot ter fi mifli:

» Saj fe bomo fopet vidili! »

Pomerje ma nekaj otrok. Oh! ni jih mogel posabiti. Povfod je na nje miflil, kjer jih je poprej navadno na svoji strani imel. — Vefelo fo po dvorifhu fkakljali, s njim fnope vefali, s njim fo per misi jedli. In ako ga je

kaka tiha britkost obfhla, je rekel: « Otrozi! faj mi niste na vezhno odvseti, ste le na drugim kraju dobro f hraneni, kamor bom tudi jest kmalo perfhel! »

Tudi njegova shena mu je vezh lét naprej v vezhnoft odfhla. Britke folse ljubesni je po njej tozhil, tode ne vpije, ne tuli kakor tak, ki bi se s boshjo previdnoftjo rad prepiral. Kratko in malo ne! mila tihota je bila v hifhi, ko bi se bil ljubi zhlovek vtrudil ino safpal, kteriga ni prav dramiti. « Otrozi! pravi, ko jih je k trugi peljal, « otrozi! boshja roka je to naredila, faj jo bomo tam gori sopet dobili. »

Ko fo bili mati she pokopani, sbere Miha nekiga dne vse fvoje otroke ter jim rezhe: « Ljubi moji! sgrabili smo saklad fvoje hifhe, neposabljivo mater. Tam je per vafhjih bratih ino feftrah. Ino s mano, otrozi! bo kmalo tudi kaj takiga. Vi vidite, de fim ftar, noge fo mi she vpefhale. Ne shalujte prevezh savoljo tega. Bog bo vafh ozhe, kadar mene vezh ne bo. »

Glejte, otrozi! rad bi, de bi bili vi prav dobri ino fvezhni. Sato ne posabite nikoli naukov, ki fim vam jih tolikokrat pravil:

« Saupajte naj pred na Boga; kdor vanj saupa, ga Bog ne sapuſti. »

Imejte vedno Boga pred ozhmi: On je povsod prizha vaših del. »

Bodite svești in poshteni, sakaj kar je poshteno, nar dalej terpi. »

Malo premosheujā vān bom sapustil, to veste fami, pa pomislite, vsak vinar sim kerva-vo saflushil. »

Oburnite ga v prid, ne bodite sapravljivzi; varujte se pa tudi terdoserzhnosti. Pomislite: Lakot ino mras hudo deneta, in reyesh je tudi vaš brat. »

Veste tudi, de sim v zelimu svojimu shivljenju vesel bil. Pet in sedemdeset se je mojih lét nateklo, in vender se ne morem spomniti, de bi me bila le en dan shalošt omagala. Glejte otrozi, jest bi rad, de bi tudi vi tako veseli ino radostni vselej bili. Sato sħe to samerkajte. »

Ako vaš kaka shalošt doleti, kar se bo gotovo sħodilo, tako si mislite: » Ob letu bo boljshi. »

Ako se vān prav po volji godi, ino od veselja ne veste, kaj bi pozheli, ne rasfajajte; temuzh si mislite: »

Jutri ne bo vezh tako. »

Ako se vān dobro godi in Bog vān svoj blagoslov podeli: tako ne bahajte. »

» Ker bahanje stori savid, savid perpravi pa terpljenje. «

« Ne obljubite nikoli vezh, kakor morete dopolniti, ino ne lotite se nobene rezhi, sa ktero ste preslabi. « (ki jo ne morete storiti. »)

« Ako ne, vas shpot ino kef zhakata, ino to ne dé dobro, otrozi! de vam veselja nikoli ne bo manjkalo: » Veselite se frezhe blishnjiga kakor lastne, ino serzhno shalujte s nefrezhnim. »

« Otrozi! ta je bila vedno moja navada; veselil sim se s veselimi, bil sim bogat s bogatimi, frezhin s frezhnimi sosedmi. Desi mi ravno ni vselej nar boljsi godilo, vender sim imel veselje nad frezho, ki je moje sosede doletela, in tako sim zel svet posedil. In naposled, otrozi: » Ne bojte se umreti. »

« Ako se Boga bojite, vam smert ne bo strashna. Perjasni Angelj naf bo she le v popolno veselje vpeljal, kteriga tukej le malo okufimo. Verjemite mi, ino pogosto mislite: » Lepo je na semlji, to de tam je she lepshi. «

» Vbogajte me otrozi! ino sposhujte nauke svojiga ozheta; leti vas bodo osrezhili, ino gotovo mi bote hvaleshni do smerti. «

Te opominovanja ljubesniviga ozheta so o-

troke tako ganile, de so folve veselja ino shalosti tozhili. She njegoviga blagoslova so ga profili ino potem so se rasfili. Miha je she sheft let smiraj vesel preshivel, kakor mladenzh v svojimu zvetju. —

Potem pa je umerl perjatel ino svetovavz zele fosofke. —

Vsi so hotli she mertviga she enkrat viditi. Tu je leshal, kakor de bi se she smejal, ino v fim rezhi hotel: « Sdaj fim she le sgol veselje! » — Velika mnoshiza ga je k pogrebu spremila, ino ni ga bilo smed vsih, de bi se ne bil jokal na njegovim grobu. —

XXIV. OZHETOVA

SAPOVED.

Bil je nekdej velik, mogozen gospod, kteri je veliko otrok imel. Veliko, prostorno mesto jim je isrozhil, slehernim posebno stanovanje odkasal; pa tudi toliko blaga dal, kolikor je prevedel, de vsaki potrebuje, temu vezh, unimu menj. —

» Otrozi! « rezhe ozhe, predin je mesto ino nove meshzhane sapustil, » eno famo sapoved vam dam: Ljubite se med seboj! in ako

bote to sapoved spolnovali, bote s he zhudeshe vidili; vedite, de imam v drugi desheli s he veliko vezhi mesto. Perf hel bom ob zhasu, ino vas tje peljal. «

» Ako bote pa nepokorni, vam ne bo dano lepshiga mesta viditi; temuzh ob enim dnevu bote vsi pokouzhani. «

Sdaj odide od otrok. Ti se pa polastijo svojih jim odmenenih stanovanj.

Bilo jih je nekaj, kateri so ozheta, ino is ljubesni do njega tudi brate ljubili.

« Ozhe mislijo tako dobro s nami, s vsm so nas prefkerbeli: oh! kaka nehvaleshnost bi bila jih ne vbogati, » so govorili ino vedno so imeli ozhetovo sapoved pred ozhmi ino v ferzu.

Neso ga sapushali v nadlogi, kateri je bil manj od njih dobil, ampak po bratovsko so mu od premoshenja delili.

Ako jim je kateri pred duri perjokal, so ga milovali, ga tolashili in mu po svoji mozhi pomagali.

Zhe je kateri oboshal, so ga v hisho vseli, ga ofkerbeli ino ga poshivili s svesto bratovsko ljubesnijo.

Kakor bratje ino sestre so eden drugimu slajshavali bremena ino vse veselja delili.

Med temi otrozmi je bilo tudi vedno veselje ino blagoslov.

Vezh jih je pa tudi bilo, ki neso tolikanj marali sa ozhetovo sapoved. — Nekteri od njih so smiraj od bratovske ljubesni govorili, she zelo ozhetovo sapoved so s velikimi zherkami v marmor sresano nad vratmi imeli; de bi pa jim ne bilo treba svojim revnim bratam vrat odperati, so se v nar bolj odlozhene sobe saperali. Ako so tedej vdove ino sirote pred durmi stokale, pomozhi profile, so svoje denarje preshtevali, de bi le med zvenkanjem denarjev krik vboshzhikov ne slifhali.

« O kaj, pravijo drugi, faj ozhe ne mislijo tako na tanjko. »

So dobri ozhe ino shele le, de bi se njihovi otrozi veselili.

Shotorje so torej raspeli, pojedovali ino popivali, popevali, igrali ino norze vganjali, dokler se jim je ljubilo. In ako jih je na poti kaki reven sofed pomozhi profil, so se sgovarjali, « de morajo sami sa se skerbeti, Bog naj ti pomaga. »

Drugi so bili ofhabni, zhe so se po mestu sprehajali, so se svojih ubogih sofedov framovali; nosili so na persih snamnje s napisam :Nikjer nam ni para.

Nekterim od teh, ki so bili menj prejeli, in nešo pomanjkanja terpeti hotli, je bilo premoshenje bogatih bratov tern v peti.

« Si mislijo, kaj nesmo vsi otrozi ravno tistiga ozheta; kar je eniga, tudi drugim slifhi, sakaj bi neki ravno mi terpeli? » ino so vломili v hifhe bogatinzov, ter so jih obropali.

Med njimi so bili pa tudi smiraj raspertja, terpljenje ino rotenje v navadi.

Poslednizh pride ozhe, kakor je bil obljudil.

Njegovi spremljavzi so dobre od hudobnih otrok lozhili ino na strani sostavili, dobre na desno, hudobne na levo ozhetovo.

Kar jih je bilo na desni, jih je ozhe k sebi poklizal ino jih v svoj smagovavski vos vsel, ter peljal s velikim velizhafvam v lepo mesto, kakor jim je obljudil.

Kteri so pa na levizi bili, so mogli tam ostati. In ko so sa poboshnimi v njih velizhafstvo gledali; je mignil ozhe ino glej! semlja se je odperla, ter posherla hudobne otroke.

XXV. OD TERPLJENJA V VESELJI.

Martin je bil imenitni meščan na Nemškim. Od mladosti v hihi svojih staršev isrenjen, neshno ofkerbljen; nikoli se mu ni smelo kaj shaliga sgoditi, ker je bil edini sin premošnih staršev, kateri so ga kot svoje ozhi varovali.

Njegovi ozhe so mu umerli, predin je 12 leto dopolnil, ino ko je 20 let star bil, so mu mati zelo gospodarstvo isrozhili. Oshenil se je s meščanko ravno tistiga mesta, ki je vse lepe lastnosti imela, de bi ga bila lahko v sakoni ofrezhila. Dve leti preshive ti trije v lepi spravi ino miru; dobro je bilo biti v Martinovi hihi, vshivali so nebeške veselja ino sadovoljnošt.

Sdajzi pa Martinova shena na porodu umerje. — Zhes ofim dni je tudi mater, ki jo je ferzhno ljubil, pokopal.

Ta trojna smert je mladiga mosha ferze filno ranila, ker doslej she ni terpel, ino sdaj ga tako hudo terpljenje obishe.

Vpije, rijove, in vsa sofeska ga ni mogla potolashiti.

« Jest sim nar nefrezhnishi zhloyek! »

tarna « ino ne morem vezh shiveti! » Dosti so imeli s njim opraviti, de ni ob pamet perfhel.

Nekej tednov mu je v shalosti ino otoshnosti prefhlo; le po malim ga je britkost sapuf hala.

Kar nekiga dne perfhanta postarani mosh pred njegovo hifho s lefeno nogo ino o berglah. Opaden, pa prav perjasni mosh poprosi per Martinu milofhne.

« No, ta je tudi nefrezhin! » si misli Martin, « ino je vender tako jasniga pogleda. S tem hozhem govoriti, nefrezhni se dobro sastopijo. »

« Pojdi notri, ljubi seriz! » mu rezhe, « ino vsedi se »

Seriz. Vi ste predobri. Saj sim le berazh ino nesim take ljubesni navajen.

Martin. To je pazh ref, de frezhni ljudje ne vejo, kako je revnimu per ferzu. Sdaj si pa ravno pravo hifho sadel; poglej, jest sim morde bolj milovanja vredin, kakor ti s lefeno nogo ino berglami; vem, kaj se pravi nefrezhin biti.

Sato te tudi lahko bolj milujem mem vsih drugih mefhzhanov.

Seriz. Vi ste nefrezhni?

Martin. Ja, nefrezhin, prav nefrezhin sim

jest, ljubi mosh! Glej, imel sim ljubesujivo mater ino dve leti tudi svesto sheno, ki mi je she sruka rodila. — Is serza sim jih ljubil, prav frezhin mosh sim bil. Pa oh! pred dvema meszama mi je smert mater, sheno ino otroka vsela, ino sdaj sim tukaj sam, sapufhen od nar ljubshih. Govori, ali nesim nar nefrezhuishi, ali je zhudo, zhe se nemorem vtolashiti!

Seriz. To je, de ste milovanja vredni. Pa ljubi Bog! ko bi vam jest svojo nefrezho jel perpovedovati, bi me vi she veliko bolj milovali ino rekli: Ti si she veliko bolj revin, sivi berazh! — Bergle, lesena noga in berashka paliza; o to she ni vsa moja reva!

Martin. Perpoveduj, lepo te profim. Morde si mi dober angelj, de me vtolashish.

Seriz. Pa poslušajte:

Imel sim, enako vam, ljubesnjivo sheno, troje otrok in tudi premoshenja. V mojih nar boljskih letih vojska deshelo prevlezhe. Per-morali so me s sinama vred vojshak biti, ter preferzhno sheuo ino ljubo hzherko popufstiti, Preshalostna ura je bila, ko smo se lozhili. Po deshelah smo se vlazhili, pa ne de bi bili vedili, kaj se s domazhim godi. In na sadnje, o grosa! smo mogli slifhati, de so lovrashniki na-

fho vaf obfledli, obropali ino sashgali; hzhi je v plamenu konz vsela, sheno fo pa tako nevsmileno morili, de je kmalo potem svojo dusho Bogu srozhila.

Mislite fi shalost, med strafhnim bojam tako sporozhilo prejeti. Pa faj imam she sinova, fim fi mislil, ki mi bota na starost pomagala, ino fim se tolashil ter se vsiga Bogu vdal. — Ali nefrezha she ni bila dognana. V nekimu boju mi je pulja (ali kugla) nogo prebila. V bolnisthnizo fo me sanefli, kjer fim tako dolgo oftal, dokler fim samogel ob bergli fhantati, ino potem fim zhes dolgo v nafho pogorelo vaf perfhel. Sdaj fo se moje moje lastne ozhi vsiga preprizhale, ino shalost se mi je mno-shila. —

» Oh moja draga shena ! moja ferzhna hzhi ! » fim sdaj na groblji svoje hifhize tarnal, ali f tarnanjem ju nefim mogel fpet k shivljenju obuditi. Ob bergli fim ftal, nefim vedil, kam se oberniti, ino nizh, drusiga pozheti, kako berafhko palizo sgrabiti. Sinova she kadaj viditi, fim she davuo vse upanje sgubil; vezh ko dvanajft lét nefim ne befedize od nju flifhal. Bog ve, ali she shivita, in kod se klatita. Rezi-te sdaj, ali nefim nefrezhnifhi od vaf.

Martin, (milovaje) Ja gotovo, veliko nezahvalni si ti od mene. In vendar si per vsim tem tako mirin.

Seriz. Bogu bodi hvala! mirin sim vedno. V sazhetku me je fizer reva tefhko stala, to de zhe sim si jo bolj v ferze gnal, hujshi je bila. Poslufhajte she to; enkrat sim bil samifhljen, pretezheni frezhni dnevi so se mi shivo v spomin stavili, ko sim she tako uruo ino prosto svoje pota lahko hodil, ino bergla se mi je she teshji sdela. Postal sim maloferzhin, fkorej bi bil obupal. Sam nefim vedil, kar sim bil tiftikrat obzhutil, —

Kaj, ali ne bom vezh bres berglje hoditi mogel? jo vershem prozh, ter po sili hoditi fkuham. Pa oh jojmene! na tla telebnem, ino si hromo nogo slomim. Pazh sim se tolkel po buzhi, ino nefim drusiga samogel, kakor svojo traparijo objokovati. Skufhal sim vftati, pa le s vezhimi belezhinami sim sopet padel. Dolgo sim mogel s svojo slomljeno nogo tam leshati, dokler neki popotnik pride ino me v blifhnyo vaf perpravi. Po veliko fkufhnjah, kost fzeliti, mi je mogel ranozelnik nogo odresati, ino sdaj moram s to leseno nogo se po svetu klatiti ino svojo nepoterpeshljivost veliko hujshi pokoriti.

Martin. Vbogi mosh! O tudi jest sim bil she tako maloferzhen, de bi bil s glavo v steno bil.

Seriz. In kaj bi vam to pomagalo? terpljenja bi si s tem ne odgnali, desiravno bi ker vavo glavo imeli. « Kamenj, ki ga sdvigniti ne moresh, pušti leshati, ino breme, ki se ga snebiti ne moresh, nosi voljno. » Nepoterpeshljivost hudo le hnjshhi flori, kar sim le predobro fkušil. Ako se pa voljno terpi, bo breme slajshano, de se faj prenese.

Martin. Imash prav, to umem; ali vender, kdo bi v taki shalošti ferza ne sgubil.

Seriz. Ni tako teshko, de bi se ne dalo navaditi. — Zhefar se zhlovek navadi, mu gre od dne do dne do dne loshej. Otrok se hoditi le s hojenjem suzhi, ravno tako se terpeti le s terpljenjem navadi.

Martin. Kako bi se vender terpeti suzhi?

Seriz. Poslušajte, kako sim se jest navadil, vam bo tolikanj losheji.

V she taki puštoti vijolize zvete, in med ternjem lepe roshe poganjajo: « In noben zhlovek ni tako revin, de bi kaj dobriga ne vshivaj, » sim dostikrat slšhal. — In zhe me je nadloga teshila, sim si mislil, veliko dobročt she vender vshivam, desiravno me nadloga tepe. Vshivam

veselja, ker imam dobro vest; zeliga sveta se mi ni bati, pred smertjo tudi ne trepetam, ja nesim s he tako silno nefrezhin! In vi vshivate tolkanj dobrot, ste sdravi in mozhni, tudi ne posnate revshine, s he drugim lahko podelite. Ne mermrajte tedaj soper Boga, prenesite voljno terpljenje, s katerim vas je obiskal.

»Kdor dobrote, které vshiva, prav posna, ino na hudo, kar terpi, po mogozhnosti posabi, ta sna terpeti.«

Martin. Ta sna terpeti! lepe so tvoje besede; govoriš mi na ferze, kakor de bi mi bil s nebes poslan. — Zhe imash s he kako isreko tolashbe, podeli jo meni, ki tolashbe potrebujem.

Seriz. Tudi premishljevanje zhloveshkih pergodkov mi slajsha v zhafih nefrezho. Na mojnih mnogoterih potih po svetu sim jih veliko najdel, ki jih je nadloga bolj teshila, kakor pa mene. — Enkrat sim bil pray shalostin, hitel sim v zerkev, v folsah sim Bogu nadlogo toshil in ga ferzhno polajshanja profil. Ino glejte! zhloveka so pernessi, ki ni imel nog. Bog, kako te sahvalim, sim sdihnil, de imam faj eno nogo, de s berglo vender le shantati morem, ino folse so se mi posufhile. V marsiktero hi-

fho sim perſhel, kjer je bila huda reva doma, in Boga sim ſahvalil, de je do mene vender tako miloſtiv, ino tedej sim pokrepzhan dalje berazhil.

Martin. Oh! ſemlja je polna rev; kdo jih more isrezhi! ja refnizhno je ſvet dolina ſols.

Seriz. To je, de rev in teshav na ſvetu ni isrezhi, pa verjemite mi, ko bi ne bilo terpljenja, bi bilo ſhe veliko vezh ſhalovanja, ker bi ljudje, ki v veſelji ſveta na Boga poſabijo in ga v nemar puſte, nikoli na - nj ne miſlili in ſe k njemu vezh ne vernili, ko bi jih ſ terpljenjem ne obifkoval. Kadar pa Bog kteriga ſ terpljenjem tepe, ſe ſhe le ſave, ino premiſhljuje, kdo bi ga bil vdaril, ter ſazhne Boga, ki ga je ſapuſtil, ſopet iſkati. — Ko bi bili vi vedno v frezhi ino veſelji goſpodarili, ſe bi bili morde prevſeli, in le v veſelje ſa - maknjeni na Boga zlo poſabili. Ker vam je pa Bog to nar ljubſhi odvſel, vam je ozhitno dal ſpoſnati, de na ſemlji vſe mine, njegova ljubſin ino ſtrah pa nikoli. Vſaka hiſha ſe po - dere, ktera ni na njega ſidana.

Bog nam po vſakim terpljenji ozhitno po - kaſhe, de ſuno le tiſtikrat terdui, kadar po

njegovih sapovdih shivimo. To je mene v nadlogi tolashilo, naj tudi vas.

Martin. Ljubi mosh! kako mi sdaj loshej ferze bije.

Seriz. V refnizi terpljenje, zhe le prav prevdarimo, bo vsakimu dobrimu v veselje. Pride od Boga, pa tudi k njemu pelje.

Temni oblak je sizer vedno zherin, to de zhe se na suhe polja na vleshe, nam ni upati obilni'a perdelkov.

Tako je tudi bolezhina vedno bolezhina, terpljenje vedno terpljenje, to de zhe terpljenja zhloveka ne sadenejo, tako ne pride k Bogu, ne bo dober. In naposled je vender nar bolj tolashljivo, ker nam Bog s terpljenjem veselje napravlja.

Martin. Kakor mi je sdaj, tako se obzhutim pokrepzhaniga terpeti enako tebi. Kar je tebe umirilo, to naj tudi mene vpokoji. — Veliko dobrot s he vshivam, hvaleshno jih hozhem is boshje roke prejeti ino ravno tako tudi britkosti. — Nepoterpeshljivo' bolezhine le mno'shi; naj mi jih poterpeshljivo' sanaprej manj'sha. — Bog me po terpljenju k sebi vabi, do'briga me hozhe storiti in po terpljenju v veselje peljati, tedej hozhem njegovimu vodenju se po-

polnoma vdati. In ako bom tako delal, kaj misliš, bom tudi jest kdaj tako vesel ino zadovoljin, kakor si ti?

Seriz. Ne verjamem samo, ampak tudi gotovo vem, da ne bote vezh toshili, ampak bote vedno mirni. — Ali ljubi moj! zhe tudi sdaj v tem hipu nar boljšhi fklepe delate; morate vender pomisliti, da smo slabi ljudje ino da po pomisliku nar boljšhi fklepi sginejo. — Pride zhaš, da dobro, ki ga vshivamo ino hudo, kar drugi terpe, ne vidimo, ino kir si boshjo dobroto v svojim ino drugih terpljenju ne vsamemo vfelej k ferzu, kir po tem takim sopet lahko v poprejshno otoshnost pademo. Glejte! tukaj nam je sopet fhe nekeje treba, kar nam novo mozh v terpljenju deli.

Martin. Tako mi fhe to povej, da mi bo szelama pomagano.

Seriz. To, bres kteriga vse nizh ne velja, je molitev, je perjasnost boshja. — Zhe nam mozh v terpljenju slabi, tako urno v molitvi svoje pozhutke k Bogu povsdivnimo ino novo pomozh ishimo, ino jo bomo tudi sadobili, in zhe jo ponishnišhi profimo, toliko obilnišhi nam bo rasodeta. Ali v molitvi ne smemo ene rezhi posabiti, namrezh isvelizharja, ki nam ima ved-

no pred ozhmi biti. Njegovo zelo shivljenje od jafiz do groba ni bilo drusiga ko terpljenje, ino per vřim terpljenju je bil vedno v boshjo voljo ſvojiga ozheta vdan. » Ozhe! tvoja, ne moja volja naj ſe iside. » In ako ne terpimo, kakor on, ne bomo s njim nebefhkiga kraljeřtva poſedli. Molitev ino miſel na terpezhiga odreſhenika mi je ſhe vſelej ſleherno ſkuſhnjavo nepoterpeſhljivoſti ſmagati pomagala, in bo tudi vam pomagala.

Martin. Ljubi moſh! tega ne bom poſabil, molil bom ino na odreſhenika miſlil v zhaſih maloferzhnoſti. — Tolashbo, ki ſi jo v moje pobito ferze vlil, ti nemorem drugazhi poverniti, kakor, ako ſi klatenja po ſvetu ſhe trudin, oſtani vſe ſvoje shive dni per meni, jeſt bom ſa te, kakor ſa ſvojiga ozheta ſkerbel.

Stari Poſhten, tako je bilo ferizu ime, je bil tega ſlo veſel.

Le s ſoſami ſe je mogel po vrednoſti ſa dobrotljivo ponudbo ſahvaliti. — Oſtane tedej per Martinu, in ga s ſvojimi vgovori popolno- ma potolaſhi in umiri. — Sato ga je pa tudi Martin reſ ko ſvojiga ozheta ſpoſhtoval, in mu ſtregel; in dobri Poſhten je prav veſele dni v njegovi hiſhi imel. — Martin in Poſhten ſta ſi

veselje in shaloft po bratovsko delila, in tako je minulo zelo leto v nar boljſhi sadovoljnosti. — Med tem ſe je Martin v drugizh oſhenil, prav dobro, poboshno ino poſhteno ſheno je dobil, ki je ſtariga Poſhtena ljubila, kakor dobra lzhi ſvojiga ozheta. Ob letu je bil Martin ſpet ozhe ljubesnjiviga ſinka. — Mlado dete je ſtari Poſhten v ſvoje nar vezhi veſelje vedno peſtoval, kmalo mu je igral, kmalo ga ſibal, kmalo ga je na rozhje vſel in s njim ſhantal k oknu, terkljal na ſhipo, pa tudi dete ga je ſlo rado imelo; ſa nobenim ni tako pogledovalo, ko ſa ſtarim Poſhtenam, kteriga ſo vſi v hiſhi zhaſtili, ko ſtariga ozheta. Zhe je ljubo dete poljubil, je bilo njegovo nar vezhi veſelje, tode ta radoſt ſe mu je grenila ino ſolſe ſo ga oblivale. » O frezhni zhaſi! » je potem ſdihnil, « ko ſim ſvojiga Joſhika ino Korleta peſtoval! oh, kdaj ſte ſhe ſa mene ſginili, — O moj Bog! kako rad bi umerl, ko bi veſelje doſhivel, ſhe ſvoja ſina viditi. Ali, nozhem ſe ſ prasnim upanjem motiti, nozhem tarnati, ſaj mi je Bog, ko ſim nar menj upal, toliko veſelja dal vſhivati. Tam gori vaju ſopet dobim! »

Dete je hitro raſtlo, ino od dne do dne ſe je v Martinovi hiſhi veſelje mnoshilo.—Doſti-

krat so veselo kremljali, in boshjo previdnost premišljevali, ino vselej je stari Pofhten sklep storil, rekozh: » Sopot vidimo, Martin, de je gola rešniza: Bog sa terpljenjem veselje pofhlje.«

Ravno so bili nekiga vezhera okoli mise, finzhik v fredi med njimi, kar perderzhi neka kozhija, ino potem uruo mladi mosh v isbo stopi, ter s besedami: » Ozhe! moj Ozhe!« Pofhtena objame.

» Glas mojiga Joshika je to. Joshe! moj Joshe!« je komej stari Pofhten mogel pregovoriti, ino se je vef v veselji svojiga fina oklenil. — Ko se je od veselja she spet savedel ino ozhi odperl, je roke proti Nebefam povsdignil, ter tihama molil: » O moj Bog! veselje, ki mi ga dafh vshiti, jest stari ne prenesem; perblishaj se mi ljubi fin, de te objamem, o moj preferzhni Joshe! — Martin! Martin! vdrugizh mi je moj fin Joshe dan! hvalite Boga s menoj vred! O veselje, s zhim fim si ga saflushil!«

Po serzhnim objemanju je samaknjen ozhe sazhel poprafhovati » povej mi, moj fin! kako pridafh sopet, k meni? kje si brata popustil?«

» Sin. Moj brat pozhiva she deset let; mah ga sarafha, Bog mu daj vezhni mir in pokoj, v boju je zhestito umerl, —

Ozhe. V boju — zhestito je umerl! Bog se usmili dushe mojiga ljubiga ino dobriga Korleta! O de le tebe she vidim, ljubi Joshe! Povej, povej, kako se ti je ta zhaf godilo?

Sin. Kmalo potem, ko je bila pulja vasho nogo prebila, ino ko so vas ne vemo kam prozh nesli, sim postal feldvebel. V bitki per Shkitniku sim bil tako frezhin, s svojimi podloshni dva vojvoda vojfknih trum sovrashnikam otmeti, per ti prizhi so me sa stotnika naredili, ino ko sim bil she tako povikshan, se mi je nakljuzhilo, de sim v poslednim boju nekej sto sovrashnikov polovil. — To je kralj svedil, de sim bil hraber ino frezhin, in me je sa polkovnika (ali obrista) isvolil.

Ozhe. Moj sin polkovnik! Joshe, ti polkovnik! o vefelje zhes vefelje.

Sin. In ko le je vmirilo, ste mi pred vsim drugim nar bolj per ferzu leshali, vi ljubi ozhe! O kje vas bom dobil? ali ste she shivi? Kako se vam godi? to so bile moje misli po dnevi ino po nozhi. Na vse kraje sim pisal, narpoprej v nasho domazhijo, tode vas nikjer nesim mogel isvediti, ter sklenem vas sam poiskati. Na ravnost v Samodrejzo sim se podal. Ali tu nesim mogel drusiga svediti, kakor de ste pred

vezh leti s lefeno ного v spofekko f hli. Povod
 fim poprafheval po starimu Pofhtenu s lefeno
 ного ino sdaj fim fhe le svedil, de taki stari
 zhlovek v mestizu prebiva; morde bo ta, si mi-
 flim. Vefel fim se fem peljal poprafhevaje v
 blishni gostivnizi, ino kakor so mi vaf popifali
 fim sposnal, de ste vi — ino sdaj fim vaf dobil
 ino fim per vaf.

Ozhe. Moj Bog! Moj Bog! hvala, hvala
 ino zhaft tebi sa miloft, ki jo starimu ozhetu
 iskashefh.

Sin. Ja sahvala in hvala njemu, de mi je
 dal fvojiga ozheta fhe najti. — Ino sdaj, ljubi
 ozhe! fim tukaj de vaf seboj vsamem, ino vam
 vse povernem, kar ste mi dobriga storili. Mir
 je, ino tudi imam dosti perhodkov, vam vafho
 starost oflajfhati. —

Vefelje, ki sta ga Martin ino njegova shena
 per tem nastopu obzhutila, si lahko mislite. Is
 tega vefelja se pa perzhue blagi prepir med
 polkovnikam ino Martinam, ki ni rad fvojiga
 stariga perjatra od hifhe pustil. — Ali vender
 otrofhka ljubesia sinaga, in zhes ofem dni se
 fin s ozhetam na pot poda.

Ni treba perpovedovati, s kakfhino hvalessli-
 nostjo sta se ozhe ino fin poslovila per Mar-

tinu ino njegovi svešti sheni ter se na pot podala.

Dolgo se ni mogel ozhe od Martinovih lozhi-
ti, terdno ga je sa roko dershaj, predin se je v
kozhijo vfedil, po tem se po fili va-njo sashe-
ne ter she jokaje sa njim saklizhe: « Sdravi
bodite Martin! Bog naf is terpljenja v veselje
pelje.

XXVI. GORJÉ OTROKU, KTERI

OZHETA IN MATER NE

SPOSHTUJE.

Marijana je bila edina lzhi poshtenih
staršhev, ino fizer dober otrok, dokler je bila
per staršnih. De bi se bila pa bolj isurila, so
jo k ptnjem ljudem v slushbo dali, kjer je tudi
slushila, dokler ji neso ozhe umerli.

Po ozhetovi smerti jo mati spet k febi
vsamejo. —

Ali namesti, de bi bila Marijana boljshi
ino perurnishi domu perfhla, pride vfa spride-
ua; taka je bila, de mati svoje hzhere vezh spo-

snati ni mogla. — Ni bila vezh tiha, vbogljiva Marijana, kakor poprej, ko je ozhetovo hišo sapuštila; ampak prav spazhena in rasujdana. —

Silno se je dobri materi v ferze vshalilo, svojo lzher, od ktere si je tolikanj obetala, tako sprideno viditi. — Ni jenjala jo ferzhno opominovati in svariti, ali ne, de bi bila Marijana sa materno svarjenje kaj marala; dostikrat je materi s gerdimi besedami odgovarjala ino ni si pustila vezh ukasovati. « Dōsti dolgo sim vam bila v strahu, sdaj pa she fama vem, kaj mi je storiti. » S takim odgovoram je bila vedno perpravljena, zhe so ji mati kaj rekli. —

Nobenimu ni tiho terpljenje matere bolj k ferzu fhlo, kakor Neshi, njih sveſti dekli, kteri ni malo teshko djalo, de je poprej tako dobra in vboglijva Marijana, sdaj sdivjala. Tudi je Nesha per Marijani she prezej veljala, ker je bila sploh s vsakim prijasniſhi, kakor s svojo materjo. —

Zhe je Nesha s Marijano fama bila, ji je dostikrat ozhitala: « Glej ljuba Marijana, vender ni prav, de tako gerdo s svojo materjo ravnash. Si bila faj tako ljub, dober otrok! Verjemi mi, ti svojo mater slo shalish, in zhe boſh ta-

ko delala, jim bofla ozhitno shivljenje perkra-
tila. Saj vender neso tega saflushili. Ko bi ti
pomislila folse, ki fo jih savoljo tebe tozhili,
in fkerbi, ki fo jih sa tebe v maternim serzu
imeli, o gotovo bi bila hvaleshnifhi! Zhe pre-
miffifh, de fo na tebe vedno miffili, ko fi per
drugih ljudeh flushila, de ti fi bila njih edino
veselje, o ti bi zeli dan fi persadevala, de bi
jim le vftregla ino jim veselje delala. In ko
bi jim ti vse ftorila, kar jim na ozheh fposnafh
de bi radi imeli; jim vender nikoli ne morefl
poverniti, kar fo sate ftorili! « E molzhi! jest
ne terpim vedniga klepetanja, » je bil navad-
ni odgovor Marijane, ter fe od Neshe prozh
poda.

Vse pregovarjanje je bilo saftonj, Marija-
na oflane termasta, in ftori, kar fe ji poljubi.
Mati fo mogli sdaj to sdaj uno toshbo zhes
njo flifhati, ako fo jo kregali, je bila gola ne-
dolshanofl; vfaka toshba je bila smifhljena
— gerda lash. In ko fo ji enkrat refnobno nje
pregrehe ozhitali, fe je Marijana tako filno pre-
dersnila, de je fvojo roko proti materi vsdigni-
la. — Ali naglo jo Nesha sa roko poprime ter
ji rezhe: « Gorje otroku, kteri fvojo roko pro-
ti ftarfhem vsdigne! O Marijana! tebi fe ne-

more dobro goditi, ti bošh enkrat strafhno nefrezhna. »

« Ja gorje tebi! ti sprideni otrok! » mati Neshi v besedo leshejo ter se sjokajo, « ti ne bošh prekletvi odshla, s ktero je Bog take otroke preklel. Marijana! Marijana! ti se možhno pregreshih nad svojo materjo, Bog take hudobije gotovo kasnuje. Verjemi mi, bolezhina in shalošt, ki jo sdaj materi storih, ti bo defetero povernjena. »

Te besede ino solse matere so Marijano sizer ganile, de se je sjokala, ino se tudi poboljšhati obljubila, ali nje svojoglavnost je bila prevezh vkoreninena, de bi bila te besede v v serzi obdershala; v kratkim je bila sopet staro vkljubljivo dekle. —

Sa nekej let ji dajo mati gospodinstvo, ker so njih mozhi vidno omagovale, ter sami neso mogli vezh gospodarstva ofkerbovati.

Ali sdaj so she le mati britko mogli obzhutiti, kar se vezh starshem sgodi, ko gospodarstvo svojim otrokam isrozhe, ki se postarajo ino omedljujejo ino si svoj kruh vezh sami perflushiti nemorejo.

Vfaki kozhek kruha, sleherna sklediza jahe (ali shupe), ki je bila materi v zhum-

nato nesena, je bilo Marijani she prevezh; vezhkrat je zlo materi ozhitala, de je lahko v zhumnati pofedati, kadar se ona s svojim mosham na polji per delu trudi (poti,) de všim shivefh per-dobi. Tudi je Marijana grosno malokrat k svoji postarani materi fhla pogledat; ta je fama v zhumnatizi fedela, nesmoshna sa druge opravi-la, je na tihim sdihovala in Boga profila, de bi jo kmalo k sebi vsel. Samo Nesha je vsak hip, zhe je le vtegnila, k svoji stari prijatlizi fkozhi-la, pred to je she svoje serze odkriti mogla.—

Tako ste prasnizhne vezhere fkupej pre-fedele ino ena drugi svoje reve toshile, in po-tem so mati vezhkrat sdihnili: » Nesha, oh ne-hvaleshnošt otroka boli ino se ushali, o v serze se mi ushali, zhe pomislím, moje lastne lzhe-ri nehvaleshnošt me bo prerano v grob spravi-la! Nesha, ti bofh vidila, jest bom kmalo umer-la; faj mi she ni vezh shiveti. «

In v refnizi so se dobra mati tako shalili, de so njih mozhi ino sdravje s vsakim dnevam pojemale. Njih potreshba v bolesni ni bila bolj-fhi od sdravih dni. Nesha je tudi sdaj njih e-dina postreshniza bila, in zhe je ravno Marijana kdaj k svoji bolni materi perfhla, so vender mati na njenim kiflim obrasu previdli, de dru-

signa ne sheli, kakor de bi jo kmalo s hišne
nefli. Mati so od dne do dne slabišhi perha-
jali, ino smertna ura se jim je vidno blishala.

» Marijana! » rezhejo enkrat mati, na! pri-
mi v posledno roko tvoje matere. Nizh ti ne
ozhitam, vse ti odpustim.

— De bi ti le Bog v greh ne fhtel, ino ti
po tvojih otrozih ne povernil, kar si nad ma-
no pregrefhila. Sdrava bodi ino ne posabi svo-
je matere! » Te besede, ko so mati Marijanino
roko s vfo mozhjo terdno dershali, so hzher v ferze
ginile, jokaje je mater odpušhanja profila, ino
oframotena in polna kefa je le v posteljo ozhi v-
perte imela. V tem hipu bi bila sizer rada vfo
shaloft, ki jo je materi storila, ne storjeno
vedila, ali preposno je bilo, v nekej dneih so
mater s hišne k' pogrebu nefli. —

S pervimi ofem dnevmi šta tudi shaloft
zhes smert matere in nje spomin sginila. Samo
Nesha se ni nikoli v zhumnato oserla ino niko-
li ni memo groba fhla, de bi se ne bila sjo-
kala. Velikokrat si je mišlila: » Dobra mati! ti si
prestala. sdaj je na meni versta, O Bog, kako
se bo fhe le meni godilo, ker sim le dekla,
nobedia ne bo pomislil, de sim svoje mozhi per
hišhi sgubila? « —

Marijanin pervorojen otrok, Albert s imen-
nam, je bil tistikrat 6 lét star, ta dezhek je
bil nje edino veselje; ljubši ji je bil, ko
vse drugo, rajši je vidila, de je njo kdo shalil,
kakor pa dezheka, in akoravno je kako kasin
(ali fhtrafingo) saflushil, bi jo bila raji ona
prestala, kakor pa de bi vidila finika tepsti. —

Ali more s Alberta kaj drujiga biti, kakor
is vsakiga otroka, ki je v slepi ljubesni isrejen?

Ozhe so pazh drugazhi mislili, radi bi ga
bili dobriga mladenzha isredili, in kadar so ga
savolj pregreshkov kasnovati hotli, je serzhek
k materi perbeshal. In ozhe dolgo zhafa od ma-
tere lepe besede neso dobili, mogli so le fli-
fhati, de so prehudi, preojstri mosh, ki sheni ino
otroku le hudo shelé.

Ali je zhuda, de se je Albert na mater
sanafhal, ino na isgovarjenje svoje matere mno-
go hudobij dopernafhal?

Albert je kakor v letih, tako tudi v pored-
nosti rastel.

Nizh se ni uzhil, tudi nobeniga dela na-
vadil; povsod bi bil pa rad, kjer so shidane vo-
lje bili. In kdo ne vé, de mladenzhi, ki nad de-
lam veselja nimajo in ki postopajo, v vse nevar-
nosti mladosti padejo? Taka je bila tudi s Al-

bertam. Bil je fizer mehkgiga ferza, tode nepremishljen mladenizh, ki hitro pregreho obshaluje, to de she hitreji se sopet v hudo sape lati da. Posebno je bila igra njegova poglavitna fraft, sa ktero mu neso bili ne dnevi ne nozhi prevezhi.

Denarje, ki mu jih je vedno mati fkrivaj dajala, mu kmalo niso bili sadofti. Smikal je moko, shito ino druge rezhi, ter jih je prodajal, de je le svoje shelje spolniti mogel. To smikanje ui moglo v hifhi dolgo nesnano oftati. Ozhe je gotovo le Alberta natolzeval, tode Marijana bi bila shivljenje sa nedolshnost svojiga fina dala. Kljuzhe so bolj fkrivali; sdaj se pa en dolg sa drugim sve, ki ga je Albert naredil. Mati je vse molzhe in fkrivaj poplazzhala, de bi le ozhe ne svedil. Ali Albert jo je tako dolgo uganjal, de ni moglo ozhetu vezh fkrito oftati, — mogli so svediti, kako se njih fin vede. Bres isgovarjenja je sdaj Albert ozhetovo hifho sapuftiti mogel, ker je ozhe dobro previdil, de s vfo ojftroftjo nizh ne opravi per njemu, dokler mu mati na strani stoji ino ga sagovarja. Po velikim prepiri in soper voljo matere, ga je dal k strizu, ki je bil prav ojfter mosh. Mi flil fi je, ta ga bo ja na pravo pot perpeljal.

Ali Albert tudi tukej ni bil boljši. V kratkim je bil savoljo ponozhniga vlazhenja k vojfhakam vset.

Sdaj je Marijana previdila, kako nefrezhna mati de je. » Moj Albert, pa vojfhak! — Bog! kako me vbogo sheno tepefh! oh, to fo terpljenja sa materno serze! » Tako je dostikrat Neshi jakaje toshila.

» Marijana! Marijana » pravi potem Nesh, « to ste si ja sami napravili. Kakor se otrozi navadijo, taki ostanejo. Premislite, vi ste vse to na svoji materi saflushili, kar sdaj terpite. Ali se spomnite, ko sim vafho roko vdershala ino rekla: Gorje otroku, ki svoje roke proti svojim starshem vsdigne, in kako so mi potem vafhamati v besedo fegli — Bog se vsmili nje dushe — Bog take pregrehe gotovo kasnuje, — Bog vam odpuſti vafhe grehe, ino naj vam ne da na Albertu she vezhi krishe doshiveti. »

» Oh ja, saflushila sim, » je rekla Marijana potem v svoji shalosti, » O dobra mati, kako bi vaf sdaj sa odpufhanje profila, kako bi vaf sdaj ljubila, o ko bi vaf spet nasaj doblila! »

Ali ta shalost je bila preposua ino je le nje terpljenje mnoshila. Med tem je she tudi

Franze, njeni drugi sin, prezej sraftel, tode le Albert je bil materni sinzhek; Franze ni mogel materne ljubeshi dobiti. In ravno to je bila njegova srezha, on se je le bolj ozheta ino Neshe dershal, ino po nju napeljevanju je sraftel dober mladenezh in poln upanja.

Ali to ni Marijano potolashilo, jokala je ino vpila vedno po Albertu; ni jenjala tarnati, dokler ni bil od vojshakov odkupljen, ker pravi, nadloga ga je morde poboljšhala. Oh! zhlovek si vezhkrat krish, ki si ga je sam sadel, s nevoljo prezh vershe, ter si sadene she dva hujshi.

Taka se je tudi Marijani godila. Menila je, de bi le Albert per nji bil, potlej bi bilo vsiga terpljenja konz. Tode Albert je pershel, de ji je terpljenje vedno mnoshil: ker ni boljshi, ja she veliko bolj spriden nasaj pershel. Sleherni teden je kakshino napako nazhinil svojim starshem v novo shalost.

Ni bil she dolgo doma, ko se je v pijanosti s svojimi igravskimi pajdashi stepel ino nekiga s bodalzem smertno ranil. Ubeshal je, ino od te ure ga ni bilo nikjer viditi, she menj pa isprafhati. Sraven tega je pa she ranen mladenezh v treh dneih umerl.

Neisrekljivo shaloſt je Albert ſ tem nefrezhnim nazhiuam v ozhetovo hiſho ſaſijal. — Mati je le po Albertu vpila ino rjula; ozheta pa ſhali ozhitanje ſtarſhev vmorjeniga mladenzha ino prekletva zhes morivza tako ſilno, de ſi med ljudi vezh ne upa priti. Ta ſhaloſt je gotovo tudi perpomogla, de je kmalo potem na naglim kerzhu umerl, ter Marijano vdovo ſapuſtil.

Le Marijana je mogla vſe udare nefrezhe preterpeti. — Kakor de bi bila ob pamet perſhla, je po hiſhi trapala, in noben zhlovek, ja tudi Nesha jo ni mogla potolaſhiti. » Sa me ni tolaſhbe, « je vedno tarnala ino rijula. » O jeſt ſim nar nefrezhuifhi ſhena! Alberta — ſim ſgubila, in k temu ſhe vdova poſtala! V refnizi me ſleberna bolezhina deſetero ſadeva, ki ſim jo materi vsrokovala. O Bog! kdaj boſh jenjal moje pregrehe nad mano ſhtraſovati? »

Ni ji bilo tako po moſhu teſhko, kakor pa je po Albertu hrepenela. Oh, kje je nefrezhni Albert? kako ſe godi reveſhu? O moj Bog! zhe mora od hiſhe do hiſhe berazhiti; kaj, ko bi ſe bil tolevajem perdruſhil? ali ko bi bil is obupa ſhe zlo v kako vodo ſkozhil? Tako je dau ino nozh premifhljevala ino vſaka

misel jo je s novim nepokojem navdajala; kamor koli gre, ima Alberta pred ozhmi.

» Tu je sedel, tam je leshal, tu sim mu kruh dajala, tod je s mano hodil; « take misli so vedno njeno dušno muhilo.

Hifha, v kateri je toliko britkosti fkušiti mogla, kjer je bila sleherna rezh shaloft in spomin njeniga fina, ji je bila sa tega voljo od dne do dne bolj soperna. — Premifhluje, kako bi bilo, ko bi hifho samenjala, ali pa prodala?

Po frezhi je tiftikrat, ne dalezh od vafi, kjer je bila Nesha rojena, na nekimu posamešnim gradizhu edina hzhi bila, kateri so starfhi odmerli, ino si je ravno jakiga shenina ifkala.

Kako lahko bi se nafh Franze oshenil, si je Nesha mislila ino svetuje to materi. Marijana koj pervolji in fklene svoje pohifhtvo f poljam vred prodati, ter f tem denarjem, ki ga bo potegnila, Franzetu bale napraviti. In tako se je tudi sgodilo. Nesha ino njeni sorodniki so to rezh ofkerbeli ino zhes ne dolgo sta se Marijana ino Franze, s svojo svefto Nesho na gradizh preselili. —

Franze in njegova shena sta bila poboshni par, gospodarita v frezhni domazhi spravi

ino polna ljubesni eden do drugiga. Marijano sta slo zhišlala, ino ji dobro stregla, kakor le dobri otrozi svojo mater prefkerbeti morejo ino Nesho sta pa imela, kakor vredno forodnizo, ktero bi ne bila rada od hiše dala. —

Tukej bi bila Marijana pazh lahko mirno shivela, ko bi jo ne bil spomin na Alberta nepokojil. Ali tu ne mine noben dan, de bi ne bila vezhkrat po njem jokala, ino v mišlih zel svet obhodila, de bi bila ljubzhika svojiga ferza dobila. To de nemogozhe se ji je sdelo, sguhljeniga še najti, ker ni bilo nobeniga sledu, ga še kdaj viditi.

Nekiga dne sta Franze in njegova shena na shegnanje k forodnikam šhla, kateri so dve uri hoda od tam v neki vasi stanovali.

Marijana ino Nesho ste doma ostale ino maliga vnuka pestvale. » Poglejte Marijana! « pravi Nesho, kako je ljubesnjivi Bog vashe terpljenje konzhal, ino vse tako dobro ino lepo storil. Sbite si še enkrat fkerb sa vafhiga Alberta is glave. Bog ga bo prefkerbel, faj vam je sopet v malimu detetu novo veselje poslal. » — Tako ste tolashile ena drugo, se vleshete, ino še ne mišlite na strah, ki ju bo to nozh obšel. —

O polnozhi vlomijo trije tolovaji v hišo, ino po fili hozhejo denarje od stare matere, ker je pa ta rekla, de ne vé sa denarje, ino ker se je njih hudobii s vfo mozhjo vstavljala, so jo vmorili. Sdaj so tolovaji fkrinje in omare rasbili ter vse poropali. —

Shiva dusha se ni ganila. — Ravno sta dva roparja Nesho v postranfski zhumnati dobila in jo muzhila, ko tretji vef sdivjan savpije: » Oh! moja mati! ter tolovajem oroshje s rok potegne. Jenjajta! jenjajta! prosim vaju, ali pa bota vmorjena! «

Urno pograbitita roparja, kar moreta, ter se v beg spuštita.

Kakor mertva je Nesho v zhumnati leshala, ino vekajozhe dete sravin nje. » Nesho! Nesho! ali she vezh ne posnate vafhiga nefrezhniga Alberta? «

» Albert! « jezlja Nesho in prestrafhena savpije: » Albert! Albert! ubijavez svoje matere! «

Sdaj se Nesho in Albert maternimu truplu blishata in nesta drusiga mogla, kakor roke viti in jokati, de so se folse s kervijo mefhale. » Bog se usmili tvoje dushe, ljuba Marijana! « rezhe na sadnje Nesho, ko se je spet savedila.

» Oh Albert! ti nefrezhni sin! ubijavez svoje lastne matere! «

Alb. Oh jest hudobnesh! nesim vredin, de me semlja nosi. Nesh, she le ko sim omare rasbijal mi je serze presunilo. » Tu je ime tvojiga ozheta! ti lomish v omare svoje matere, ino sadnjizh she to! o gorje meni! (Potem ji poda eno zulizo s napisam: te dve sto gol-dinarjev svojimu neposabljivimu sinu Albertu svešta mati Marijana odmeni.)

Nesha (si roke vije) O nefrezhni Albert!

Alb. Jest berem, se prestrafhim ino sposnam svojo umorjeno mater; potem sasilhim tvoj krik ino sim perhitel, de sim te she smer-ti otel. O ljuba, draga mati! odpušti svojimu sinu, ne toshi ga pred boshjim sodnim stolam!

Nesh. Albert! hiti, beshi, kamorkoli vesh in snash, beshi, te prosim, de te gosposka v pést ne dobi.

Dostikrat she Albert truplo svoje matere kufhne in potem pobegne.

Ko bresupen se je okoli klatil, britkost ino grisenje vesti ga je povsod spremljevalo. Skrival se je v gojsdih, tode gojsd ga je le ozhem sve-ta perkrival, ne pa samimu sebi, she menj pa Vsigavidejozhimu.

Kamor se osre, vidi prav shivo pred fabo umorjeno mater. Vidi bodalze nje perfi prebo-
sti; vidi, kako nsta pazhi, ozhi vije, kako se brani ino sa shivljenje bojuje, kako se fili s ranjeno roko morivza prozh pabniti; fleherni shumezhi listek je mnoshil njegovo teshavo, ino ga v novizh s straham napolnil; vsaki ptizh mu je pel: » Ubijavez matere, ubijavez! » vsaka v germovji hrumezha shivaliza se mu je ker-
vavi mashevavez sdela. Divji je simtertje letal, povfod ga je le peklenfka muka terpinzhila. Naposled v begu perhiti sam k gosposki, se is-
da ino ne dolgo po tem je pod rabeljuovo ro-
ko umerl ubijavez matere.

Otrozi! tu vidite, kam pelje svojoglavnost, pregresfna nepokornost ino sanizhevanje svojih starfhev.

Starfhi! tu glejte terpljenja, ktere nesmer-
no slepo ljubestin do svojih otrok nasleduje-
jo! —

*V natis teh poslovenjenih povesti so pre-
milostivi Knes, Gospod Gospod*

Franzisk Kfaveri,

*Gorishki Velkifhof, 9. dan velkiga serpana
1845 dovolili.*

K A S A L O.

	Stran.
Jakob Hifhnik in njegovi otrozi	3
Jernej vertnar	28
Jakiz firota	32
Svesti fin.	42
Ozhetomor	43
Plazhana otrofhka ljubestin	47
Lénza in Bogoljub	51
Mihez	54
Pénzhino gnjesdo.	58
Vrabzovo gnjesdo	63
Nori Joshef	69
Shtir létni zhafi	72
Janes Vesél	76
Svaritev	90
Potovod	91
Imenitni gospodje v gojsdu	112
Vboshtvo in pomozh	119
Mojster Tobia in njegov fin	124
Delaj greh she tako skrito, enkrat bode vse ozhito	153
Blagosferzhnost	155

337462

Agata	160
Nenadjana pomozh	171
Vefeli Miha	176
Ozhetova sapoved	183
Od terpljenja v vefelji	187
Gorjé otroku, kateri ozheta in mater ne spofhtuje	202

*V' bukvotiskarnizi Janesa PATERNOLLI
bukvarja v' Gorizi so naslédne bukvize
na svillo prifhle.*

MĚSINGASTI

K R I S H

IN

POPISOVANJE

PALESTINE

DRUGI NATIŠ.

VELJAJO SVESANE 10 Kr.

NAUKAPOLNE

PRIPOVĚSTI SA ŠLOVĚSNKO

MLADOST

DRUGI NATIŠ.

VELJAJO SVESANE 15 Kr.
